

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

*Raport o stanie
na lata 2006-2009*

Opracowano w US Kraków
na zlecenie Biura Marketingu Turystycznego
Urzędu Miasta Krakowa

Grudzień 2009

Opracowano w US Kraków

Zespół w składzie:

Grzegorz Ruta

Ryszard Gawlik

Iwona Wrona

Ewa Klimowska

Dorota Maćkowska – Cichosz

Barbara Nowak

Maria Konieczkowska

Marta Pompa

Halina Grabowska

Barbara Czernecka

Spis treści

Wstęp.....	4
Turystyka w Krakowie w latach 2007 – 2009.....	8
1.1. Objasnienia podstawowych pojęć.....	8
1.2. Turystyka w Krakowie na tle Polski i województwa.....	10
1.3. Baza noclegowa w Krakowie.....	13
1.4. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie.....	15
1.5. Udzielone noclegi oraz stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Krakowie w 2007 i 2008 roku	23
1.6. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów	31
1.7. Hotele w Krakowie.....	42
Gospodarka turystyczna Krakowa	50
2.1. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych i zlikwidowanych.....	50
2.2. Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, wartość kapitału podstawowego i zagranicznego	58
2.3. Pracujący i wynagrodzenia	61
2.4. Wolne miejsca pracy.....	67
2.5. Finanse	69
2.6. Wartość podatku VAT z Obszaru Gospodarki Turystycznej miasta Krakowa	82
2.7. Wartość sprzedaży detalicznej i infrastruktura handlowa	84

Wstęp

Zamieszczone w raporcie informacje pochodzą z badań statystycznych przeprowadzonych w latach 2006 – 2009. Ze względu na dość krótki horyzont czasowy oraz niewystarczającą nieraz kompletność i reprezentatywność analizowanych prób, zaprezentowane wyniki powinny być traktowane jako pewne wskazanie poglądowe zmian zachodzących w obrębie turystyki miasta Krakowa.

Niniejsze opracowanie składa się z dwóch części. W pierwszej zamieszczono informacje dotyczące bazy noclegowej, korzystających z noclegów z uwzględnieniem turystów zagranicznych, wykorzystania pokoi i miejsc noclegowych, w tym przez turystów zagranicznych. Dane te pochodzą z miesięcznych sprawozdań o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania z lat 2007-2009 i dotyczą obiektów zlokalizowanych w Krakowie. W tej części zamieszczone są także dane z badania ankietowego przeprowadzonego wśród krakowskich hosteli.

W części drugiej przedstawiono wybrane dane dotyczące obszaru gospodarki turystycznej miasta Krakowa. Obszar ten wyodrębniony został na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności z 2004 roku (PKD)¹. Najogólniej mówiąc, stanowią go te działalności, które wytwarzają charakterystyczne dla turystyki produkty lub usługi nabywane zawsze lub incydentalnie przez wszystkich lub niektórych uczestników ruchu turystycznego. Rodzaje działalności stanowiące obszar gospodarki turystycznej przedstawia poniższa tabela:

PKD	OPIS
3622Z	Produkcja wyrobów jubilerskich i podobnych, gdzie indziej niesklasyfikowana
3661Z	Produkcja sztucznej biżuterii
3663Z	Produkcja wyrobów pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana
5050Z	Sprzedaż detaliczna paliw
5248C	Sprzedaż detaliczna zegarów, zegarków oraz biżuterii
5248D	Sprzedaż detaliczna artykułów sportowych
5248G	Sprzedaż detaliczna artykułów nieżywnościowych w wyspecjalizowanych
5250Z	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w sklepach
5510Z	Hotele
5521Z	Schroniska turystyczne
5522Z	Pola kempingowe, włączając pola dla samochodowych przyczep kempingowych
5523Z	Miejsca krótkotrwałego zakwaterowania Pozostałe, gdzie indziej
5530A	Restauracje
5530B	Placówki gastronomiczne pozostałe

¹ PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem rodzajów działalności społeczno-gospodarczej jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze).

5540Z	Bary
6010Z	Transport kolejowy
6021A	Transport pasażerski miejski
6021B	Transport pasażerski międzymiastowy
6021C	Transport pasażerski rozkładowy pozostały
6022Z	Działalność taksówek osobowych
6023Z	Transport lądowy pasażerski, pozostały
6120Z	Transport wodny śródlądowy
6210Z	Transport lotniczy rozkładowy
6220Z	Transport lotniczy nieregularny
6321Z	Działalność wspomagająca transport lądowy, pozostała
6330A	Działalność organizatorów turystyki
6330B	Działalność pośredników turystycznych
6330C	Działalność agentów turystycznych
6330D	Działalność turystyczna pozostała
7110Z	Wynajem samochodów osobowych
7121Z	Wynajem pozostałych środków transportu lądowego
7140Z	Wypożyczanie artykułów użytku osobistego i domowego
9213Z	Projekcja filmów
9231A	Działalność zespołów teatralnych dramatycznych i lalkowych
9231B	Działalność zespołów teatralnych muzycznych
9231C	Działalność filharmonii, orkiestr, chórów
9231D	Działalność zespołów pieśni i tańca
9231E	Działalność galerii i salonów wystawienniczych
9231G	Artystyczna i literacka działalność twórcza, gdzie indziej niesklasyfikowana
9232Z	Działalność obiektów kulturalnych
9233Z	Działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki
9234Z	Działalność rozrywkowa pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana
9252A	Działalność muzeów
9253Z	Działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz naturalnych obszarów
9261Z	Działalność stadionów i pozostałych obiektów sportowych
9262Z	Działalność związana ze sportem, pozostała
9272Z	Działalność rekreacyjna pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana
9304Z	Działalność związana z poprawą kondycji fizycznej
9305Z	Działalność usługowa pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana

W ramach obszaru gospodarki turystycznej wyodrębniono mniejsze, bardziej jednorodne grupy rodzajów działalności. Grupom tym nadano umowne nazwy. Wyniki niektórych badań zaprezentowano nie tylko w odniesieniu do całego obszaru gospodarki turystycznej, ale także (tam gdzie było to możliwe) w odniesieniu do poszczególnych grup jako jego części. Zestawienie grup zamieszczono poniżej:

NAZWA GRUPY	PKD
01. Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	3622Z
	3661Z
	5050Z
	5250Z
	5248C
	5248G
02. Hotele	5510Z
	5521Z
	5522Z
	5523Z
03. Restauracje	5530A
	5530B
	5540Z
04. Transport	6010Z
	6021A
	6021B
	6021C
	6022Z
	6023Z
	6120Z
	6210Z
	6220Z
05. Biura podróży, przewoźnicy	6330A
	6330B
	6330C
	6330D
06. Wynajem samochodów i sprzętu rekreacyjnego	7110Z
	7140Z
07. Kultura, rozrywka	9213Z
	9231A
	9231B
	9231C

	9231D
	9231E
	9231G
	9232Z
	9233Z
	9234Z
	9252A
08. Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	9253Z
	9261Z
	9262Z
	9272Z
	9304Z
09. Parkingi	6321Z
	9305Z

Dla scharakteryzowania sytuacji ekonomicznej podmiotów działających w wyodrębnionym obszarze gospodarki turystycznej miasta Krakowa wybrano pewien zestaw cech. Stanowią go:

- liczba zarejestrowanych i zlikwidowanych podmiotów gospodarczych,
- przeżywalność podmiotów gospodarczych,
- wartość kapitału podstawowego i zagranicznego podmiotów z kapitałem zagranicznym,
- liczba pracujących i wartość wynagrodzeń,
- wolne miejsca pracy,
- dane finansowe o dużych i średnich podmiotach, w tym wartość towarów i usług, przychody z całokształtu działalności, nakłady na środki trwałe, przychody netto, wartość podatku VAT,
- dane z rejestrów administracyjnych ministerstwa finansów o przychodach i kosztach małych podmiotów gospodarczych, wartość sprzedaży detalicznej i infrastruktura handlowa.

Turystyka w Krakowie w latach 2007 – 2009

1.1. Objasnienia podstawowych pojęć

Turystyka - to ogół czynności osób podróżujących i przebywających w miejscu poza ich zwykłym otoczeniem przez okres nieprzekraczający 12 miesięcy, w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych, z wyłączeniem celu podjęcia pracy zarobkowej.

Uczestnikami turystyki są **odwiedzający**. Kategoria ta dotyczy **turystów** (tzn. odwiedzających, którzy przynajmniej przez jedną noc korzystali z miejsc zbiorowego lub indywidualnego zakwaterowania w odwiedzanym miejscu) i **odwiedzających jednodniowych (beznoclegowych)**².

Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania definiowane są jako obiekty, które oferują podróżnym nocleg w pokojach lub innych pomieszczeniach, przy czym liczba oferowanych miejsc musi być większa niż pewne określone minimum, wynikające z potrzeb pojedynczej rodziny. Wszystkie miejsca w obiekcie muszą podlegać wspólnemu zarządowi na zasadach komercyjnych, nawet jeśli obiekt nie ma charakteru dochodowego.

Do **obiektów hotelowych** zaliczono: hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe.

W badaniu przyjęto następujące definicje poszczególnych obiektów noclegowych:

Hotel - obiekt hotelarski zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy hotel musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii hoteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Motel – obiekt hotelarski zlokalizowany przy trasach komunikacji drogowej, który poza usługami hotelarskimi przystosowany jest również do świadczenia usług motoryzacyjnych i dysponuje parkingiem. Motel musi posiadać co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych. Każdy motel musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia obiektu i poziomu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii moteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Pensjonat – obiekt hotelarski, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne.

² „Metodologia Unii Europejskiej w dziedzinie statystyki turystyki”, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 1998.

W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii pensjonatów: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Inny obiekt hotelowy – obiekt noclegowy, podzielony na pokoje, podlegający jednemu zarządowi, świadczący pewne usługi, w tym przynajmniej codzienne sprzątanie pokoi, śłanie łóżek i mycie urządzeń sanitarnych (np. obiekt spełniający zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria).

Do **pozostałych obiektów** zaliczono: hostele, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zakłady uzdrowiskowe, pozostałe niesklasyfikowane.

Podregiony (NTS 3) - trzeci szczebel poziomu regionalnego Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), obejmuje 66 podregionów grupujących jednostki szczebla powiatowego, wprowadzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych. Skład podregionów województwa małopolskiego:

Podregion krakowski – powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki;

Podregion m. Kraków – miasto Kraków;

Podregion nowosądecki – powiaty: gorlicki, limanowski, nowosądecki, nowotarski, tatrzański, m. Nowy Sącz;

Podregion oświęcimski – powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, suski, wadowicki;

Podregion tarnowski – powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski, m. Tarnów;

1.2. Turystyka w Krakowie na tle Polski i województwa

Województwo małopolskie i miasto Kraków są jednym z najważniejszych ośrodków turystycznych w Polsce. Świadczy o tym duży udział liczby turystów Małopolski i Krakowa w liczbie turystów całej Polski. W latach 2000 - 2008 turyści z Małopolski stanowili średnio 14,2% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Polsce. Dla turystów z miasta Krakowa średni udział wyniósł 6,5% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Polsce.

W okresie 2000 – 2008 począwszy od 2001 roku do 2007 notowano nieprzerwany wzrost liczby turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania zarówno w województwie, jak i w Krakowie. W 2008 roku nastąpił spadek liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania. W roku 2008 w stosunku do roku 2007 bilans napływu/odpływu liczby turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim wyniósł -119 tys. (spadek o 4,2%), dla Krakowa był on jeszcze bardziej niekorzystny i wyniósł niemal -148 tys. osób (10,3%). Porównując poszczególne podregiony województwa tylko w podregionie miasta Kraków i krakowskim odnotowano spadek, zaś w podregionach: nowosądeckim, oświęcimskim i tarnowskim liczba osób korzystających z noclegów w 2008 roku w stosunku do 2007 roku wzrosła. Szczegółowe dane zawiera tabela 1.

Tabela 1. Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2007 i 2008 r. według podregionów województwa małopolskiego

PODREGION *	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH Z NOCLEGÓW		NAPŁYW/ODPŁYW	
	2007	2008	tys. os.	%
Województwo małopolskie	2 830 461	2 711 416	-119 045	-4,2
Podregion m. Kraków	1 434 804	1 287 223	-147 581	-10,3
Podregion krakowski	213 585	196 578	-17 007	-8,0
Podregion nowosądecki	976 269	1 006 778	30 509	3,1
Podregion oświęcimski	135 932	141 793	5 861	4,3
Podregion tarnowski	69 871	79 044	9 173	13,1

*skład podregionów omówiony na str. 8

W pierwszym półroczu roku 2009 w porównaniu z analogicznym okresem roku 2008, widoczny jest spadek o 5,2 tys. osób korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie. Ale inna sytuacja występuje już przy zestawieniu samych kwartałów – w II kwartale 2009 roku w stosunku do analogicznego kwartału roku 2008 odnotowano wzrost liczby turystów korzystających z noclegów w Krakowie o 9,9 tys. osób. Warto dodać, iż liczba turystów zagranicznych w II kwartale 2009 roku w porównaniu do analogicznego okresu 2008 roku

nieznacznie spadła - o 1,3 tys. osób. Oznacza to, że ten wzrost ogólnej liczby turystów w II kwartale 2009 r. wystąpił za sprawą dużego napływu turystów krajowych.

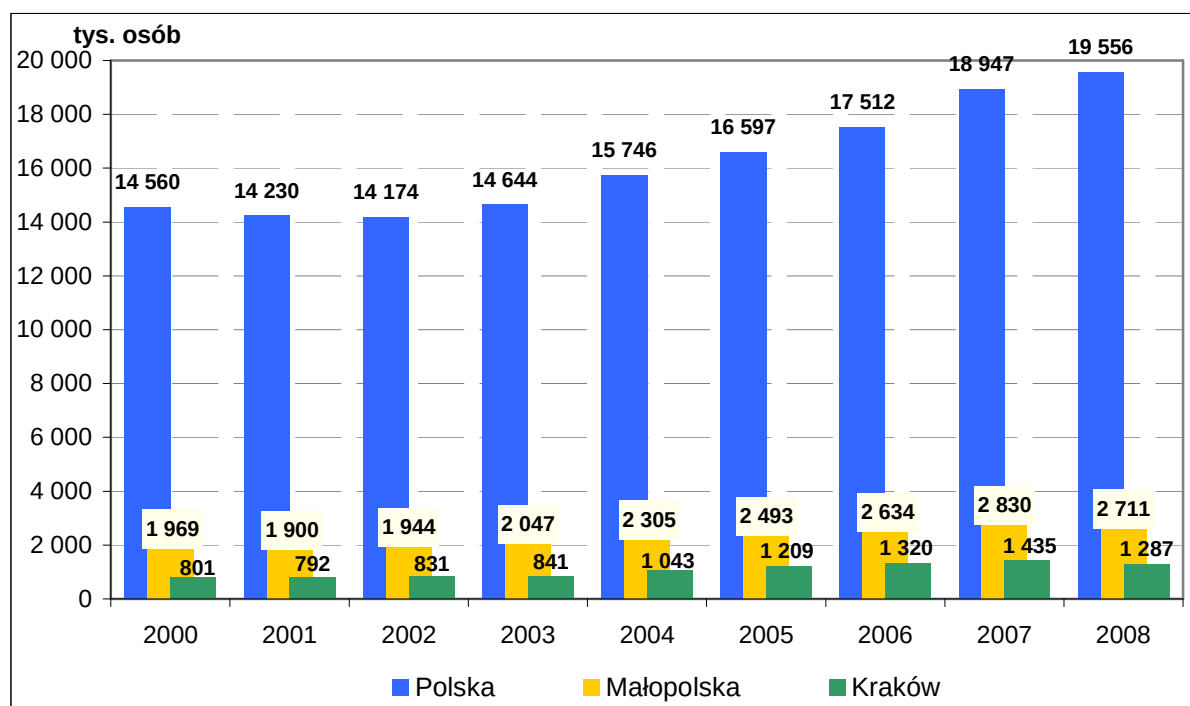
Dla Polski ogółem liczba turystów korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w roku 2008 względem roku 2007 nieznacznie wzrosła – o 3,2%, zaś turystów zagranicznych spadła o 7,8%.

W 2000 roku udział turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim w liczbie turystów dla Polski ogółem wynosił 13,5%. W 2008 roku udział ten osiągnął poziom 13,9%. W przypadku Krakowa udział w turystach korzystających z noclegów w całej Polsce w 2000 r. wynosił 5,5%, natomiast w 2007 r. osiągnął poziom 7,6%, po czym w roku 2008 spadł do 6,5% wszystkich turystów odwiedzających Polskę.

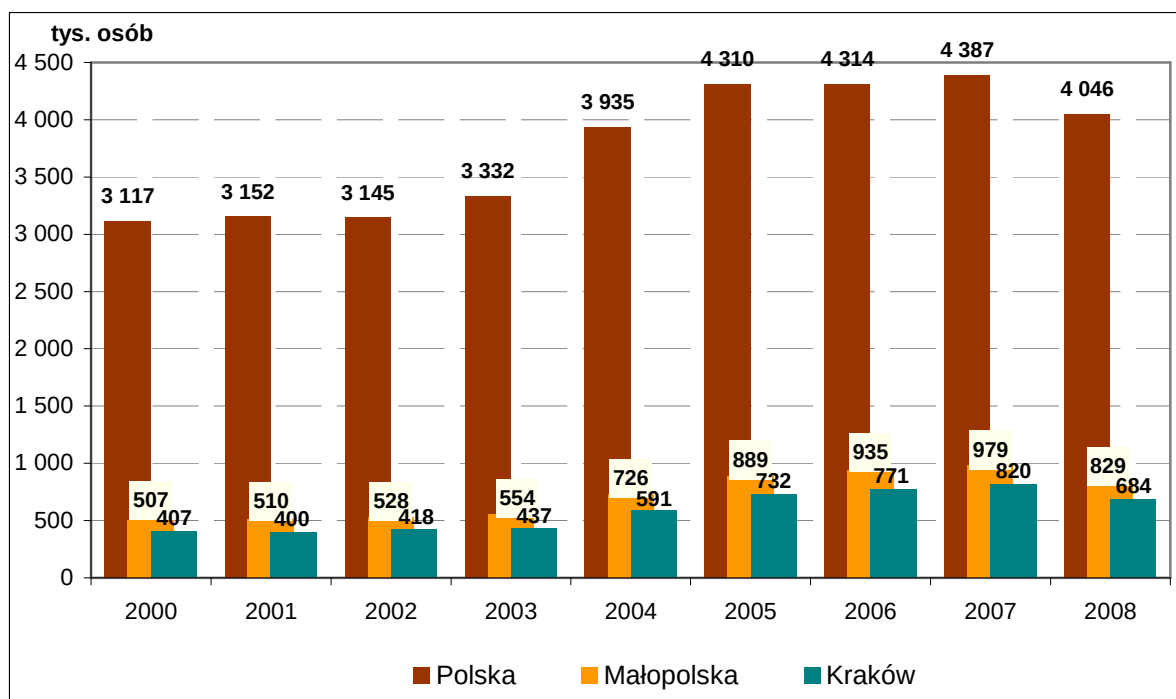
Wśród turystów zagranicznych udział Krakowa jest jeszcze większy. W 2000 roku 13,1% turystów zagranicznych odwiedzających Polskę korzystało z noclegów w Krakowie, w 2007 roku natomiast było to już 18,7%, zaś w 2008 r. udział Krakowa spadł do 16,9%.

Kraków nadal jest głównym celem osób odwiedzających Małopolskę. W 2000 roku 40,7% turystów odwiedzających województwo korzystało z noclegów w Krakowie, w 2007 roku było to już 50,7%, zaś w 2008 r. odsetek ten spadł do poziomu 47,5%. Wśród turystów zagranicznych Kraków jest jeszcze bardziej popularny - od 2004 roku ponad 80% turystów zagranicznych korzystających z noclegów w województwie małopolskim wybiera jego stolicę.

Wykres 1. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2000 – 2008 w Polsce, Małopolsce i Krakowie

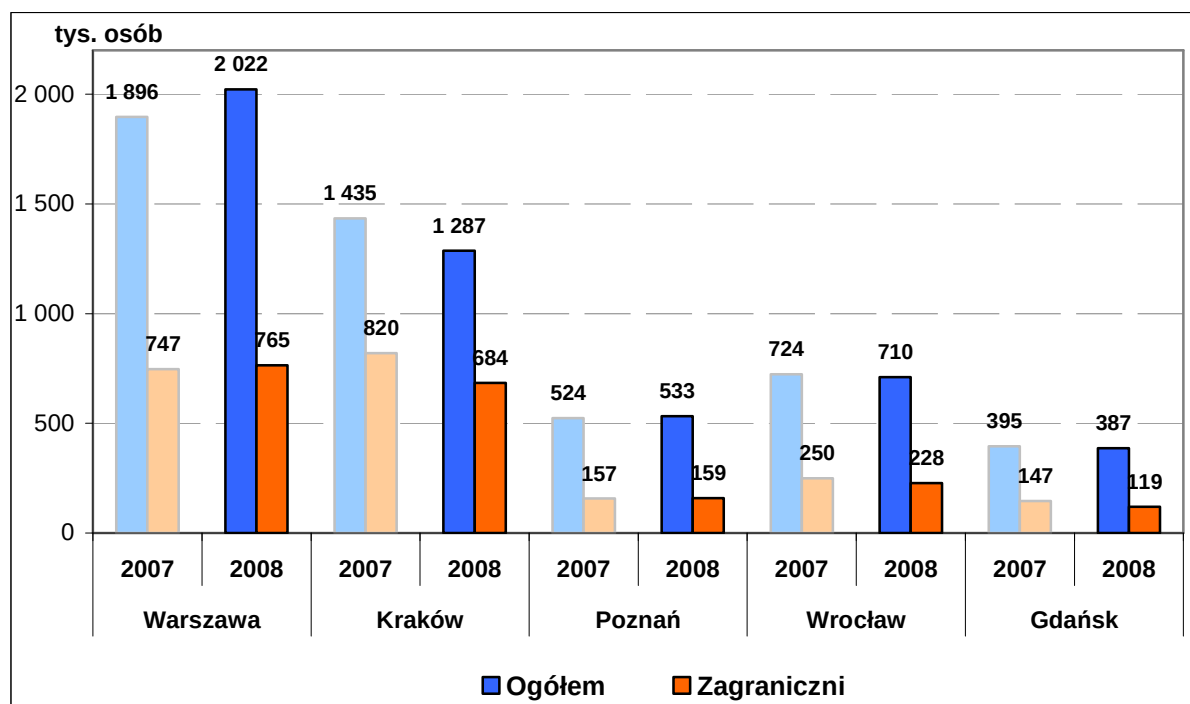
Wykres 2. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2000 – 2008 w Polsce, Małopolsce i Krakowie

O silnej pozycji Krakowa jako ośrodka turystycznego świadczy również porównanie z innymi miastami Polski. Pod względem liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w latach 2007 – 2008 Kraków ustępuje jedynie Warszawie, zdecydowanie przewyższając inne duże miasta: Wrocław niemal dwukrotnie, Poznań ponad dwukrotnie i Gdańsk ponad trzykrotnie. Pod względem liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania Kraków również jest na drugim miejscu zaraz po Warszawie, a w 2007 r. nawet ją wyprzedził.

Porównując dane o liczbie turystów korzystających z noclegów dla lat 2007 i 2008, można zauważyć, że największy spadek odnotowany został w przypadku Krakowa, liczba turystów ogółem spadła również we Wrocławiu i Gdańsku, wzrosła zaś w Warszawie i Poznaniu. Podobnie kształtuje się sytuacja w przypadku turystów zagranicznych.

Wykres 3. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w 2008 roku w wybranych miastach Polski

1.3. Baza noclegowa w Krakowie

Prezentowane w niniejszym opracowaniu dane dotyczące liczby obiektów noclegowych w Krakowie, liczby osób korzystających z noclegów oraz o udzielonych noclegach pochodzą ze sprawozdania KT-1 o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania. Jest to badanie pełne, obowiązkowe, odbywające się w cyklu miesięcznym.

Zaznaczyć należy, że pomimo istniejącego obowiązku nie wszystkie jednostki składają sprawozdania, co ma wpływ na prezentowane dane. Pokazana, więc w poniższej tabeli liczba obiektów noclegowych w Krakowie nie oddaje ich pełnej liczebności – prezentuje dane o obiektach, które złożyły sprawozdania (jest to ponad 80% podmiotów wytypowanych do badania).

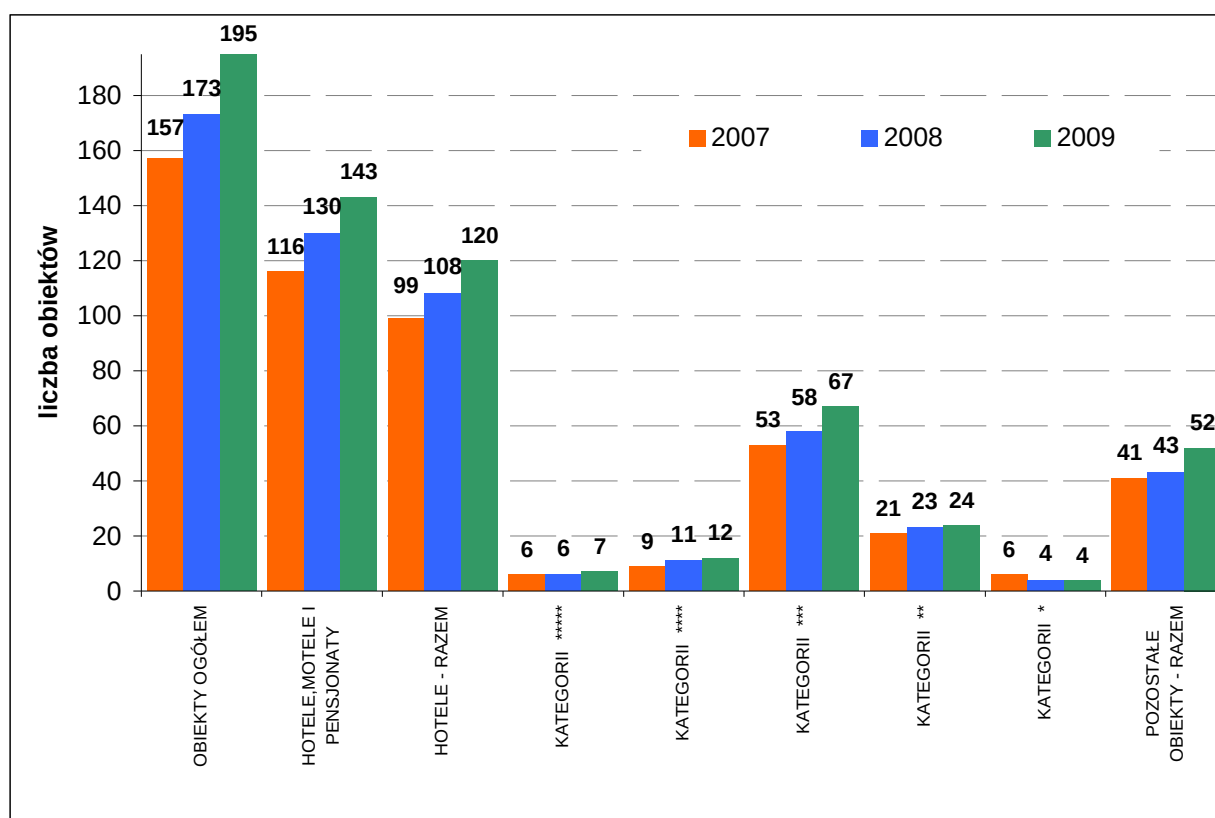
Dane prezentowane w tabeli 2 (patrz strona 14) oraz na wykresie 4 (patrz strona 15) wskazują, że w roku 2009 nastąpił wzrost w stosunku do 2008 i 2007 r. liczby obiektów noclegowych w Krakowie niemal we wszystkich rodzajach obiektów. Największy przyrost wystąpił wśród hoteli trzygwiazdkowych, o średnim standardzie, a więc obiektów najbardziej popularnych wśród turystów. Według danych liczba tych jednostek wzrosła o 9 podmiotów i na 30 VII 2009 r. wyniosła 67. Również w porównaniu z poprzednimi latami w większości kategorii wzrosła liczba miejsc noclegowych, jakimi dysponowały turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania. Jedynie

w kategorii „pozostałe obiekty”, mimo wzrostu liczby podmiotów, spadła ilość oferowanych miejsc noclegowych. Spowodowane może to być przejściem niektórych podmiotów do innych rodzajów obiektów, likwidacją podmiotów oraz jednoczesnym powstaniem obiektów o małej liczbie oferowanych miejsc noclegowych. Można, więc stwierdzić, że rynek, na którym działają obiekty noclegowe jest dynamiczny – otwarty zarówno na nowopowstałe podmioty, jak i przeobrażenia wśród już istniejących. Zaznaczyć należy, że prezentowane dane nie zawierają informacji ze znacznej liczby hosteli oraz obiektów noclegowych niesklasyfikowanych, które ze względu na ich wielkość oraz zmienność trudno objąć badaniami statystycznymi. Hostele zostaną omówione w osobnej części tego raportu.

Tabela 2. Miejsca noclegowe i pokoje w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w latach 2007-2009 (stan na 30 VII)

Rodzaje obiektów	Obiekty ogółem			Miejsca noclegowe			Pokoje		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
OBIEKTY OGÓŁEM	157	173	195	19401	22419	22474	x	x	x
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY	116	130	143	14690	15910	16446	6756	7135	7682
HOTELE – RAZEM z tego	99	108	120	13862	14832	15485	6693	7063	7598
KATEGORII *****	6	6	7	1669	1650	1778	903	900	928
KATEGORII ****	9	11	12	2026	2183	2676	1030	1111	1313
KATEGORII ***	53	58	67	5288	5857	6919	2631	2800	3294
KATEGORII **	21	23	24	3997	4402	3762	1703	1930	1739
KATEGORII *	6	4	4	669	434	459	319	181	185
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	4	6	6	213	306	290	107	141	139
PENSJONATY	5	7	8	177	176	213	63	72	84
POZOSTAŁE OBIEKTY - RAZEM	41	43	52	4711	6509	4525	x	x	x

Wykres 4. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2007, 2008 oraz 2009 roku

1.4. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie

Dane o ilości osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie zawarte są w tabelach 3 – 7 oraz prezentowane na wykresach 5, 6, 7.

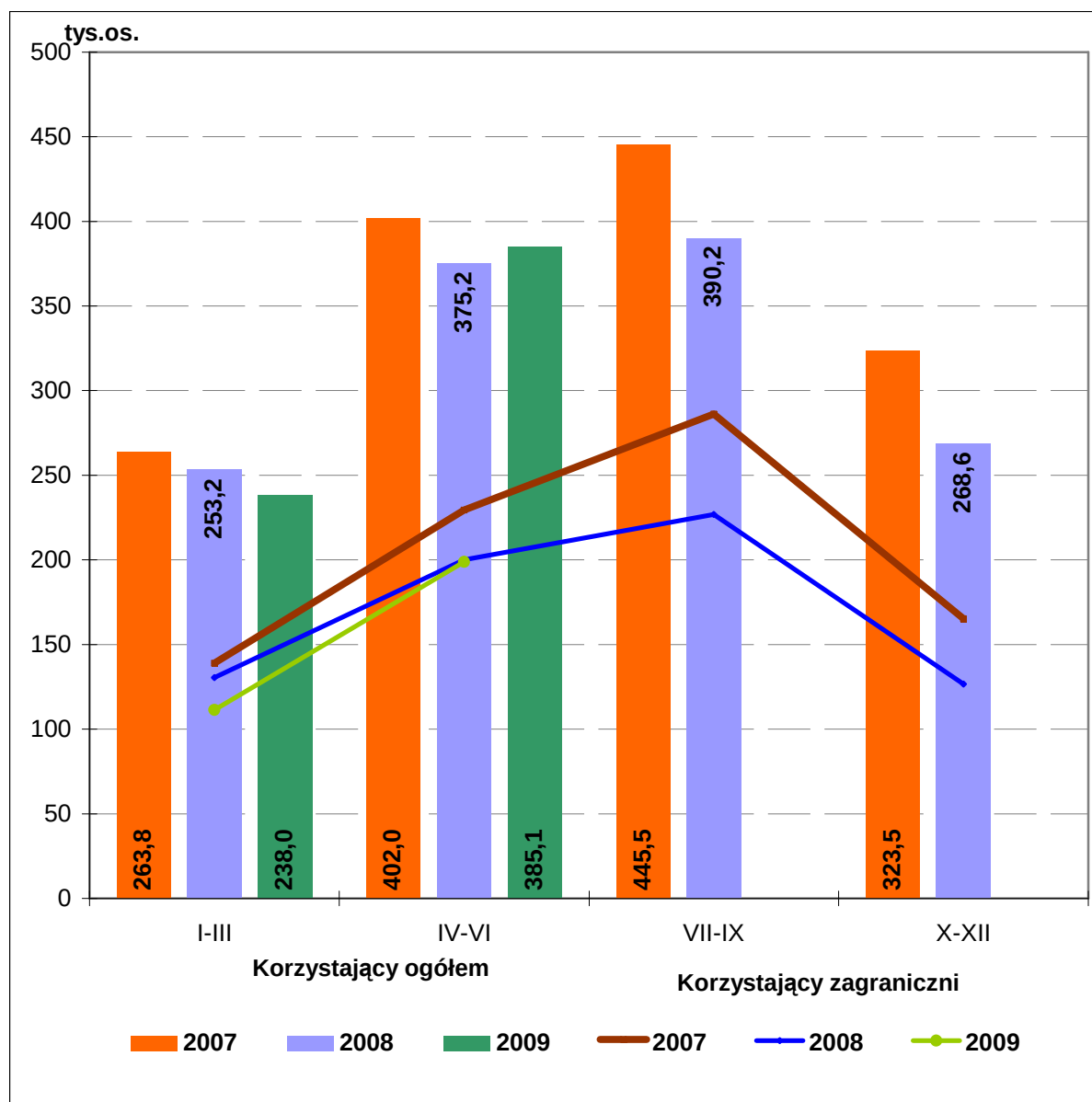
Na wykresie 5 (patrz strona 17) widać, że w porównaniu z rokiem 2007 spadła liczba osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania, zarówno w pierwszych dwóch kwartałach 2009 roku, jak również w całym roku 2008. W okresie I-III 2009 roku z noclegów w Krakowie skorzystało 238 tys. osób tj. o ponad 15 tys. osób mniej niż w roku 2008 oraz niemal 26 tys. mniej niż w roku 2007. Drugi kwartał przyniósł nieco lepsze wyniki, gdyż z noclegów skorzystało ponad 385 tys. osób, o 10 tys. więcej niż w 2008 roku, nadal jednak znacznie mniej niż w roku 2007. Spadki liczby osób korzystających z noclegów widoczne są również wśród turystów zagranicznych. W I kwartale 2009 roku było ich o 19 tys. mniej niż w analogicznym okresie roku 2008 oraz o ponad 27 tys. mniej w roku 2007. W drugim kwartale 2009 roku, a więc w okresie IV-VI z noclegów w Krakowie skorzystało o 1,3 tys. turystów zagranicznych mniej niż w roku 2008 i ponad 30 tys. mniej niż w analogicznym okresie roku 2007.

W ciągu 2008 roku oraz w pierwszym półroczu 2009 r. najwięcej turystów korzystających z noclegów w Krakowie było w maju, odpowiednio 136,7 tys. oraz 140,7 tys.

Tabela 3. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w 2008 i 2009 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający												
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	72075	83600	97517	120743	136750	117681	125610	134322	130304	119697	82683	66241	1289231
	2009	66031	69803	102213	115951	140784	128373							625164
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	61857	73012	86449	103962	112816	95367	102854	105408	108057	100874	69366	57643	1079673
	2009	55792	58886	88247	97352	114411	105314							522011
HOTELE - RAZEM	2008	58323	69729	82440	98858	106071	91360	97135	109450	111965	104773	71855	59701	1063668
	2009	53431	56472	84726	93564	109090	101375							500667
KATEGORII *****	2008	7891	10110	11967	14289	16507	10646	12455	14739	11860	12487	9592	8047	142598
	2009	6559	7058	8896	10791	13355	13046							61714
KATEGORII ****	2008	10175	12489	10924	13649	9042	11051	18665	18521	18956	17164	13513	10203	166360
	2009	9139	9602	19420	17249	19378	18992							95789
KATEGORII ***	2008	23577	30723	36382	44346	49181	42516	39942	43328	48370	44081	30010	24696	459160
	2009	23547	24953	37832	42250	49674	45508							225773
KATEGORII **	2008	13868	13444	18238	20713	25679	22099	22639	24847	23929	22441	13983	12378	236266
	2009	12098	12340	15046	19032	21716	19362							101603
KATEGORII *	2008	2008	2107	3918	4879	3813	3302	2193	2666	3200	3183	1851	1293	36421
	2009	1544	1511	2307	2598	3972	2964							16905
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2008	804	856	1011	982	1849	1746	1241	1307	1742	1518	417	1026	16507
	2009	544	1008	1225	1644	995	1503							8928
PENSJONATY - RAZEM	2008	472	465	520	546	803	701	691	910	670	704	438	453	9381
	2009	530	642	603	745	932	800							6261
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	3062	2818	3489	4558	5942	3306	5028	3132	3238	3195	2051	1605	43432
	2009	1831	1772	2918	3043	4389	3139							19101
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	10218	10588	11068	16781	23934	22314	22756	24872	18339	14924	10828	6540	195170
	2009	10239	10917	13966	18599	26373	23059							105162

Wykres 5. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według kwartałów w latach 2007-2009

W tabeli 4 oraz tabeli 6 (patrz strona 20) zaprezentowane są wskaźniki dynamiki liczby osób korzystających z noclegów w pierwszym półroczu lat 2007-2009 w poszczególnych kategoriach obiektów.

W 2009 roku jedynie w kwietniu liczba osób korzystających z noclegów (w obiektach ogółem) osiągnęła poziom sprzed dwóch lat, utrzymując się w pozostałej części półrocza na poziomie o około 10% niższym niż w 2007 roku. Mniejszą liczbę turystów korzystających z noclegów odnotowano niemal we wszystkich kategoriach obiektów, jedynie w pensjonatach przez całe półrocze 2009 r. było więcej osób niż w pierwszym półroczu 2007 roku. Również w hotelach czterogwiazdkowych przebywało więcej osób niż w analogicznym okresie roku 2007 (jedynie w styczniu ich liczba była mniejsza).

Tabela 4. Wskaźnik dynamiki turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2008 i 2009 r. według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI
		Analogiczny okres roku 2007 = 100					
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	98,1	111,6	84,5	104,6	94,7	82,8
	2009	89,9	93,2	88,6	100,4	97,5	90,3
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	100,9	113,7	87,0	107,6	95,7	80,7
	2009	91,0	91,7	88,8	100,7	97,1	89,1
HOTELE - RAZEM	2008	99,1	113,0	85,7	106,2	92,8	79,8
	2009	90,8	91,5	88,1	100,5	95,5	88,5
KATEGORII *****	2008	97,9	128,0	98,1	104,1	98,0	65,6
	2009	81,3	89,4	73,0	78,7	80,1	80,4
KATEGORII ****	2008	109,4	131,9	77,6	139,5	50,3	59,7
	2009	98,2	101,4	137,9	176,3	107,8	102,6
KATEGORII ***	2008	104,7	117,5	91,1	113,0	108,0	93,9
	2009	104,6	95,4	94,7	107,7	109,1	100,5
KATEGORII **	2008	91,4	92,3	74,8	84,3	91,9	86,8
	2009	79,8	84,7	61,7	77,4	77,7	76,0
KATEGORII *	2008	95,2	89,5	103,3	116,2	88,0	45,6
	2009	73,2	64,2	60,9	61,9	91,7	40,9
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2008	48,0	67,2	57,7	62,2	100,9	97,0
	2009	32,5	79,2	69,9	104,2	54,3	83,5
PENSJONATY - RAZEM	2008	104,4	132,9	103,8	106,0	115,0	113,9
	2009	117,3	183,4	120,4	144,7	133,5	130,1
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	151,7	130,6	126,2	150,1	203,9	107,0
	2009	90,7	82,2	105,5	100,2	150,6	101,7
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	83,8	98,8	69,2	89,2	90,3	93,3
	2009	84,0	101,9	87,3	98,9	99,5	96,4

Tabela 5. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w 2008 i 2009 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający zagraniczni												
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	33252	42914	54310	65568	73628	60845	75090	79864	71875	63534	35121	28055	686064
	2009	27770	30147	53485	62968	70632	65118							312129
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY- RAZEM	2008	29917	39760	49523	60474	66729	53608	63862	70137	66822	60140	33141	26444	622565
	2009	24826	26766	49089	56890	64079	58544							282203
HOTELE - RAZEM	2008	28538	38643	47905	58470	64034	51861	61320	67937	64841	58449	32338	25858	602202
	2009	23992	25883	47525	55370	62076	57214							274069
KATEGORII *****	2008	5218	7523	8160	9275	11053	6333	9341	11130	8781	8770	6025	4836	98453
	2009	3946	3754	6228	7808	9437	9718							42900
KATEGORII ****	2008	5559	8384	6595	9732	7063	7424	13594	13674	12440	11470	7976	5439	111358
	2009	4483	5381	12404	11216	12548	12289							60330
KATEGORII ***	2008	12518	18134	22384	27417	30966	26102	26558	29637	30649	25697	14368	11858	278296
	2009	11258	12755	22085	26380	28913	26579							129979
KATEGORII **	2008	4475	3692	8299	8915	11952	9714	9940	11646	10313	9886	3279	2817	96936
	2009	3523	3091	4978	7722	8959	6822							37104
KATEGORII *	2008	616	717	2167	2896	2140	1691	1408	1345	1942	2031	542	537	20040
	2009	636	495	1323	1532	1638	978							8611
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2008	152	193	300	235	860	597	479	505	716	595	148	371	7159
	2009	146	407	507	712	581	828							5190
PENSJONATY - RAZEM	2008	85	57	127	84	233	171	245	368	208	232	33	50	3901
	2009	64	103	75	138	200	149							2738
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	1294	1060	1491	1920	2462	1576	2297	1832	1773	1459	770	536	20478
	2009	770	780	1489	1382	1803	1181							9414
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	3335	3154	4787	5094	6899	7237	11228	9727	5053	3394	1980	1611	65507
	2009	2944	3381	4396	6078	6553	6574							31935

Tabela 6 (patrz strona 20) prezentująca dane o turystach zagranicznych pokazuje również, że okres I-VI w latach 2008 i 2009 był znacznie słabszy niż analogiczne półrocze roku 2007. Niemal we wszystkich kategoriach obiektów odnotowano znaczny spadek liczby osób z zagranicy korzystających z noclegów. W przypadku niektórych kategorii w poszczególnych miesiącach spadek ten wyniósł ponad 50 pkt. procentowych (np. VI 2009 w hotelach jednogwiazdkowych). Jedynie w „Innych obiektach hotelowych” niemal przez całe półrocze 2009 r. (oprócz czerwca) było więcej turystów zagranicznych niż w 2007 roku. Przez cały okres I-VI 2009 r. zatrzymało się w nich w sumie ponad 7,4 tys. osób, tj. o ponad 1,7 tys. osób więcej niż w analogicznym okresie 2007 roku.

Tabela 6. Wskaźnik dynamiki turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2008 i 2009 r. według miesięcy i kategorii obiektów

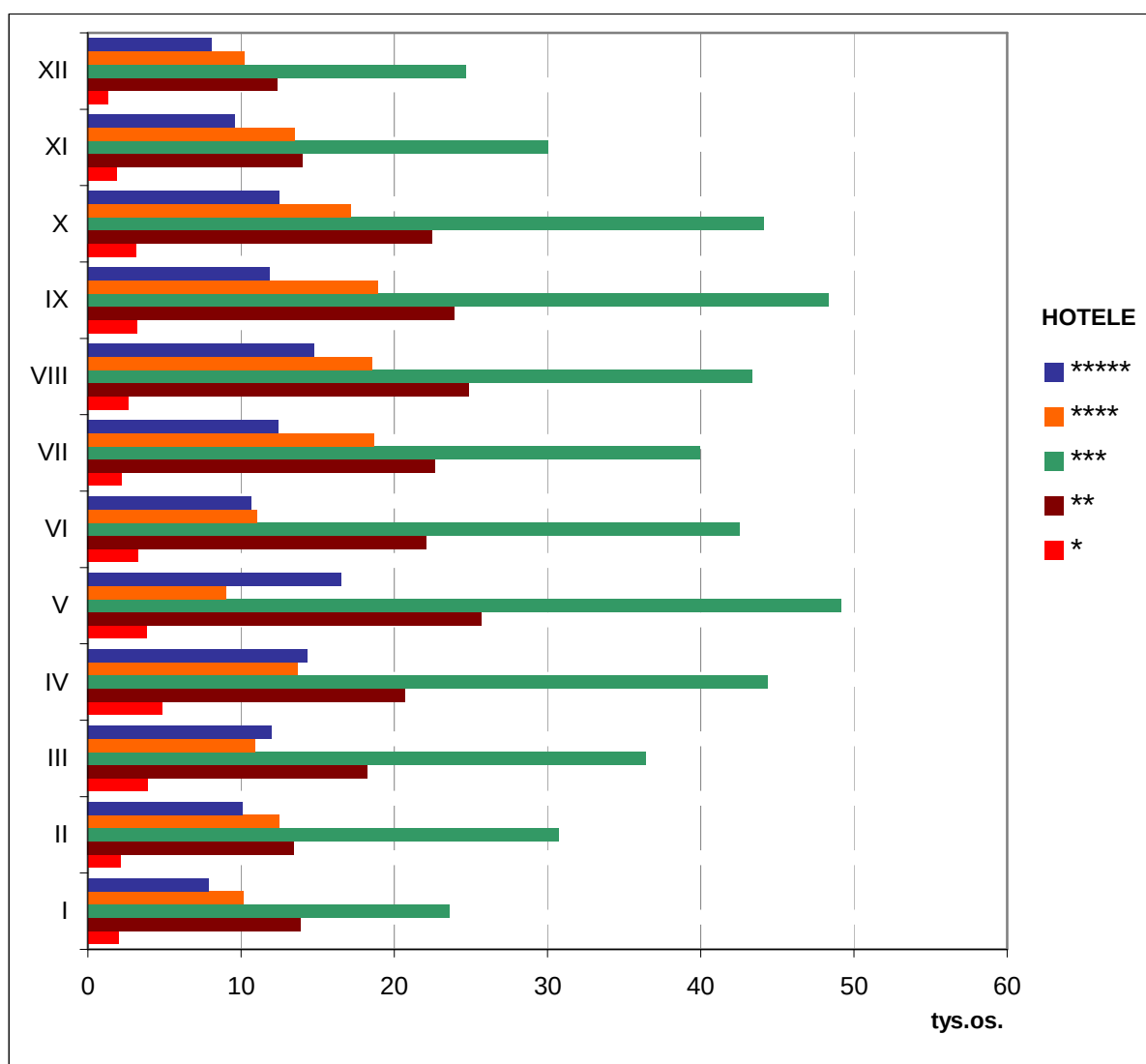
WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI
		Analogiczny okres roku 2007 = 100					
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	96,4	115,2	80,6	98,3	89,5	75,6
	2009	80,5	80,9	79,4	94,4	85,8	80,9
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	99,9	116,6	81,0	102,3	90,6	73,7
	2009	82,9	78,5	80,3	96,2	87,0	80,5
HOTELE - RAZEM	2008	97,6	115,5	79,6	101,4	88,6	72,7
	2009	82,0	77,4	79,0	96,1	85,9	80,2
KATEGORII *****	2008	120,9	142,1	86,2	94,8	89,2	52,6
	2009	91,5	70,9	65,8	79,9	76,2	80,7
KATEGORII ****	2008	110,3	139,0	66,1	136,9	52,8	52,9
	2009	88,9	89,2	124,3	157,8	93,8	87,5
KATEGORII ***	2008	95,1	118,2	83,6	103,9	104,9	88,2
	2009	85,5	83,1	82,5	99,9	97,9	89,8
KATEGORII **	2008	83,6	69,1	71,8	77,2	83,9	81,5
	2009	65,8	57,8	43,0	66,9	62,9	57,3
KATEGORII *	2008	88,5	77,5	123,3	140,4	122,8	56,9
	2009	91,4	53,5	75,3	74,3	94,0	32,9
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2008	22,6	37,6	48,6	31,0	90,2	78,6
	2009	21,7	79,3	82,2	93,9	61,0	109,1
PENSJONATY - RAZEM	2008	63,9	77,0	101,6	45,9	95,5	77,7
	2009	48,1	139,2	60,0	75,4	82,0	67,7
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	223,8	190,6	176,2	150,0	211,1	129,8
	2009	133,2	140,3	176,0	108,0	154,6	97,3
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	73,4	99,3	77,1	67,2	79,9	93,8
	2009	64,8	106,5	70,8	80,2	76,0	85,3

Tablica 7 (patrz strona 21) i wykres 6 (patrz strona 22) prezentują dane o najczęściej wybieranych obiektach zbiorowego zakwaterowania przez turystów zagranicznych oraz najpopularniejszych kategoriach hoteli wśród turystów ogółem. Spośród wszystkich obiektów zbiorowego zakwaterowania turyści zagraniczni najczęściej nocowali w hotelach, w każdym analizowanym kwartale ponad 85% turystów zagranicznych nocowało w tych obiektach. Najwięcej turystów zagranicznych, ok. 40%, wybierało hotele trzygwiazdkowe, hotele czterogwiazdkowe wybierało od 12 do 20 procent, natomiast hotele o najwyższym standardzie wybierało od 12 do 16 procent turystów zagranicznych odwiedzających Kraków. Najmniej osób z zagranicy korzystało z usług pensjonatów oraz hoteli jednogwiazdkowych.

Tabela 7. Udział turystów zagranicznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2008 i 2009 roku

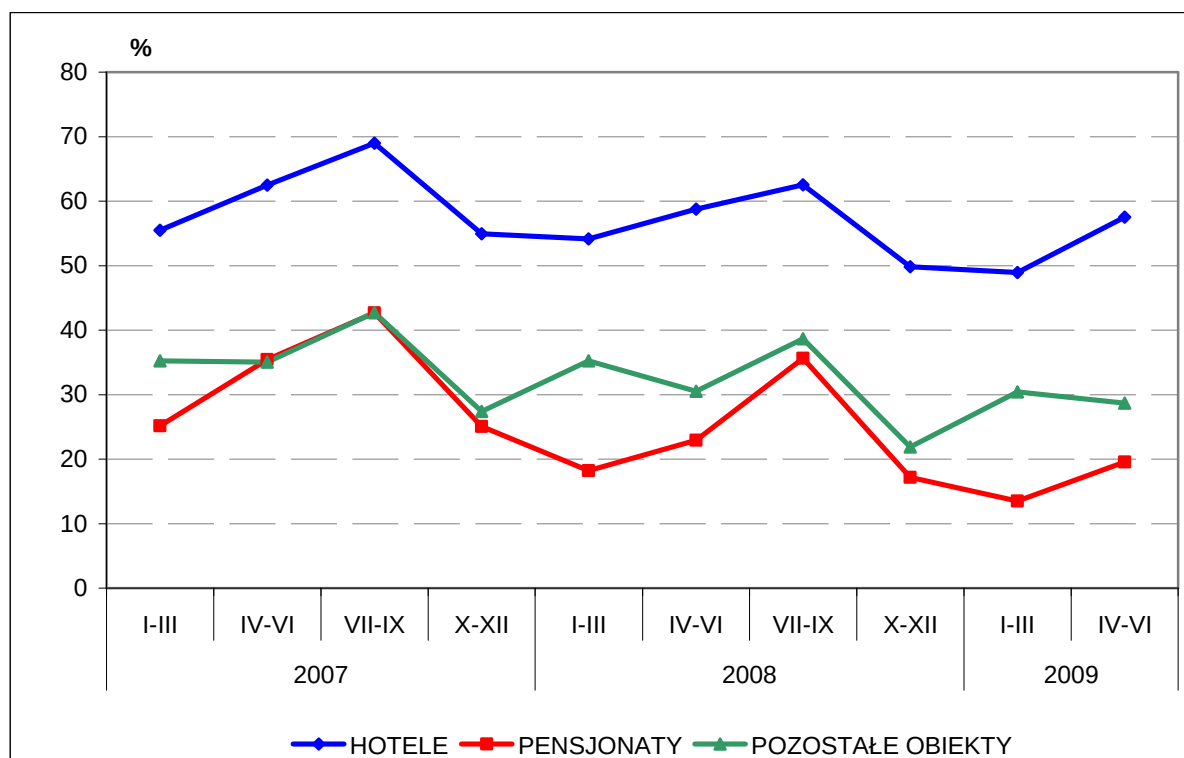
WYSZCZEGÓLNIENIE		I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
		Korzystający zagraniczni w %			
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	100,00			
	2009	100,00			
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	91,4	90,4	88,5	94,5
	2009	90,4	90,3		
HOTELE – RAZEM z tego	2008	88,2	87,2	85,6	92,1
	2009	87,4	87,9		
KATEGORII *****	2008	16,0	13,3	12,9	15,5
	2009	12,5	13,6		
KATEGORII ****	2008	15,7	12,1	17,5	19,6
	2009	20,0	18,1		
KATEGORII ***	2008	40,6	42,2	38,3	41,0
	2009	41,4	41,2		
KATEGORII **	2008	12,6	15,3	14,1	12,6
	2009	10,4	11,8		
KATEGORII *	2008	2,7	3,4	2,1	2,5
	2009	2,2	2,1		
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2008	0,5	0,8	0,7	0,9
	2009	1,0	1,1		
PENSJONATY - RAZEM	2008	0,2	0,2	0,4	0,2
	2009	0,2	0,2		
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	2,9	3,0	2,6	2,2
	2009	2,7	2,2		
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	8,6	9,6	11,5	5,5
	2009	9,6	9,7		

Wykres 6. Turyści korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w 2008 r.

Jak pokazuje wykres 7 (patrz strona 23) zdecydowana większość osób korzystających z noclegów w hotelach to turyści zagraniczni. W miesiącach VII – IX, a więc w pełni sezonu turystycznego, stanowili oni w latach 2007 i 2008 odpowiednio 69% i 63% wszystkich korzystających. Liczba turystów z zagranicy ma więc duży wpływ na rozwój i kondycję branży hotelarskiej w Krakowie. Niepokojące mogą być zatem dla hotelarzy dane o ciągle spadającej liczbie turystów zagranicznych odwiedzających Kraków i korzystających z noclegów.

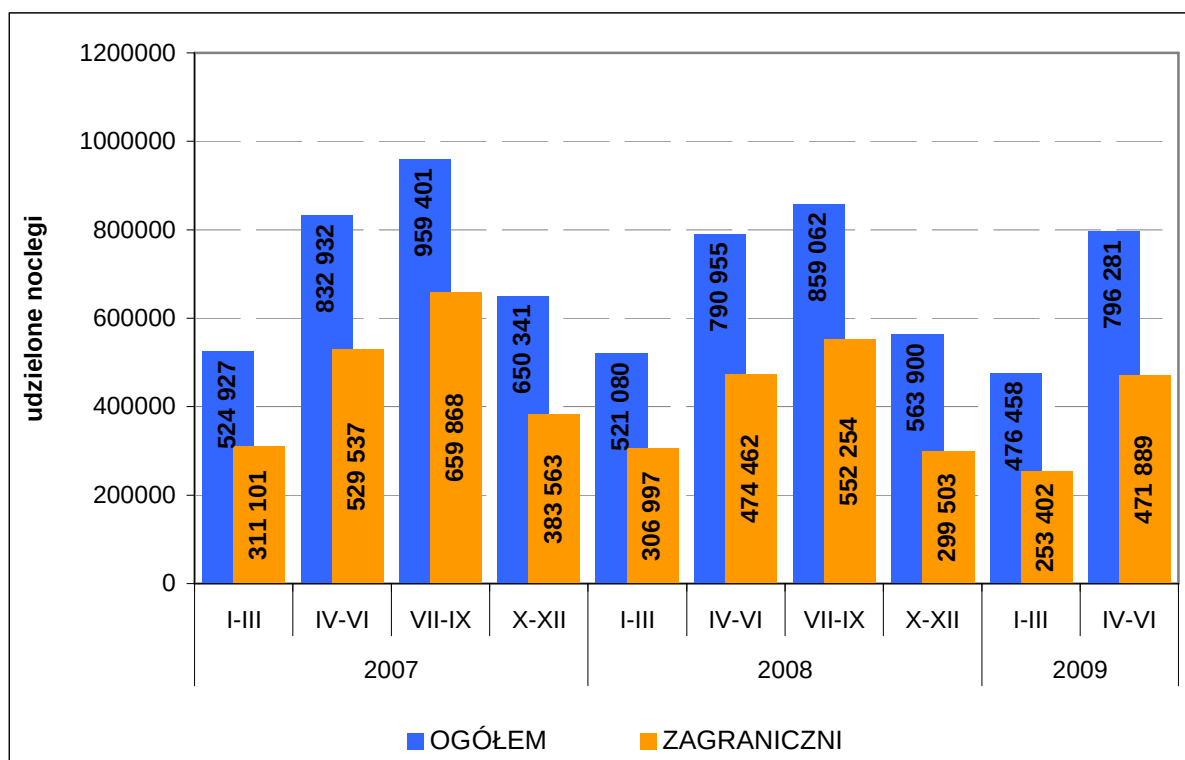
Wykres 7. Odsetek liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania z ogółu korzystających w Krakowie według kwartałów i kategorii obiektów w 2007, 2008 oraz 2009 roku

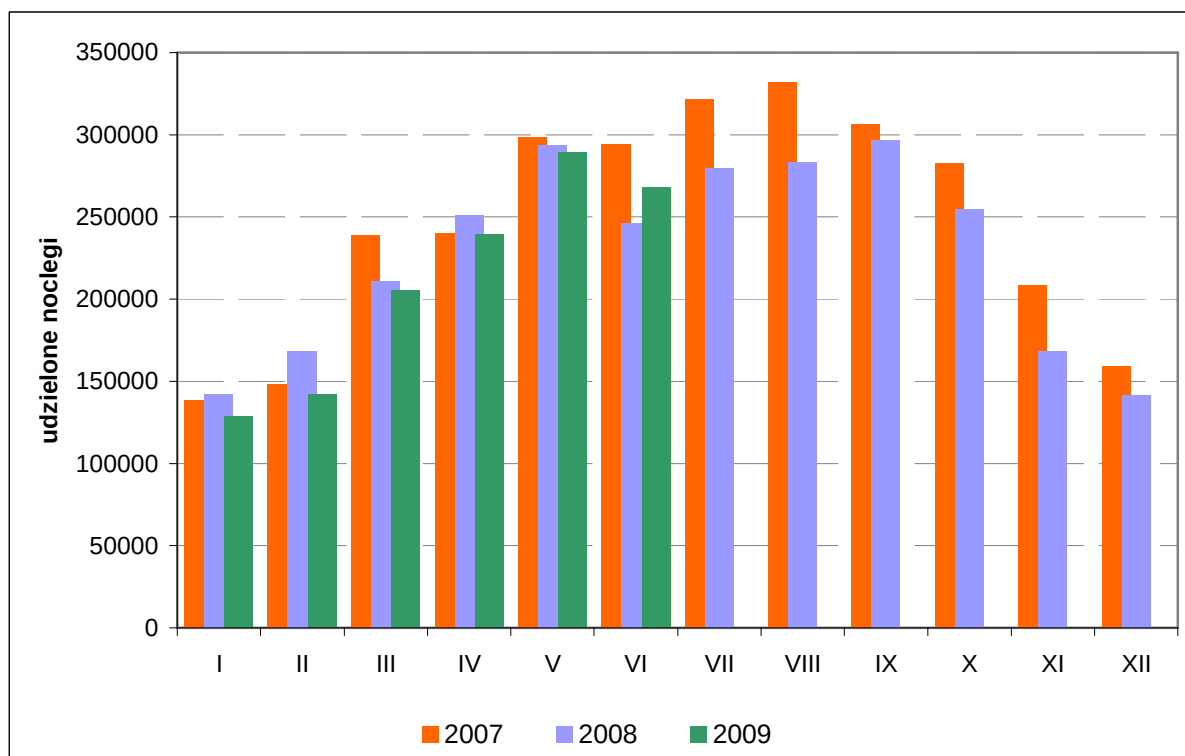
1.5. Udzielone noclegi oraz stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Krakowie w 2007 i 2008 roku

W 2008 roku we wszystkich krakowskich turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania udzielono 2 734 997 noclegów, z czego 1 633 216 tj. 59,7% turystom zagranicznym. W porównaniu z rokiem 2007 nastąpił spadek udzielonych noclegów odpowiednio o 7,8% i 13,3%. Najwięcej noclegów udzielono tradycyjnie w sezonie letnim. Porównując okres I – VI 2009 z analogicznym okresem roku 2008 jedynie w czerwcu odnotowano wzrost liczby udzielonych noclegów (8,8%), natomiast w pozostałych miesiącach omawianego okresu następowały spadki (największe w styczniu o 9,4% oraz w lutym o 15,5%). Można zauważyć, iż jest to spowodowane spadkiem ilości noclegów udzielonych turystom zagranicznym, które w styczniu i lutym zmalały o odpowiednio 17,0% i 28,7% w stosunku do 2008 roku.

Wykres 8. Noclegi udzielone w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2007, 2008 oraz 2009 r. według kwartałów

Wykres 9. Noclegi udzielone w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie wg miesięcy w latach 2007–2009

Wykres 10. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy w 2007, 2008 oraz 2009 roku

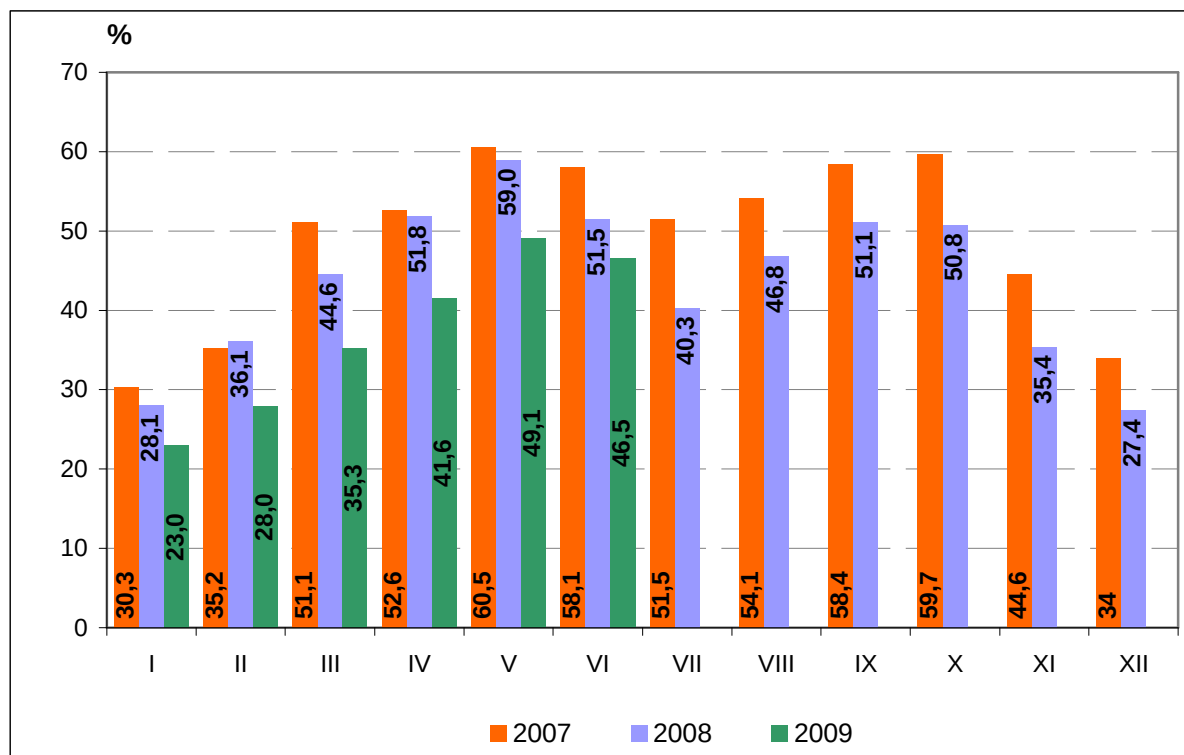

Tabela 8. Noclegi udzielone w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2008 r. według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
OBIEKTY OGÓŁEM	Noclegi udzielone	142104	168237	210739	250890	293661	246404	279437	283046	296579	254618	168152	141130	2734997
	z tego turystom zagranicznym	74828	98557	133612	154557	177091	142814	184155	184007	184092	150820	81843	66840	1633216
	stopień wykorzystania %	28,1	36,1	44,6	51,8	59,0	51,5	40,3	46,8	51,1	50,8	35,4	27,4	43,6
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY RAZEM	noclegi udzielone	120842	146617	187739	217612	248287	205253	230020	232166	255756	226289	147104	119251	2336936
	z tego turystom zagranicznym	67355	91462	123737	142558	162332	128317	157027	161589	171424	143441	77433	63452	1490127
	stopień wykorzystania %	28,0	36,6	46,3	53,8	61,6	54,1	46,8	52,0	59,2	52,8	36,5	27,6	46,3
HOTELE - RAZEM	noclegi udzielone	112200	138998	179747	206581	234215	196743	218583	223694	245987	217359	141564	115078	2230749
	z tego turystom zagranicznym	63223	88595	119708	137834	155345	124057	150405	156062	165421	138814	75292	62279	1437035
	stopień wykorzystania %	28,3	37,6	47,7	55,5	64,1	55,8	47,7	53,4	60,5	54,0	37,3	28,3	47,5
KATEGORII *****	noclegi udzielone	15730	20024	26002	30992	35540	22273	27229	33013	26281	27799	19842	17001	301726
	z tego turystom zagranicznym	11945	16175	20115	22517	24995	14409	21989	26930	21512	21544	13943	12093	228167
	stopień wykorzystania %	30,6	44,7	51,0	62,9	69,3	57,2	53,4	64,9	65,9	54,2	39,6	32,6	52,2
KATEGORII ****	noclegi udzielone	19572	25011	24435	26422	20766	24231	38863	36380	43150	35689	27478	20066	342063
	z tego turystom zagranicznym	12306	18067	16879	19944	17203	17459	29439	28129	31258	25800	17360	11973	245817
	stopień wykorzystania %	29,1	39,6	44,2	48,9	61,5	57,4	57,4	64,9	66,0	52,8	42,0	28,1	49,3
KATEGORII ***	noclegi udzielone	47550	63664	82813	96880	112840	95459	89189	94876	113485	97273	62722	50460	1007211
	z tego turystom zagranicznym	29692	44254	58551	68096	78916	66266	64529	71795	80235	64075	35573	29373	691355
	stopień wykorzystania %	27,9	39,1	50,7	57,8	66,0	58,5	49,5	53,3	65,3	55,8	37,6	28,2	49,1
KATEGORII **	noclegi udzielone	24123	24528	36483	40299	51037	44401	55255	50615	51659	46304	27002	22621	474327
	z tego turystom zagranicznym	7974	8085	18653	20409	26667	20818	29968	24857	25661	21276	6964	6408	217740
	stopień wykorzystania %	29,1	32,3	44,3	52,1	58,6	51,2	40,6	45,1	48,2	51,4	33,1	26,5	42,7
KATEGORII *	noclegi udzielone	3794	4176	7829	10160	9586	6712	5084	5491	7795	7009	3567	2823	74026
	z tego turystom zagranicznym	956	1588	4569	6389	5110	3640	3249	2921	5067	4407	1101	1512	40509
	stopień wykorzystania %	19,7	22,9	40,2	53,8	71,3	51,6	37,8	40,8	59,9	56,7	27,4	22,9	42,1
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	noclegi udzielone	1431	1595	2185	1828	4446	3667	2963	3319	3617	3285	953	2107	31396
	z tego turystom zagranicznym	350	426	941	479	2454	1465	1231	1430	1688	1712	351	920	13447
	stopień wykorzystania %	27,0	31,9	41,2	35,5	50,2	42,6	31,2	41,4	46,8	48,0	32,9	30,9	38,3
PENSJONATY -	noclegi udzielone	2090	1643	842	2032	1967	1555	1346	1979	2257	1807	726	837	19081

Tabela 8. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
	z tego turystom zagranicznym	790	413	358	564	849	469	670	1131	1463	1141	50	131	8029
	stopień wykorzystania %	50,3	25,0	25,4	38,7	39,4	29,3	24,7	26,8	39,4	29,5	17,9	15,7	30,2
INNY OBIEKT HOTELOWY	noclegi udzielone	6552	5976	7150	8999	12105	6955	10091	6493	7512	7123	4814	3336	87106
	z tego turystom zagranicznym	3342	2454	3671	4160	6138	3791	5952	4396	4540	3486	2091	1042	45063
	stopień wykorzystania %	21,9	24,9	27,7	33,8	37,1	32,6	36,2	32,7	38,9	35,9	25,6	17,2	30,4
POZOSTAŁE OBIEKTY	noclegi udzielone	21262	21620	23000	33278	45374	41151	49417	50880	40823	28329	21048	21879	398061
	z tego turystom zagranicznym	7473	7095	9875	11999	14759	14497	27128	22418	12668	7379	4410	3388	143089
	stopień wykorzystania %	28,5	33,0	34,7	41,7	47,7	41,3	24,5	32,0	27,4	39,1	29,3	26,5	33,8

Tabela 9. Noclegi udzielone w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2009 r. według miesięcy i kategorii obiektów

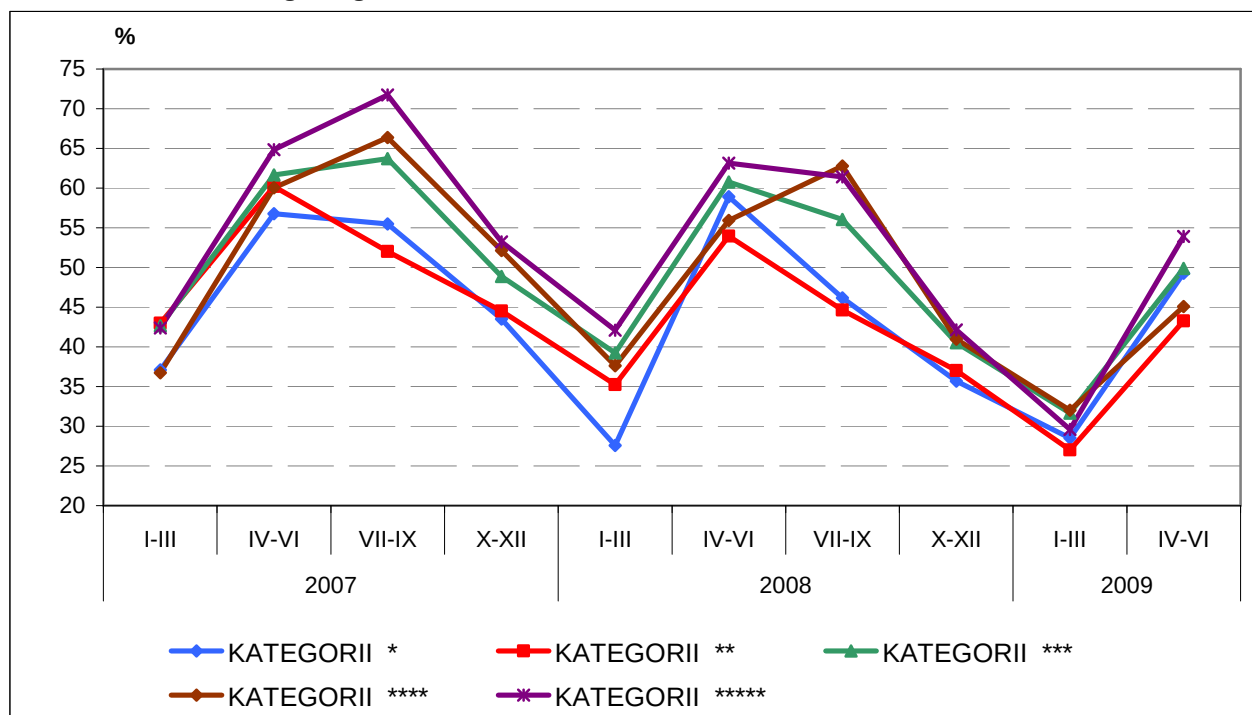
WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
OBIEKTY OGÓŁEM	noclegi udzielone	128720	142230	205508	239157	289104	268020	1272739
	z tego turystom zagranicznym	62140	70298	120964	150784	166542	154563	725291
	Stopień wykorzystania %	23,0	28,0	35,3	41,6	49,1	46,5	37,3
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	noclegi udzielone	107009	117758	177563	201424	238506	222188	1064448
	z tego turystom zagranicznym	55252	61641	111475	135573	152085	139754	655780
	Stopień wykorzystania %	23,2	28,3	37,0	42,8	50,1	47,8	38,2
HOTELE - RAZEM	noclegi udzielone	101720	112321	170222	193294	227318	213841	1018716
	z tego turystom zagranicznym	52992	59364	107630	131619	146726	136325	634656
	Stopień wykorzystania %	26,2	28,9	38,1	43,7	51,3	49,0	39,5
KATEGORII *****	noclegi udzielone	12737	14014	18501	25562	30004	28711	129529
	z tego turystom zagranicznym	8552	8558	14378	20151	23008	23090	97737
	Stopień wykorzystania %	24,4	30,0	34,4	49,1	57,5	55,1	41,8
KATEGORII ****	noclegi udzielone	17153	19301	33898	31744	37327	37641	177064
	z tego turystom zagranicznym	9962	11734	23809	23259	26530	27034	122328
	Stopień wykorzystania %	24,0	29,9	42,2	38,5	48,3	48,4	38,6
KATEGORII ***	noclegi udzielone	46923	49870	81207	91487	107405	100807	477699
	z tego turystom zagranicznym	26622	30584	54657	64841	71971	67004	315679
	Stopień wykorzystania %	23,5	30,5	40,9	47,3	51,9	50,4	40,8

Tabela 9. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
KATEGORII **	noclegi udzielone	20971	24297	29070	35041	42675	37604	189658
	z tego turystom zagranicznym	6365	6645	10972	17788	20331	15035	77136
	Stopień wykorzystania %	23,9	25,8	31,3	38,4	47,8	43,6	35,1
KATEGORII *	noclegi udzielone	2865	3086	5208	5776	7691	6009	30635
	z tego turystom zagranicznym	1152	1040	2657	3609	3450	2306	14214
	Stopień wykorzystania %	21,4	25,4	38,7	44,4	57,2	46,2	38,9
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	noclegi udzielone	1071	1753	2338	3684	2216	3069	14131
	z tego turystom zagranicznym	339	803	1157	1971	1436	1856	7562
	Stopień wykorzystania %	17,0	25,1	28,8	36,7	52,3	41,7	33,6
PENSJONATY - RAZEM	noclegi udzielone	1283	976	1197	1713	2000	1870	9039
	z tego turystom zagranicznym	353	239	332	569	959	660	3112
	Stopień wykorzystania %	19,1	16,2	18,1	26,8	30,3	29,3	23,3
INNY OBIEKT HOTELOWY	noclegi udzielone	4006	4461	6144	6417	9188	6477	36693
	z tego turystom zagranicznym	1907	2038	3513	3385	4400	2769	18012
	Stopień wykorzystania %	16,7	20,5	23,1	28,9	35,7	29,9	25,8
POZOSTAŁE OBIEKTY	noclegi udzielone	21711	24472	27945	37733	50598	45832	208291
	z tego turystom zagranicznym	6888	8657	9489	15211	14457	14809	69511
	Stopień wykorzystania %	22,1	26,4	27,3	36,0	44,9	41,0	33,0

Najwyższy odsetek wykorzystania miejsc noclegowych we wszystkich obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2008 roku obserwowano w maju, czerwcu i październiku. Podobna sytuacja miała miejsce w maju i czerwcu 2009 roku. Jednakże stopień wykorzystania miejsc noclegowych w tych miesiącach był niższy, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o odpowiednio 9,9% i 5,0%. W przypadku hoteli, moteli oraz pensjonatów ujętych zbiorczo, najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2008 roku przypada na okres od maja do września. Podobnie kształtuje się sytuacja w roku 2009. Największy wzrost zaobserwowano w maju i czerwcu, jednakże w miesiącach tych stopień wykorzystania miejsc noclegowych był niższy o odpowiednio 11,5% i 6,3% w stosunku do roku 2008. W pozostałych obiektach najwyższe wskaźniki wykorzystania miejsc noclegowych począwszy od 2007 do 2009 roku zaobserwowano w miesiącu maju.

Wykres 11. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w hotelach w Krakowie w poszczególnych kwartałach w latach 2007-2009 według kategorii obiektów

W 2008 roku najwyższy odsetek wykorzystania miejsc noclegowych w kategorii hotele obserwowano w miesiącu maju oraz wrześniu. Podobnie w 2009 roku najwyższy wzrost wystąpił w maju, przy czym stopień wykorzystania miejsc w maju 2009 r. był niższy w porównaniu do maja roku 2008 o 12,8 pkt procentowych. W przypadku hoteli pięciogwiazdkowych najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych zarówno w 2008, jak i 2009 roku przypada również na maj. Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych w maju 2009 roku w stosunku do roku 2008 spadł o 11,8 pkt procentowych. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku hoteli dwu- i jednogwiazdkowych, w których stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2009 roku

w stosunku do roku 2008 spadł odpowiednio o 10,8 i 14,1 pkt. procentowego. W przypadku pozostałych kategorii hoteli stopień wykorzystania miejsc noclegowych był najwyższy we wrześniu 2008 i czerwcu 2009 roku (hotele czterogwiazdkowe) oraz w kwietniu 2008 i maju 2009 roku (hotele trzygwiazdkowe).

Tabela 10. Przeciętna długość pobytu turystów ogółem i turystów zagranicznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według miesięcy w 2008 i 2009 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		Długość pobytu											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Korzystający ogółem											
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	2,0	2,0	2,2	2,1	2,1	2,1	2,2	2,1	2,3	2,1	2,0	2,1
	2009	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1						
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	2,0	2,0	2,2	2,1	2,2	2,2	2,2	2,1	2,3	2,2	2,0	2,0
	2009	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1						
HOTELE - RAZEM	2008	1,9	2,0	2,2	2,1	2,2	2,2	2,3	2,1	2,3	2,2	2,0	2,0
	2009	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1						
PENSJONATY - RAZEM	2008	4,4	3,5	1,6	3,7	2,4	2,2	1,9	2,2	3,4	2,6	1,7	1,8
	2009	2,4	1,5	2,0	2,3	2,1	2,3						
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,1	2,0	2,1	2,3	2,2	2,3	2,1
	2009	2,2	2,5	2,1	2,1	2,1	2,1						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	2,1	2,0	2,1	2,0	1,9	1,8	2,2	2,0	2,2	1,9	1,9	3,3
	2009	2,1	2,2	2,0	2,0	1,9	2,0						
		Korzystający zagraniczni											
OBIEKTY OGÓŁEM	2008	2,3	2,3	2,5	2,4	2,4	2,3	2,5	2,3	2,6	2,4	2,3	2,4
	2009	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4						
HOTELE, MOTELE I PENSJONATY-RAZEM	2008	2,3	2,3	2,5	2,4	2,4	2,4	2,5	2,3	2,6	2,4	2,3	2,4
	2009	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4						
HOTELE - RAZEM	2008	2,2	2,3	2,5	2,4	2,4	2,4	2,5	2,3	2,6	2,4	2,3	2,4
	2009	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4						
PENSJONATY - RAZEM	2008	9,3	7,2	2,8	6,7	3,6	2,7	2,7	3,1	7,0	4,9	1,5	2,6
	2009	5,5	2,3	4,4	4,1	4,8	4,4						
INNY OBIEKT HOTELOWY	2008	2,6	2,3	2,5	2,2	2,5	2,4	2,6	2,4	2,6	2,4	2,7	1,9
	2009	2,5	2,6	2,4	2,4	2,4	2,3						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2008	2,2	2,2	2,1	2,4	2,1	2,0	2,4	2,3	2,5	2,2	2,2	2,1
	2009	2,3	2,6	2,2	2,5	2,2	2,3						

Tabela 10 prezentuje średnią długość pobytu turystów w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Między poszczególnymi miesiącami roku 2008 oraz 2009 nie zachodzą znaczące zmiany długości pobytu zarówno turystów ogółem, jak również turystów zagranicznych. Przy spadającej liczbie osób korzystających z noclegów powoduje to, że obiekty noclegowe w coraz mniejszym stopniu wykorzystują swój potencjał, co widoczne jest w spadku stopnia wykorzystania miejsc noclegowych (wykres 11 – patrz strona 28).

1.6. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów

Tabele 11 i 12 (patrz strony 31-33) pokazują dane miesięczne o turystach z wybranych krajów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2008 i 2009 roku. W 2008 roku najwięcej turystów zagranicznych odnotowano w miesiącu sierpniu, ponad 79,8 tys. osób. Podobnie jak w 2007 roku, tak i w kolejnych latach zdecydowana większość odwiedzających to Europejczycy. Stanowią oni ponad 80% wszystkich turystów zagranicznych.

W poszczególnych miesiącach ich odsetek jest różny, waha się od 71% w marcu 2009 r. do 88% w lutym 2008 r. Zdecydowana większość przyjeżdżających to obywatele Unii Europejskiej. Spośród turystów z państw europejskich spoza UE najliczniej Kraków odwiedzają Rosjanie, Ukraińcy oraz Norwegowie, natomiast turyści spoza Europy to głównie obywatele USA, Izraela oraz Republiki Korei.

Tabela 11. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów w 2008 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający zagraniczni (2008r.)												
ŚWIAT - ogółem	tys. os.	33252	42914	54310	65568	73628	60845	75090	79864	71875	63534	35121	28055	684056
	%	100,00												
EUROPA	tys. os.	28557	37993	44905	53718	58305	48413	57604	64874	56890	51807	27275	23441	553782
	%	85,9	88,5	82,7	81,9	79,2	79,6	76,7	81,2	79,2	81,5	77,7	83,6	81,0
UNIA EUROPEJSKA	tys. os.	22143	33797	39173	45234	50464	41215	51079	56015	45017	41053	21702	18264	465156
	%	66,6	78,8	72,1	69,0	68,5	67,7	68,0	70,1	62,6	64,6	61,8	65,1	68,0
w tym: Austria	tys. os.	447	508	885	1160	2504	1006	1217	1186	1093	1319	525	496	12346
	%	1,3	1,2	1,6	1,8	3,4	1,7	1,6	1,5	1,5	2,1	1,5	1,8	1,8
Belgia	tys. os.	598	773	1221	1303	1214	921	1613	1290	1072	1225	452	366	12048
	%	1,8	1,8	2,2	2,0	1,6	1,5	2,1	1,6	1,5	1,9	1,3	1,3	1,8
Dania	tys. os.	181	352	560	867	1016	549	1252	1023	1040	560	218	105	7723
	%	0,5	0,8	1,0	1,3	1,4	0,9	1,7	1,3	1,4	0,9	0,6	0,4	1,1
Finlandia	tys. os.	109	451	394	596	882	934	1190	1022	691	343	228	135	6975
	%	0,3	1,1	0,7	0,9	1,2	1,5	1,6	1,3	1,0	0,5	0,6	0,5	1,0
Francja	tys. os.	1481	2042	3248	4480	3435	3171	4299	4443	3060	2328	1981	1986	35954
	%	4,5	4,8	6,0	6,8	4,7	5,2	5,7	5,6	4,3	3,7	5,6	7,1	5,3
Hiszpania	tys. os.	498	1614	1872	1175	1728	2358	3731	6662	2338	1434	939	442	24791
	%	1,5	3,8	3,4	1,8	2,3	3,9	5,0	8,3	3,3	2,3	2,7	1,6	3,6
Niemcy	tys. os.	2716	2588	4093	5589	9144	7211	9037	8334	10200	7159	2772	2823	71666

Tabela 11. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
		Korzystający zagraniczni (2008r.)												
	%	8,2	6,0	7,5	8,5	12,4	11,9	12,0	10,4	14,2	11,3	7,9	10,1	10,5
Irlandia	tys. os.	1498	2940	2385	2011	1565	1323	1556	1381	1363	1637	1510	1091	20260
	%	4,5	6,9	4,4	3,1	2,1	2,2	2,1	1,7	1,9	2,6	4,3	3,9	3,0
Litwa	tys. os.	336	401	550	554	1266	1716	2355	1428	645	508	114	355	10228
	%	1,0	0,9	1,0	0,8	1,7	2,8	3,1	1,8	0,9	0,8	0,3	1,3	1,5
Niderlandy	tys. os.	489	858	791	1490	1781	1121	1752	1528	1416	1169	667	703	13765
	%	1,5	2,0	1,5	2,3	2,4	1,8	2,3	1,9	2,0	1,8	1,9	2,5	2,0
Republika Czeska	tys. os.	440	730	740	1110	1340	1111	742	979	1315	957	790	479	10733
	%	1,3	1,7	1,4	1,7	1,8	1,8	1,0	1,2	1,8	1,5	2,2	1,7	1,6
Szwecja	tys. os.	380	673	1298	2990	2816	1720	2103	1561	2872	1867	766	600	19646
	%	1,1	1,6	2,4	4,6	3,8	2,8	2,8	2,0	4,0	2,9	2,2	2,1	2,9
Węgry	tys. os.	430	651	1594	1547	2626	1760	1513	1787	1293	2602	686	488	16977
	%	1,3	1,5	2,9	2,4	3,6	2,9	2,0	2,2	1,8	4,1	2,0	1,7	2,5
Wielka Brytania	tys. os.	7642	15530	14888	12793	13226	10839	11819	10855	11499	12922	6339	5409	133761
	%	23,0	36,2	27,4	19,5	18,0	17,8	15,7	13,6	16,0	20,3	18,0	19,3	19,6
Włochy	tys. os.	3981	2596	2998	5539	3686	2790	3562	8754	2578	2342	2208	1527	42561
	%	12,0	6,0	5,5	8,4	5,0	4,6	4,7	11,0	3,6	3,7	6,3	5,4	6,2
INNE EUROPEJSKIE KRAJE	tys. os.	5618	2241	3566	3322	4906	3831	3857	5310	3451	4719	2967	3862	47650
	%	16,9	5,2	6,6	5,1	6,7	6,3	5,1	6,6	4,8	7,4	8,4	13,8	7,0
Norwegia	tys. os.	609	1436	1952	4612	2523	2864	2075	2758	7945	5459	2463	1142	35838
	%	1,8	3,3	3,6	7,0	3,4	4,7	2,8	3,5	11,1	8,6	7,0	4,1	5,2
Rosja	tys. os.	3068	1336	1317	891	1656	998	1776	2279	1286	1194	1180	1260	18241
	%	9,2	3,1	2,4	1,4	2,2	1,6	2,4	2,9	1,8	1,9	3,4	4,5	2,7
Ukraina	tys. os.	2250	574	1438	1838	2357	2015	1343	2260	1644	3167	1177	1481	21544
	%	6,8	1,3	2,6	2,8	3,2	3,3	1,8	2,8	2,3	5,0	3,4	5,3	3,1
AMERYKA PÓŁNOCNA w tym:	tys. os.	1569	1713	3137	3544	6234	5211	7048	5549	6494	4701	1845	1379	48424
	%	4,7	4,0	5,8	5,4	8,5	8,6	9,4	6,9	9,0	7,4	5,3	4,9	7,1
Stany Zjednoczone Ameryki	tys. os.	1413	1551	2654	2939	5551	4656	6248	5003	5860	4250	1716	1227	43068
	%	4,2	3,6	4,9	4,5	7,5	7,7	8,3	6,3	8,2	6,7	4,9	4,4	6,3
AZJA w tym:	tys. os.	1742	2068	5304	6349	6892	4925	6367	6680	5774	5217	4978	2009	58305
	%	5,2	4,8	9,8	9,7	9,4	8,1	8,5	8,4	8,0	8,2	14,2	7,2	8,5
Japonia	tys. os.	194	425	450	581	1061	756	839	1041	1189	944	482	354	8316
	%	0,6	1,0	0,8	0,9	1,4	1,2	1,1	1,3	1,7	1,5	1,4	1,3	1,2
Izrael	tys. os.	258	600	3248	3535	2583	1260	2629	2746	2014	1961	3494	478	24806
	%	0,8	1,4	6,0	5,4	3,5	2,1	3,5	3,4	2,8	3,1	9,9	1,7	3,6
Republika Korei	tys. os.	761	803	1056	1448	1697	1655	1880	1668	1469	1190	438	466	14531
	%	2,3	1,9	1,9	2,2	2,3	2,7	2,5	2,1	2,0	1,9	1,2	1,7	2,1

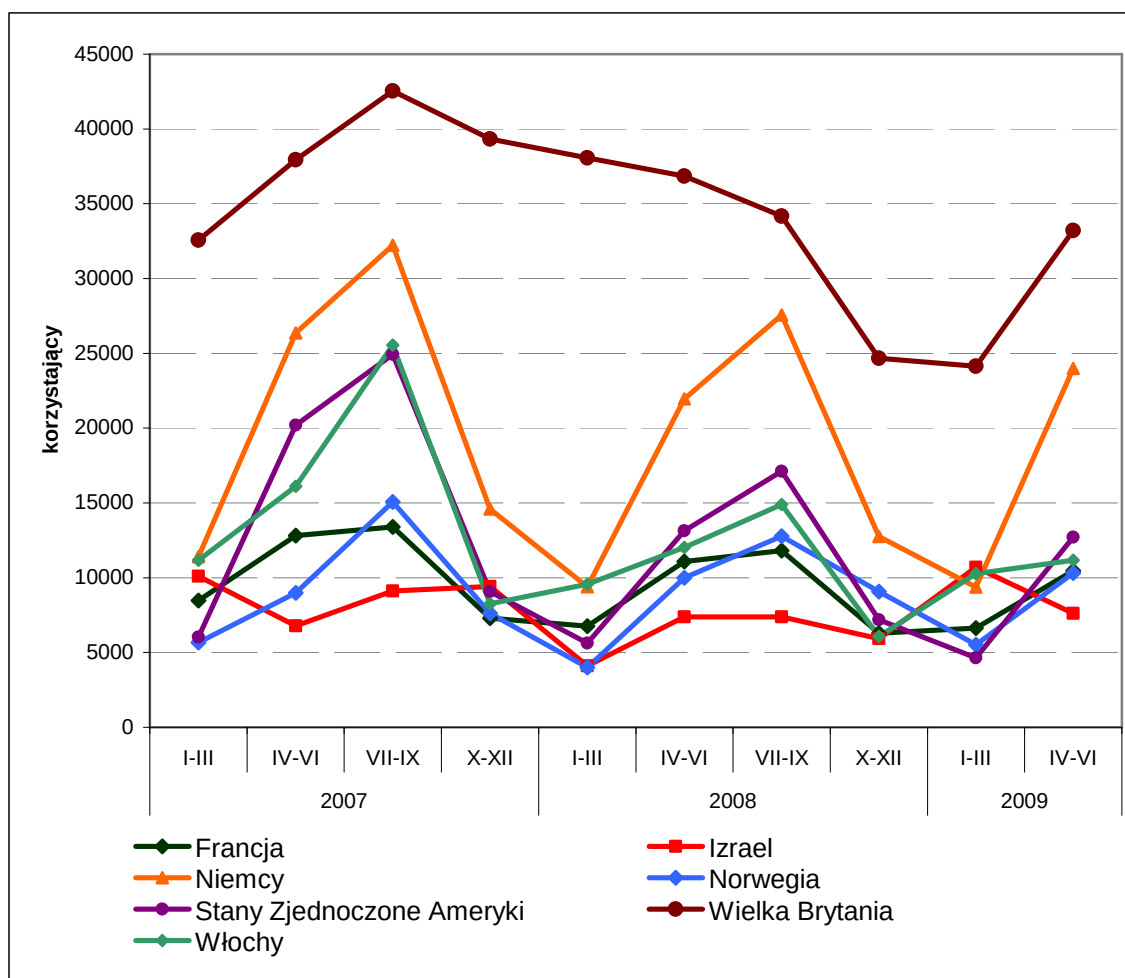
Tabela 12. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie według krajów w okresie I - VII 2009 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
		Korzystający zagraniczni (2009)						
ŚWIAT - ogółem	tys. os.	27770	30147	53485	62968	70632	65118	310120
	%	100,00						
EUROPA	tys. os.	24373	25935	38049	49412	58409	50670	246848
	%	87,8	86,0	71,1	78,5	82,7	77,8	79,6
UNIA EUROPEJSKA	tys. os.	18617	23136	31796	42349	50026	43022	208946
	%	67,0	76,7	59,4	67,3	70,8	66,1	67,4
w tym:	tys. os.							
	%							
Austria	tys. os.	306	370	549	1323	2905	1487	6940
	%	1,1	1,2	1,0	2,1	4,1	2,3	2,2
Belgia	tys. os.	279	904	997	1166	1072	835	5253
	%	1,0	3,0	1,9	1,9	1,5	1,3	1,7
Dania	tys. os.	78	156	429	896	1085	651	3295
	%	0,3	0,5	0,8	1,4	1,5	1,0	1,1
Finlandia	tys. os.	142	233	312	1060	766	1147	3660
	%	0,5	0,8	0,6	1,7	1,1	1,8	1,2
Francja	tys. os.	1633	1927	3079	4032	3554	2883	17108
	%	5,9	6,4	5,8	6,4	5,0	4,4	5,5
Hiszpania	tys. os.	338	800	1223	2041	1578	2098	8078
	%	1,2	2,7	2,3	3,2	2,2	3,2	2,6
Niemcy	tys. os.	2697	2722	3944	5915	9077	8991	33346
	%	9,7	9,0	7,4	9,4	12,9	13,8	10,8
Irlandia	tys. os.	746	1547	1982	1437	1054	1055	7821
	%	2,7	5,1	3,7	2,3	1,5	1,6	2,5
Litwa	tys. os.	158	92	130	355	919	606	2260
	%	0,6	0,3	0,2	0,6	1,3	0,9	0,7
Niderlandy	tys. os.	416	681	885	1469	1675	1379	6505
	%	1,5	2,3	1,7	2,3	2,4	2,1	2,1
Republika Czeska	tys. os.	401	442	814	920	1427	952	4956
	%	1,4	1,5	1,5	1,5	2,0	1,5	1,6
Szwecja	tys. os.	597	839	1629	2640	3763	2093	11561
	%	2,1	2,8	3,0	4,2	5,3	3,2	3,7
Węgry	tys. os.	361	324	598	2207	2455	1510	7455
	%	1,3	1,1	1,1	3,5	3,5	2,3	2,4
Wielka Brytania	tys. os.	4899	8576	10660	10247	11787	11173	57342

Tabela 12. Dok.

		I	II	III	IV	V	VI	Suma
	%	17,6	28,4	19,9	16,3	16,7	17,2	18,5
Włochy	tys. os.	4854	2574	2842	3771	4005	3393	21439
	%	17,5	8,5	5,3	6,0	5,7	5,2	6,9
INNE EUROPEJSKIE KRAJE w tym:	tys. os.	4846	1334	2539	2958	4643	3541	19861
	%	17,5	4,4	4,7	4,7	6,6	5,4	6,4
Norwegia	tys. os.	808	1253	3463	3742	3261	3304	15831
	%	2,9	4,2	6,5	5,9	4,6	5,1	5,1
Rosja	tys. os.	2499	283	572	585	1161	897	5997
	%	9,0	0,9	1,1	0,9	1,6	1,4	1,9
Ukraina	tys. os.	1826	833	1323	1574	2261	1650	9467
	%	6,6	2,8	2,5	2,5	3,2	2,5	3,1
AMERYKA PÓŁNOCNA w tym:	tys. os.	939	1709	2809	4320	5018	5734	20529
	%	3,4	5,7	5,3	6,9	7,1	8,8	6,6
Stany Zjednoczone Ameryki	tys. os.	860	1487	2305	3239	4338	5125	17354
	%	3,1	4,9	4,3	5,1	6,1	7,9	5,6
AZJA w tym:	tys. os.	1779	1853	11862	7253	5673	6816	35236
	%	6,4	6,1	22,2	11,5	8,0	10,5	11,4
Japonia	tys. os.	240	308	595	514	979	1108	3744
	%	0,9	1,0	1,1	0,8	1,4	1,7	1,2
Izrael	tys. os.	460	929	9304	3351	1588	2678	18310
	%	1,7	3,1	17,4	5,3	2,2	4,1	5,9
Republika Korei	tys. os.	582	244	870	1371	1312	1379	5758
	%	2,1	0,8	1,6	2,2	1,9	2,1	1,9

Wykres 12. Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania według kwartałów w 2007, 2008 i 2009 roku

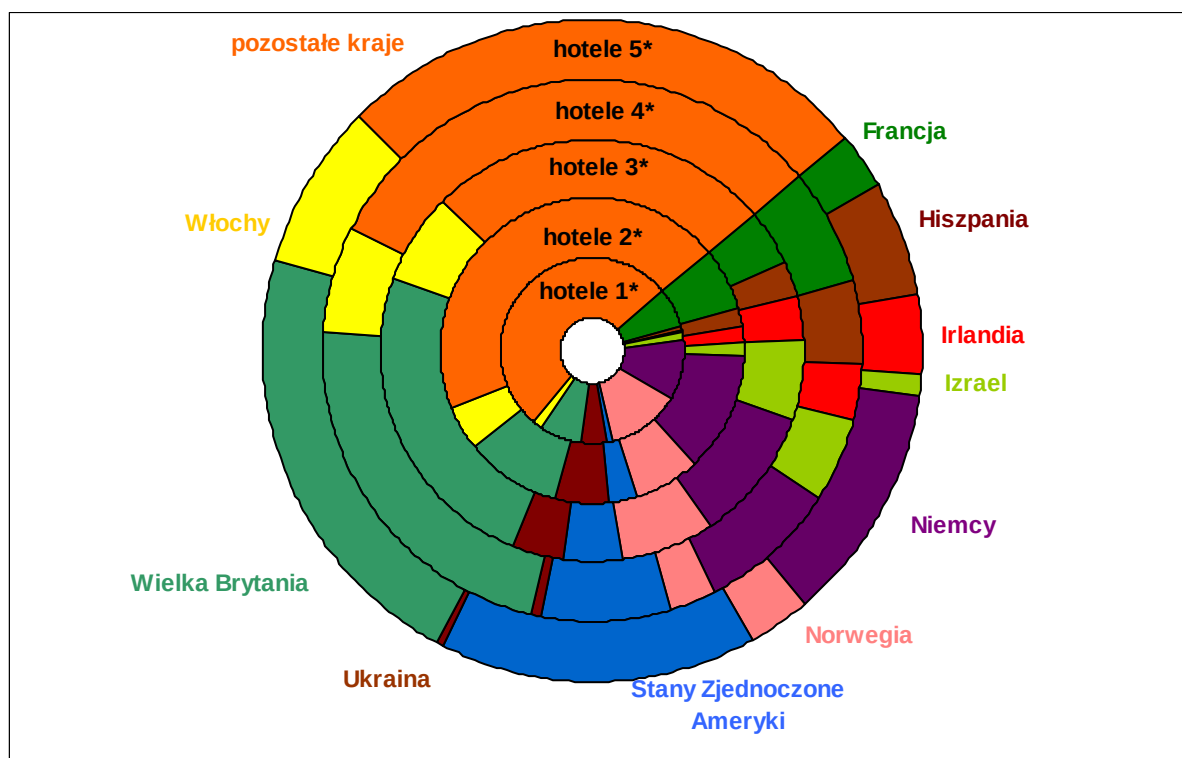
Spośród wszystkich zagranicznych gości najwięcej do Krakowa przybywa obywateli Wielkiej Brytanii, którzy stanowili w 2008 roku w poszczególnych kwartałach od 13% do 36% wszystkich korzystających z noclegów.

Jak prezentuje wykres 12 obywatele Wielkiej Brytanii przybywają licznie do Krakowa przez cały rok, nie tylko w miesiącach letnich, choć ich liczba, począwszy od III kwartału 2007 roku ciągle spada. Dopiero II kwartał 2009 roku przyniósł poprawę, a liczba turystów z Wysp Brytyjskich osiągnęła poziom III kwartału 2008. Turyści z innych krajów, w przeciwieństwie do Brytyjczyków odwiedzają Kraków raczej sezonowo, najliczniej w okresie IV – IX. Wśród nich najwięcej jest turystów z Niemiec, Stanów Zjednoczonych oraz Włoch.

Tabela 13. Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2008 roku

KRAJ	HOTELE 5*		HOTELE 4*		HOTELE 3*		HOTELE 2*		HOTELE 1*		HOTELE W TRAKCIE KATEGORYZACJI		HOTELE OGÓŁEM	
	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi
OGÓŁEM	94468	223757	113211	242452	271531	681444	94617	217032	17990	40400	4946	12734	596763	1417819
Austria	1177	2449	1324	2536	5747	14682	2556	5761	252	872	94	147	11150	26447
Belgia	1503	3594	2166	5233	4174	11856	2126	4808	229	527	149	417	10347	26435
Republika Czeska	1041	1898	2408	3881	2212	4034	2055	3862	383	584	85	167	8184	14426
Dania	683	1460	738	1759	3485	11144	1376	3638	108	431	81	312	6471	18744
Finlandia	746	1912	1003	1907	3248	9598	678	1268	19	32	27	77	5721	14794
Francja	2499	5205	7794	13946	10987	26491	6219	14034	1232	3027	344	879	29075	63582
Niemcy	10926	20429	9373	18332	28173	68832	12173	32791	1811	5292	469	1157	62925	146833
Węgry	924	2030	842	1637	3014	6608	5651	12378	2888	5906	130	387	13449	28946
Irlandia	3871	10696	3831	10410	8932	25438	1488	4357	131	261	202	499	18455	51661
Włochy	7489	16739	6981	14777	18428	44341	4399	10748	271	700	188	501	37756	87806
Litwa	162	330	217	416	1585	2315	2316	3230	1012	1563	8	15	5300	7869
Niderlandy	2008	4945	2244	5506	4318	11529	1668	3899	134	377	142	318	10514	26574
Hiszpania	5277	12982	5748	13861	8196	19864	2030	4427	101	343	123	359	21475	51836
Szwecja	1519	3877	7940	4687	9739	26395	2979	7855	609	1550	129	335	22915	44699
Wielka Brytania	20431	52983	25608	66553	66528	193215	9794	26320	1373	3280	1374	3765	125108	346116
Norwegia	2815	7664	3037	8350	19795	57551	6509	15073	2298	6569	156	435	34610	95642
Rosja	1593	2855	1060	2380	4603	8875	6789	10631	1523	2960	71	111	15639	27812
Ukraina	411	747	464	963	10302	13580	5202	8447	786	1195	61	140	17226	25072
Stany Zjednoczone	14712	39530	9114	22273	12034	30557	2900	10880	218	467	382	1000	39360	104707
Izrael	1023	2659	5600	13366	16307	38860	1237	2716	251	380	68	115	24486	58096
Japonia	1121	2183	2268	3937	3716	7582	406	874	16	22	15	52	7542	14650
Republika Korei	3415	4813	1822	1958	8271	9326	574	650	9	15	0	0	14091	16762
Pozostałe kraje	9122	21777	11629	23784	17737	38771	13492	28385	2336	4047	648	1546	54964	118310

Wykres 13. Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2008 roku

Wykres 13 oraz tabele 13 (patrz strona 36), 14 (patrz strona 38) przedstawia odsetek turystów z wybranych krajów korzystających w 2008 roku z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii.

W hotelach pięciogwiazdkowych najczęściej zatrzymują się obywatele Wielkiej Brytanii, USA, Niemiec oraz Włoch, Irlandii i Hiszpanii. Podobnie jest w hotelach czterogwiazdkowych, w których dodatkowo pojawia się znaczący udział turystów z Francji oraz Izraela. W hotelach trzy-, dwu- i jednogwiazdkowych rośnie udział turystów z takich krajów jak Węgry, Litwa, Rosja, Ukraina, Norwegia.

W tabeli 13 (patrz strona 36) widać, jakie były preferencje turystów z poszczególnych krajów w wyborze kategorii hoteli oraz jak się one zmieniły w okresie styczeń – grudzień 2008. Największy odsetek turystów zagranicznych stanowili turyści korzystający z noclegów w hotelach trzygwiazdkowych, ponad 45%. Hotele trzygwiazdkowe były najczęściej wybierane przez turystów niemal ze wszystkich prezentowanych krajów. Wyjątkiem są turyści z Węgier, Rosji i Litwy, którzy najczęściej zatrzymywali się w hotelach dwugwiazdkowych oraz turyści ze Stanów Zjednoczonych, których ponad 37% wybierała hotele o najwyższym standardzie.

Tabela 14. Turyści z wybranych krajów (w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2008 r.

KRAJ	HOTELE 5*		HOTELE 4*		HOTELE 3*		HOTELE 2*		HOTELE 1*		HOTELE W TRAKCIE KATEGORYZACJI		HOTELE OGÓŁEM	
	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi
OGÓŁEM	15,8	15,8	19,0	17,1	45,5	48,1	15,9	15,3	3,0	2,8	0,8	0,9	100%	100%
Austria	10,6	9,3	11,9	9,6	51,5	55,5	22,9	21,8	2,3	3,3	0,8	0,6		
Belgia	14,5	13,6	20,9	19,8	40,3	44,8	20,5	18,2	2,2	2,0	1,4	1,6		
Republika Czeska	12,7	13,2	29,4	26,9	27,0	28,0	25,1	26,8	4,7	4,0	1,0	1,2		
Dania	10,6	7,8	11,4	9,4	53,9	59,5	21,3	19,4	1,7	2,3	1,3	1,7		
Finlandia	13,0	12,9	17,5	12,9	56,8	64,9	11,9	8,6	0,3	0,2	0,5	0,5		
Francja	8,6	8,2	26,8	21,9	37,8	41,7	21,4	22,1	4,2	4,8	1,2	1,4		
Niemcy	17,4	13,9	14,9	12,5	44,8	46,9	19,3	22,3	2,9	3,6	0,7	0,8		
Węgry	6,9	7,0	6,3	5,7	22,4	22,8	42,0	42,8	21,5	20,4	1,0	1,3		
Irlandia	21,0	20,7	20,8	20,2	48,4	49,2	8,1	8,4	0,7	0,5	1,1	1,0		
Włochy	19,8	19,1	18,5	16,8	48,8	50,5	11,7	12,2	0,7	0,8	0,5	0,6		
Litwa	3,1	4,2	4,1	5,3	29,9	29,4	43,7	41,0	19,1	19,9	0,2	0,2		
Niderlandy	19,1	18,6	21,3	20,7	41,1	43,4	15,9	14,7	1,3	1,4	1,4	1,2		
Hiszpania	24,6	25,0	26,8	26,7	38,2	38,3	9,5	8,5	0,5	0,7	0,6	0,7		
Szwecja	6,6	8,7	34,6	10,5	42,5	59,1	13,0	17,6	2,7	3,5	0,6	0,7		
Wielka Brytania	16,3	15,3	20,5	19,2	53,2	55,8	7,8	7,6	1,1	0,9	1,1	1,1		
Norwegia	8,1	8,0	8,8	8,7	57,2	60,2	18,8	15,8	6,6	6,9	0,5	0,5		
Rosja	10,2	10,3	6,8	8,6	29,4	31,9	43,4	38,2	9,7	10,6	0,5	0,4		
Ukraina	2,4	3,0	2,7	3,8	59,8	54,2	30,2	33,7	4,6	4,8	0,4	0,6		
Stany Zjednoczone	37,4	37,8	23,2	21,3	30,6	29,2	7,4	10,4	0,6	0,4	1,0	1,0		
Izrael	4,2	4,6	22,9	23,0	66,6	66,9	5,1	4,7	1,0	0,7	0,3	0,2		
Japonia	14,9	14,9	30,1	26,9	49,3	51,8	5,4	6,0	0,2	0,2	0,2	0,4		
Republika Korei	24,2	28,7	12,9	11,7	58,7	55,6	4,1	3,9	0,1	0,1	0,0	0,0		
Pozostałe kraje	16,6	18,4	21,2	20,1	32,3	32,8	24,5	24,0	4,3	3,4	1,2	1,3		

Tabela 15. Turyści z wybranych krajów (w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według miesięcy w 2008 i 2009 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Korzystający zagraniczni (%)											
OGÓŁEM	2008	100,00											
	2009	100,00											
Austria	2008	1,6	1,1	1,8	1,9	3,6	1,8	1,7	1,2	1,5	2,1	1,5	1,8
	2009	1,1	0,0	1,0	2,3	4,6	0,4						
Belgia	2008	2,0	1,9	2,1	1,8	1,7	1,6	1,8	1,5	1,5	2,0	1,3	1,4
	2009	1,1	3,2	1,6	1,7	1,6	0,2						
Republika Czeska	2008	1,4	1,4	1,2	1,4	1,4	1,8	0,9	1,1	1,4	1,4	1,8	1,5
	2009	1,4	1,5	1,3	1,1	2,0	0,2						
Dania	2008	0,6	0,8	1,1	1,3	1,4	0,9	1,5	1,2	1,3	0,8	0,6	0,4
	2009	0,3	0,6	0,7	1,2	1,4	0,2						
Finlandia	2008	0,3	0,8	0,7	1,0	1,1	1,5	1,6	0,9	1,0	0,6	0,7	0,5
	2009	0,5	0,6	0,5	1,6	1,1	0,3						
Francja	2008	4,9	4,8	5,1	6,1	4,1	5,2	4,9	4,8	4,2	3,6	5,6	7,1
	2009	6,3	6,5	5,1	5,7	4,7	0,7						
Niemcy	2008	8,9	6,1	7,5	8,4	11,9	13,0	12,4	10,7	14,0	11,0	7,8	9,9
	2009	9,9	9,5	7,4	9,3	13,0	2,2						
Węgry	2008	1,5	1,5	2,8	2,0	3,0	2,5	2,0	2,0	1,6	3,7	1,5	1,8
	2009	1,3	1,1	1,1	3,3	3,1	0,3						
Irlandia	2008	4,9	7,6	4,9	3,4	2,1	2,4	1,7	1,6	1,9	2,7	4,5	4,0
	2009	2,9	5,7	3,8	2,3	1,5	0,2						
Włochy	2008	9,0	4,9	6,1	9,5	5,1	5,2	5,2	11,6	3,6	3,8	6,5	5,6
	2009	15,6	5,8	5,6	6,4	6,1	0,9						
Litwa	2008	0,9	0,7	1,0	0,5	1,1	1,4	1,4	0,8	0,7	0,5	0,3	1,1
	2009	0,6	0,3	0,2	0,4	1,1	0,1						
Niderlandy	2008	1,4	1,9	1,2	2,0	1,8	1,9	1,8	1,7	1,8	1,6	1,8	2,6
	2009	1,6	2,0	1,3	1,8	2,2	0,3						
Hiszpania	2008	1,4	3,5	2,9	1,7	2,3	4,4	5,3	8,9	3,4	2,0	2,3	1,3
	2009	1,1	2,1	1,4	2,8	2,0	0,5						
Szwecja	2008	1,3	1,7	2,5	4,6	11,6	3,0	2,8	2,0	4,1	3,1	2,2	2,2
	2009	2,1	2,7	2,5	4,0	4,2	0,4						
Wielka Brytania	2008	26,5	40,2	30,4	21,3	17,9	19,7	16,8	14,2	16,4	21,3	19,0	20,5
	2009	18,8	30,5	20,5	17,1	17,4	2,7						
Norwegia	2008	2,1	3,8	4,1	8,0	3,5	5,4	3,0	3,8	11,8	9,3	7,6	4,4
	2009	3,2	4,6	7,1	6,4	5,0	0,9						
Rosja	2008	9,4	3,5	2,2	1,4	2,1	1,6	2,4	2,9	1,6	1,9	3,2	4,5
	2009	9,5	1,0	1,0	0,8	1,5	0,2						
Ukraina	2008	7,8	1,3	2,5	2,5	2,6	2,8	1,7	2,4	2,0	4,5	3,2	4,9

Tabela 15. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Korzystający zagraniczni (%)											
	2009	6,1	2,7	2,5	2,5	3,2	0,4						
Stany Zjednoczone	2008	4,0	3,5	5,1	4,7	7,7	8,2	9,0	6,8	8,7	7,0	5,0	4,5
	2009	3,2	5,3	4,2	5,4	6,4	1,3						
Izrael	2008	0,9	1,5	6,8	6,2	3,8	2,5	4,2	4,0	3,0	3,3	10,8	1,8
	2009	1,9	3,6	19,6	6,0	2,5	0,7						
Japonia	2008	0,6	0,8	0,7	1,0	1,4	1,4	1,3	1,4	1,7	1,5	1,4	1,3
	2009	0,9	1,0	1,1	0,9	1,5	0,3						
Republika Korei	2008	2,7	2,1	1,6	2,5	2,5	3,3	3,0	2,4	2,2	2,0	1,4	1,8
	2009	2,4	0,9	1,8	2,5	2,1	0,4						
Pozostałe kraje	2008	5,8	4,4	5,7	6,8	6,2	8,7	13,7	12,0	10,5	10,3	10,2	15,2
	2009	8,2	8,8	8,6	14,5	11,7	2,0						

Tabela 16. Noclegi udzielone turystom zagranicznym z wybranych krajów w hotelach w Krakowie według miesięcy w 2008 i 2009 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Udzielone noclegi (%)											
OGÓŁEM	2008	100,00											
	2009	100,00											
Austria	2008	1,7	1,1	1,8	1,7	3,7	1,6	2,2	1,1	1,4	1,8	1,7	2,0
	2009	1,0	0,0	0,9	2,1	3,8	2,3						
Belgia	2008	2,0	1,8	2,4	1,9	2,1	1,6	2,4	1,7	1,7	1,7	1,3	1,2
	2009	1,0	2,8	1,7	1,9	1,7	1,6						
Republika Czeska	2008	1,2	1,2	0,8	1,0	1,2	1,2	0,7	0,8	1,1	1,0	1,3	0,9
	2009	0,9	1,0	0,9	0,7	1,3	0,9						
Dania	2008	0,6	0,8	1,3	1,9	1,8	1,0	1,7	1,7	1,5	0,9	0,7	0,4
	2009	0,3	0,5	1,0	1,6	2,0	1,2						
Finlandia	2008	0,3	0,6	0,7	1,2	1,6	1,5	1,7	1,0	1,1	0,6	0,6	0,5
	2009	0,4	0,5	0,5	2,0	1,3	2,0						
Francja	2008	3,6	4,2	4,3	5,5	4,3	5,0	4,4	4,9	3,9	2,9	5,0	6,9
	2009	5,9	6,8	4,8	5,8	4,5	4,1						
Niemcy	2008	8,2	5,2	7,1	7,4	12,9	13,4	11,5	10,9	14,0	11,1	6,7	8,8
	2009	10,3	8,4	7,1	9,2	13,1	14,5						
Węgry	2008	1,6	1,3	2,3	1,6	3,0	2,2	2,0	1,9	1,3	3,4	1,3	1,6
	2009	1,2	0,9	1,0	2,7	2,9	1,9						
Irlandia	2008	5,4	8,0	5,8	3,9	2,7	2,7	1,9	2,3	2,2	3,6	5,5	4,7
	2009	3,3	6,8	4,9	2,7	2,0	2,0						
Włochy	2008	10,5	4,2	5,8	9,3	5,3	4,9	4,7	11,5	3,8	3,7	6,4	5,5
	2009	16,4	5,5	5,8	6,2	5,9	5,5						

Tabela 16. Dok.

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Udzielone noclegi (%)											
Litwa	2008	0,5	0,5	0,6	0,3	0,9	0,8	0,7	0,5	0,4	0,3	0,2	0,8
	2009	0,5	0,2	0,2	0,2	0,7	0,5						
Niderlandy	2008	1,5	1,9	1,1	2,1	2,3	1,9	2,0	1,8	1,7	1,7	1,8	3,0
	2009	1,9	2,2	1,3	1,9	2,3	2,2						
Hiszpania	2008	1,4	3,6	3,2	1,8	2,3	4,2	5,2	9,2	3,6	1,9	2,1	1,3
	2009	1,1	1,9	1,4	2,9	2,0	3,1						
Szwecja	2008	1,2	1,6	2,8	4,9	3,9	3,1	2,9	2,3	4,2	3,4	2,5	2,4
	2009	2,5	2,8	2,5	4,4	4,9	2,9						
Wielka Brytania	2008	30,6	45,4	35,5	25,0	22,6	23,5	18,8	16,8	18,7	24,2	22,0	24,5
	2009	21,0	34,0	24,4	19,2	20,7	19,6						
Norwegia	2008	2,3	4,0	4,3	9,2	4,5	6,1	4,0	4,5	12,8	10,9	9,0	5,2
	2009	3,9	5,0	9,1	7,5	6,3	6,3						
Rosja	2008	8,2	2,5	1,4	1,1	1,6	1,2	1,7	2,0	1,2	1,4	2,5	3,8
	2009	8,1	0,9	0,8	0,5	1,0	1,2						
Ukraina	2008	5,5	0,9	1,3	1,4	1,7	1,7	1,1	1,3	1,4	2,3	2,2	3,2
	2009	4,3	2,0	1,9	1,5	2,1	1,4						
Stany Zjednoczone	2008	5,3	3,8	5,2	5,0	8,5	9,2	11,4	7,4	8,9	8,1	5,3	5,0
	2009	3,9	5,7	4,5	5,9	7,1	8,7						
Izrael	2008	1,1	1,4	6,1	5,5	4,5	2,7	4,3	4,0	2,9	3,2	11,4	1,8
	2009	2,0	2,7	15,8	6,1	2,3	4,0						
Japonia	2008	0,5	0,6	0,6	0,8	1,3	1,2	0,9	1,2	1,3	1,4	1,1	0,9
	2009	0,7	0,8	0,8	0,8	1,2	1,9						
Republika Korei	2008	1,5	1,1	0,7	1,3	1,2	1,5	1,4	1,1	1,2	1,2	0,7	1,0
	2009	1,2	0,4	0,8	1,2	1,0	1,2						
Pozostałe kraje	2008	5,3	4,3	4,8	6,3	6,1	7,8	12,4	10,0	9,6	9,4	8,8	14,5
	2009	8,2	8,5	8,0	13,0	10,1	11,2						

1.7. Hostele w Krakowie

W październiku 2009 r. do hosteli w Krakowie została rozesłana ankieta, której zakres przedstawiony jest w tabeli 17. Ankietę skierowano do 81 obiektów, które wybrano z rejestru REGON oraz innych rejestrów administracyjnych. Na ankietę odpowiedziało ponad 40% hosteli. Zgromadzone dane podzielono na 13 opisujących je zmiennych, w ich skład wchodzi zarówno zmienne ilościowe, jak i jakościowe.

Tabela 17. Charakterystyka zmiennych opisujących dane zebrane w badaniu ankietowym hosteli

Zmienne		Zakres wartości
Zm. ilościowe	Liczba pokoi Liczba miejsc noclegowych Liczba miejsc noclegowych przypadająca na 1 węzeł higieniczno-sanitarny Liczba noclegów udzielonych w poszczególnych kwartałach 2009 r.	Zmienna ciągła
Zm. jakościowe	Darmowy dostęp do internetu Posiłek wliczony w cenę noclegu Dostępność usług dodatkowych (np. rezerwacja biletów, informacja o atrakcjach turystycznych i kulturalnych) Całodobowa recepcja	0 - nie 1- tak
Koniunktura	Sytuacja finansowa jednostki Sprzedaż usług Pozycja wobec konkurencji Przewidywany popyt na usługi Sytuacja w branży turystycznej	-1 – pogarsza się 0 – pozostaje bez zmian 1 – poprawia się

Na podstawie zebranych danych obliczono dodatkowo stopień wykorzystania miejsc noclegowych w hostelach w poszczególnych kwartałach. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych otrzymano w wyniku porównania kwartalnej liczby rzeczywiście udzielonych noclegów z nominalną kwartalną liczbą noclegów, czyli liczbą dostępnych miejsc noclegowych pomnożoną przez liczbę dni w kwartale.

Dodatkowo wyznaczona została również liczba miejsc noclegowych przypadająca na jeden pokój w hostelu uzyskana w wyniku dzielenia liczby dostępnych miejsc noclegowych przez liczbę pokoi.

Objaśnienie pojęć statystycznych użytych w tabeli 18 (patrz strona 44):

Średnia arytmetyczna - suma wartości danej cechy podzielona przez liczbę zbadanych hosteli; przeciętna wartość danej cechy przypadająca na jeden hostel.

Minimum i maksimum – najmniejsza i największa wartość danej cechy wśród zbadanych hosteli.

Kwantyle (wartości cechy badanej zbiorowości hosteli, które dzielą zbiorowość na dwie określone części pod względem liczby jednostek, części te pozostają do siebie w określonych proporcjach):

- **Percentyl 10** - dzieli zbiorowość zbadanych hosteli na dwie części w ten sposób, że 10% hosteli ma wartości cechy niższe bądź równe percentylowi 10, a pozostałe 90% równe bądź wyższe od tego percentyla
- **Kwartył dolny** - dzieli zbiorowość zbadanych hosteli na dwie części w ten sposób, że 25% hosteli ma wartości cechy niższe bądź równe kwartyłowi dolnemu, a pozostałe 75% równe bądź wyższe od tego kwartyła
- **Mediana** - dzieli zbiorowość zbadanych hosteli na dwie części w ten sposób, że połowa hosteli ma wartości cechy niższe bądź równe medianie, a druga połowa równe bądź wyższe od mediany, stąd mediana nazywana jest wartością środkową
- **Kwartył górny** - dzieli zbiorowość zbadanych hosteli na dwie części w ten sposób, że 75% hosteli ma wartości cechy niższe bądź równe kwartyłowi górnemu, a pozostałe 25% równe bądź wyższe od tego kwartyła
- **Percentyl 90** - dzieli zbiorowość zbadanych hosteli na dwie części w ten sposób, że 90% hosteli ma wartości cechy niższe bądź równe percentylowi 90, a pozostałe 10% równe bądź wyższe od tego percentyla

Odchylenie standardowe - określa przeciętne zróżnicowanie poszczególnych wartości badanej cechy od średniej arytmetycznej. Im mniejsza wartość odchylenia, tym obserwacje są bardziej skupione wokół średniej.

Współczynnik zmienności – to iloraz odchylenia standardowego i średniej podawany w procentach. W odróżnieniu od odchylenia standardowego, które określa bezwzględne zróżnicowanie cechy, współczynnik zmienności jest miarą względną, czyli zależną od wielkości średniej arytmetycznej.

Współczynnik skośności - określa siłę oraz kierunek asymetrii rozkładu, przy czym im większa jego wartość tym silniejsza asymetria. Współczynnik skośności przyjmuje wartość zero dla rozkładu symetrycznego, wartości ujemne dla rozkładów o lewostronnej asymetrii i wartości dodatnie dla rozkładów o prawostronnej asymetrii. Asymetria lewostronna oznacza, że wartości danej cechy mają tendencję do skupiania się przy górnej granicy obszaru zmienności, a tylko kilka hosteli znacznie odstaje od tego zbioru i przyjmuje wartości skrajnie niskie zaniżając średnią. Z kolei

asymetria prawostronna oznacza, że wartości danej cechy mają tendencję do skupiania się przy dolnej granicy obszaru zmienności, a tylko kilka hosteli odstaje od tego zbioru i przyjmuje wartości skrajnie wysokie zawyżając średnią.

Tabela 18. Statystyki opisowe danych zebranych w badaniu ankietowym krakowskich hosteli

Wyszczególnienie	Średnia	Mediana	Minimum	Maksimum	Dolny kwartył	Górny kwartył	Percentyl 10	Percentyl 90	Odczylenie standardowe	Współczynnik zmienności	Skośność
Liczba pokoi	13,7	12	5	32	8	19	6	24	6,9	49,9	0,8
Liczba miejsc noclegowych	56,6	50	12	205	37	62	18	100	38,1	67,3	2,3
Liczba miejsc noclegowych przypadająca na 1 pokój	4,2	4	2	8	2	6	2	7	1,9	45,3	0,4
Liczba miejsc noclegowych przypadająca na 1 węzeł higieniczno-sanitarny	7,3	8	2	13	5	10	2	13	3,6	49,3	0,1
Szacunkowa liczba noclegów udzielonych w I kwartale	1 362,6	1 035	70	6 516	318	1 710	161	2 799	1 468,9	107,8	2,5
Szacunkowa liczba noclegów udzielonych w II kwartale	2 199,5	1 912	200	7 490	886	2 986	273	4 624	1 863,9	84,7	1,4
Szacunkowa liczba noclegów udzielonych w III kwartale	2 238,0	1 800	159	6 306	1 202	3 190	470	4 655	1 637,6	73,2	1,0
Średnia miesięczna szacunkowa liczba noclegów udzielonych w kwartałach II-III	739,5	619	67	2 085	324	1 001	135	1 654	569,6	77,0	1,1
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w I kwartale	22,0	22,8	4,9	39,2	11,8	30,1	7,1	36,4	10,9	49,8	-0,1
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w II kwartale	36,6	38,3	6,7	63,6	24,5	48,3	11,0	58,3	16,7	45,6	-0,2
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w III kwartale	39,3	44,1	7,1	65,4	28,6	50,6	12,1	62,1	17,0	43,4	-0,4

Wartości współczynnika zmienności z tabeli 18 pokazują, że wszystkie spośród analizowanych liczb wykazują dużą zmienność.

Liczba pokoi w badanych hostelach zmienia się w przedziale od 5 do 32, z tego połowa hosteli dysponuje nie więcej niż 12 pokojami, zaś druga połowa co najmniej tą liczbą. W większości hosteli liczba pokoi jest zbliżona, a tylko kilka obiektów posiada ich zdecydowanie więcej – 10% hosteli ma od 24 do 32 pokoi, a pozostałe 90% nie więcej niż 24.

Jeszcze większą zmiennością charakteryzuje się liczba miejsc noclegowych. Większa wartość średniej niż mediana oraz wysoki dodatni współczynnik skośności świadczą o tym, że rozkład liczby miejsc noclegowych wykazuje asymetrię prawostronną, czyli większość hosteli dysponuje liczbą miejsc noclegowych zbliżoną do mediany (50), ale występuje kilka takich obiektów, które mają znacznie więcej dostępnych miejsc od pozostałych. Górny kwartył równy 62 wskazuje na to, że 75% badanych hosteli dysponuje nie więcej niż 62 miejscami noclegowymi, zaś pozostałe 25% ma do dyspozycji od 62 do 205 miejsc, w tym tylko 10% z nich posiada co najmniej 100 miejsc.

Statystyki opisujące liczbę miejsc noclegowych przypadających na jeden pokój pokazują, że zmienna ta rozkłada się symetrycznie od 2 do 8. Średnia liczba miejsc noclegowych przypadających na jeden pokój w hostelu wynosi 4.

Liczba miejsc noclegowych przypadająca na jeden węzeł higieniczno-sanitarny w poszczególnych hostelach mieści się w przedziale od 2 do 13. W połowie przebadanych obiektów na jeden węzeł przypada od 5 do 10 miejsc noclegowych, gdzie średnia liczba miejsc na węzeł wynosi 7,3. W $\frac{1}{4}$ przebadanych hosteli liczba miejsc noclegowych na jeden węzeł wynosi odpowiednio od 2 do 5, a w kolejnych 25% od 10 do 13 miejsc.

Średnia miesięczna liczba noclegów udzielonych w badanych hostelach w sezonie turystycznym (kwartałach II-III) 2009 r. wahała się od 67 do ponad 2000. Połowa ankietowanych hosteli udzielała nie mniej niż 619 noclegów miesięcznie. Po rozbiciu na kwartały okazuje się, że w przypadku II kwartału mediana jest wyższa niż dla III. Dolny i górny kwartył pokazują, że dla krakowskich hosteli korzystniejszy był jednak kwartał III, bo np. 75% badanych obiektów udzieliło do 3190 noclegów, a w kwartale II takiemu samemu odsetkowi badanych hosteli udało się osiągnąć poziom do 2986 noclegów.

Pierwszy kwartał wykazuje się największą zmiennością na tle II i III kwartału. Liczba noclegów udzielonych w tym okresie waha się między 70 a 6516 noclegami. W przypadku I kwartału występuje asymetria prawostronna, czyli kilka hosteli znacznie odstaje od reszty na plus. Połowa badanych obiektów udzieliła w I kwartale do 1035 noclegów, zaś druga połowa powyżej tej wartości. Górny kwartył wyniósł 1710, co oznacza, że $\frac{3}{4}$ hosteli udzieliło w I kwartale nie więcej niż 1710 noclegów, zaś tylko w przypadku $\frac{1}{4}$ hosteli udało się udzielić od 1710 do 6516 noclegów.

Zestawienie statystyk opisujących stopień wykorzystania miejsc noclegowych w tabeli 18 wyraźnie wskazuje na to, iż w kolejnych kwartałach 2009 r. stopień ten był coraz wyższy. W przypadku tej zmiennej występuje delikatna asymetria lewostronna, czyli istnieje kilka hosteli, które odbiegają na minus w stosunku do reszty obiektów jeśli chodzi o stopień wykorzystania miejsc noclegowych. Poza sezonem turystycznym, czyli w kwartale I miejsca noclegowe były wykorzystane w 5 do 39%, w kwartale II odsetek ten wahał się w przedziale od 7 do 64%, a w kwartale III wynosił od 7 do 65%. Mediana stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w kolejnych kwartałach wynosiła odpowiednio 23, 38 oraz 44%.

Analiza wybranych zmiennych jakościowych przedstawiona została w tabeli 19 (patrz strona 46).

Tabela 19. Wyniki analizy zmiennych jakościowych

Cecha		Warianty	% badanych hosteli
Udogodnienia	Darmowy dostęp do internetu	Tak Nie	93,1 6,9
	Posiłek wliczony w cenę noclegu	Tak Nie	69 31
	Dostępność usług dodatkowych (np. rezerwacja biletów, informacja o atrakcjach turystycznych i kulturalnych)	Tak Nie	93,1 6,9
	Całodobowa recepcja	Tak Nie	86,2 13,8
Koniunktura	Sytuacja finansowa jednostki	Poprawia się Pozostaje bez zmian Pogarsza się	6,9 65,5 27,6
	Sprzedaż usług	Poprawia się Pozostaje bez zmian Pogarsza się	17,2 34,5 48,3
	Pozycja wobec konkurencji	Poprawia się Pozostaje bez zmian Pogarsza się	37,9 51,7 10,3
	Przewidywany popyt na usługi	Poprawia się Pozostaje bez zmian Pogarsza się	10,3 51,7 37,9
	Sytuacja w branży turystycznej	Poprawia się Pozostaje bez zmian Pogarsza się	13,8 24,1 62,1

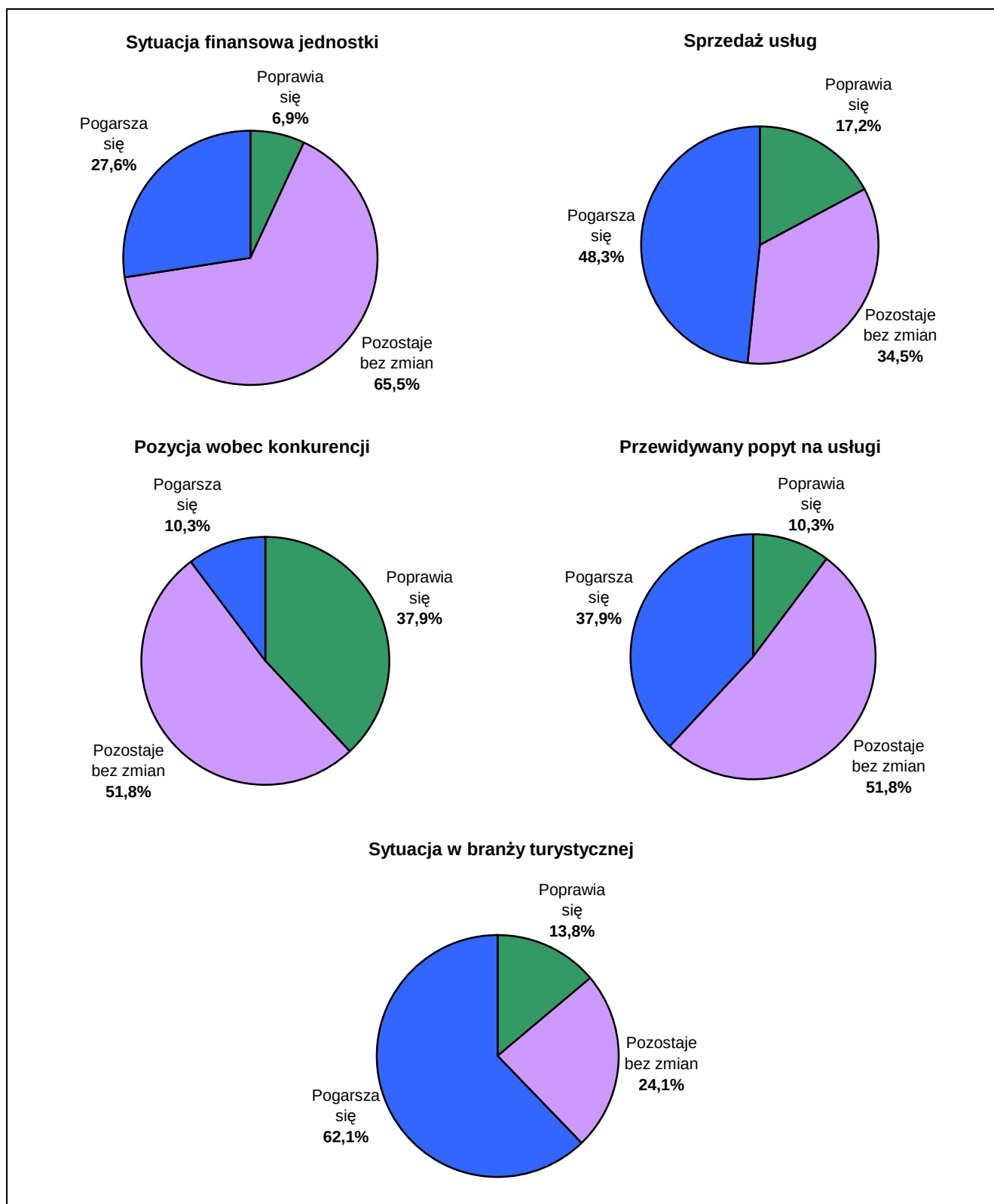
Spośród przebadanych hosteli aż 93% oferuje darmowy dostęp do internetu, podobny odsetek obiektów deklaruje dostępność dodatkowych usług takich, jak rezerwacja biletów czy informacja o atrakcjach turystycznych lub kulturalnych. Rzadszym udogodnieniem dla korzystających z noclegów jest całodobowa recepcja – 86% hosteli oraz przynajmniej jeden posiłek oferowany w cenie noclegu – zaledwie 69% badanych obiektów.

Dostępność wszystkich czterech udogodnień deklaruje aż 62% badanych hosteli, dostępność trzech spośród nich możliwa jest w 24% obiektów, zaś możliwość skorzystania z jednego lub dwóch udogodnień występuje w takiej samej liczbie obiektów- po 7%. Warto dodać, iż w każdym z badanych hosteli występuje co najmniej jedno z udogodnień.

Koniunktura gospodarcza to całokształt wskaźników życia gospodarczego charakteryzujących stan gospodarki danego rynku, pozwalających określić tendencje rozwojowe. Jakościowe informacje o stanie koniunktury hosteli w Krakowie zostały zebrane w przeprowadzonym badaniu ankietowym. Ta krótka ankietę może służyć jako źródło informacji uzupełniających, ale również wyprzedzających w stosunku do statystyki ilościowej. Przeprowadzona ankietę posłużyła zebraniu

opinii przedsiębiorców na temat bieżącej sytuacji kierowanych przez nich hosteli w zakresie takich elementów prowadzonej działalności gospodarczej jak sytuacja finansowa, sprzedaż usług, pozycja wobec konkurencji, przewidywany popyt na usługi oraz ogólna sytuacja branży turystycznej.

Wykres 14. Koniunktura badanych hosteli

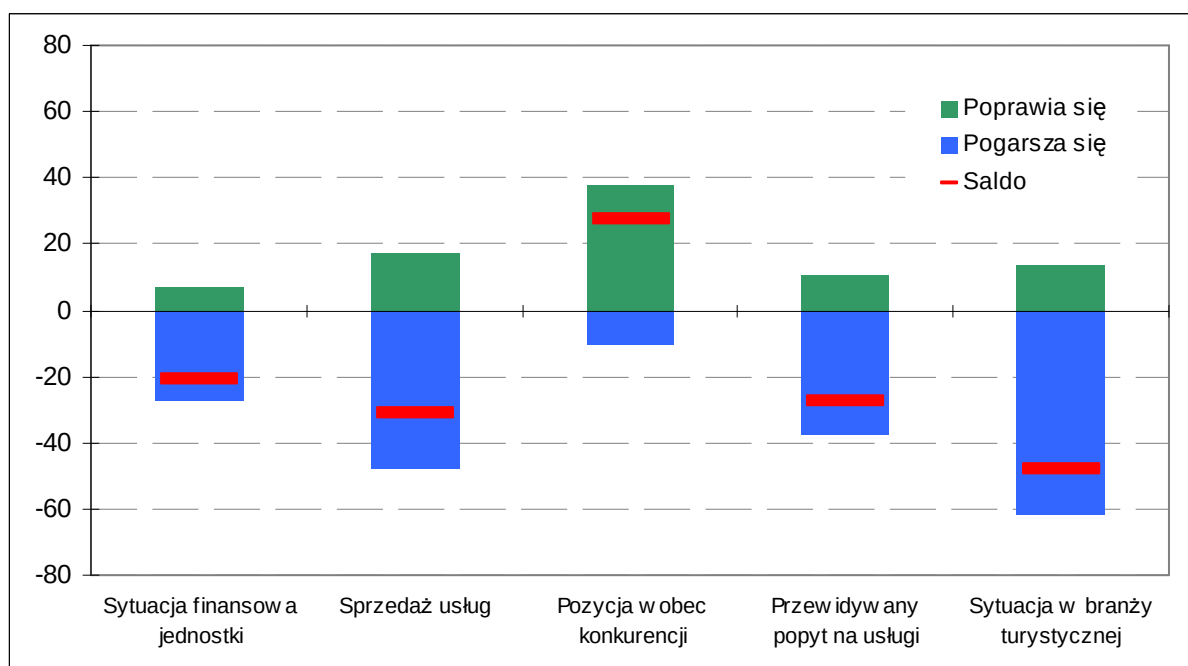

Według większości przebadanych podmiotów (62%) ogólna sytuacja w branży turystycznej pogarsza się, ale jednocześnie większy odsetek obiektów (72%) deklaruje, iż ich sytuacja finansowa się nie pogarsza – w tym sytuacja finansowa 65% przedsiębiorstw pozostaje bez zmian, a 7% nawet się poprawia.

W większości zbadanych hosteli (48%) sprzedaż usług się pogarsza, z kolei odczucie o pozycji wobec konkurencji w 52% pozostaje bez zmian. Ponad połowa kierujących hostelami (52%) przewiduje, że popyt na usługi pozostanie w najbliższym czasie na niezmiennym poziomie.

Saldo odpowiedzi przedstawione na wykresie 15 uzyskano w wyniku porównania procentowego udziału odpowiedzi pozytywnych z procentowym udziałem odpowiedzi negatywnych. Oznacza to, że saldo odpowiedzi nie uwzględnia środkowego z dopuszczalnych wariantów odpowiedzi, tzw. wariantu neutralnego.

Wykres 15. Saldo koniunktury badanych hosteli

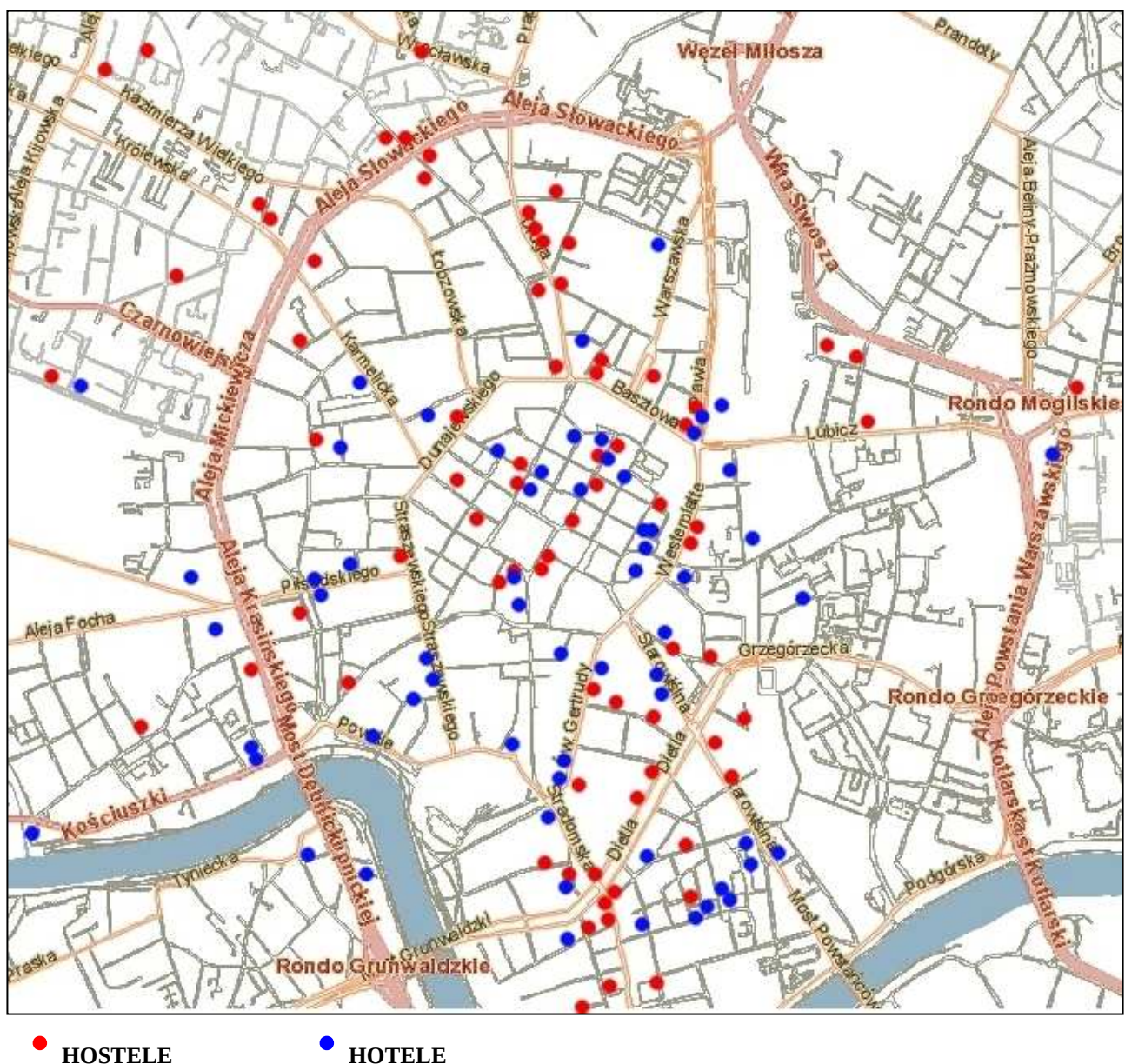

Najniższe saldo (-48%) występuje w ocenie ogólnej sytuacji branży turystycznej wśród badanych hosteli w Krakowie. Kolejnymi czynnikami negatywnie ocenianymi są sprzedaż usług (saldo -31%), przewidywany popyt na usługi (-28%) oraz sytuacja finansowa jednostki (-21%). Spośród badanych czynników tylko w przypadku pozycji wobec konkurencji można mówić o pozytywnej koniunkturze – saldo +28%. Podsumowując, właściciele badanych hosteli źle oceniają sytuację panującą w sektorze turystyki, ale jednocześnie są zdania, że gorzej z tą sytuacją radzi sobie konkurencja.

Z udziału odpowiedzi pozytywnych we wszystkich udzielanych odpowiedziach wynika, że najlepiej oceniana jest pozycja firmy względem konkurencji (38% pozytywnych odpowiedzi), a następnie sprzedaż usług (17%), ogólna sytuacja branży turystycznej (14%), przewidywany popyt na usługi (10%), zaś najniższy (równy 7%) udział pozytywnych odpowiedzi odnotowano dla ogólnej sytuacji finansowej jednostki.

Najwięcej odpowiedzi o pogarszającej się sytuacji odnotowano w ocenie sytuacji branży turystycznej, stanowiły one 62% wszystkich odpowiedzi. Sprzedaż usług również nie jest oceniana pozytywnie, 48% podmiotów uważa, że jej poziom spada, dodatkowo w 38% badanych podmiotów przewidywany jest malejący popyt na usługi.

Rysunek 1. Rozmieszczenie hoteli i hosteli w centrum Krakowa

Gospodarka turystyczna Krakowa

2.1. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych i zlikwidowanych

Dane na temat liczby podmiotów pochodzą z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON. Poniższa tabela przedstawia półroczne dane o liczbie działających oraz zlikwidowanych podmiotów gospodarczych w latach 2006-2009 w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa.

Za podmioty zlikwidowane uznaje się podmioty, które zostały wykreślone z rejestru REGON. Różnicę między liczbą podmiotów działających a zlikwidowanych stanowią podmioty, które zmieniły główny rodzaj działalności. W wyniku wprowadzonej zmiany mogło nastąpić przesunięcie podmiotów między grupami obszaru gospodarki turystycznej lub poza ten obszar. Przesunięcie mogło nastąpić również w drugą stronę - jednostki działające wcześniej poza gospodarką turystyczną mogły zmienić działalność na zawierającą się w tym obszarze.

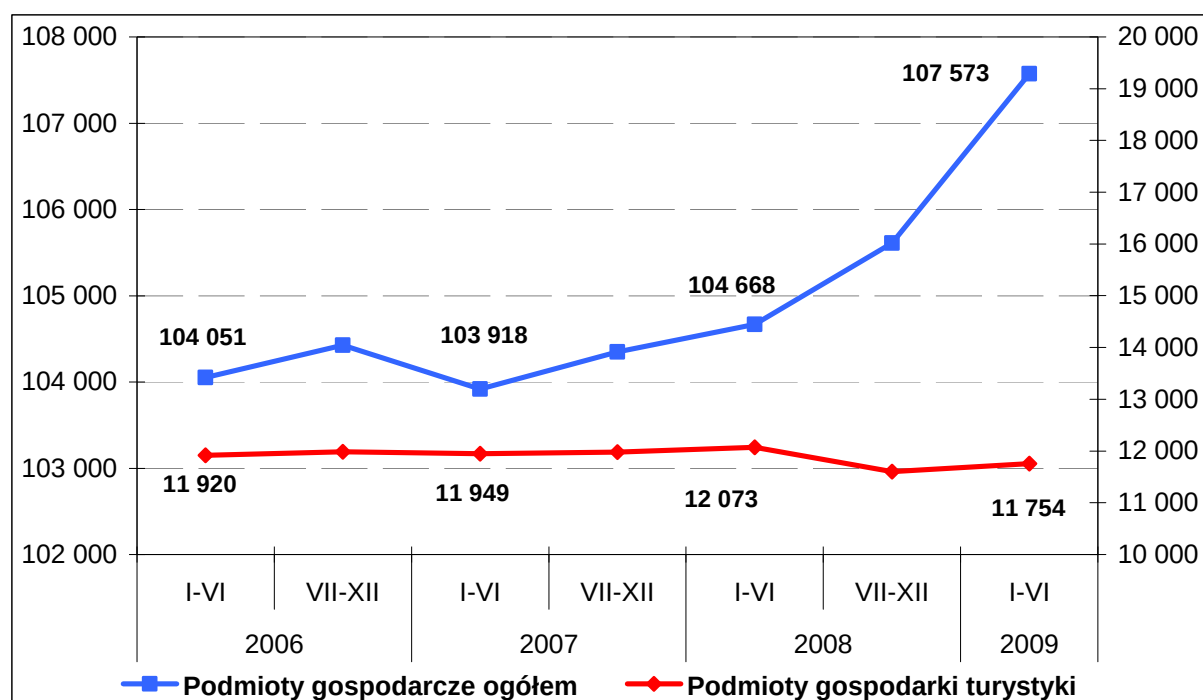
Tabela 20. Podmioty działające i zlikwidowane z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

Grupa	2006		2007		2008		2009	Bilans I-VI 2006- I-VI 2009
	Półrocze							
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	
	PODMIOTY DZIAŁAJĄCE							
01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	2132	2097	2058	1997	1915	1760	1745	-387
02 Hotele	456	503	528	549	575	560	583	127
03 Restauracje	2374	2379	2356	2342	2353	2235	2301	-73
04 Transport	4096	4068	4029	4044	4149	4135	4157	61
05 Biura podróży, przewodnicy	655	689	734	765	809	730	773	118
06 Wynajem samochodów i sprzętu rekreacyjnego	181	186	181	179	170	161	155	-26
07 Kultura, rozrywka	876	898	891	905	921	880	893	17
08 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	1099	1113	1122	1148	1135	1097	1106	7
09 Parkingi	51	50	50	48	46	43	41	-10
Razem	11920	11983	11949	11977	12073	11601	11754	166
	PODMIOTY ZLIKWIDOWANE							Suma
01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	36	33	26	25	24	39	26	209
02 Hotele	3	4	3	10	10	16	7	53
03 Restauracje	23	26	37	20	39	40	30	215
04 Transport	27	25	25	11	37	56	27	208
05 Biura podróży, przewodnicy	3	11	5	5	9	19	14	66
06 Wynajem samochodów i sprzętu rekreacyjnego	3	0	1	6	7	4	3	24
07 Kultura, rozrywka	9	11	15	11	16	14	16	92
08 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	13	8	11	17	11	17	14	91
09 Parkingi	0	1	0	1	0	1	0	3
Razem	117	119	123	106	153	206	137	961

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić, że liczba działających podmiotów w obszarze gospodarki turystycznej w okresie od I półrocza 2006 roku do I półrocza 2008 roku nie wykazywała znaczących zmian. Natomiast w drugiej połowie 2008 oraz na początku 2009 roku występowała tendencja spadkowa. W porównaniu z I półroczem 2006 r. liczba działających podmiotów wynosiła odpowiednio o 2,7% i 1,4% mniej.

Liczba podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w każdym półroczu lat 2006-2009 stanowiła około 11% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w Krakowie.

Wykres 16. Podmioty gospodarki turystycznej na tle ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Krakowie w latach 2006 - 2009

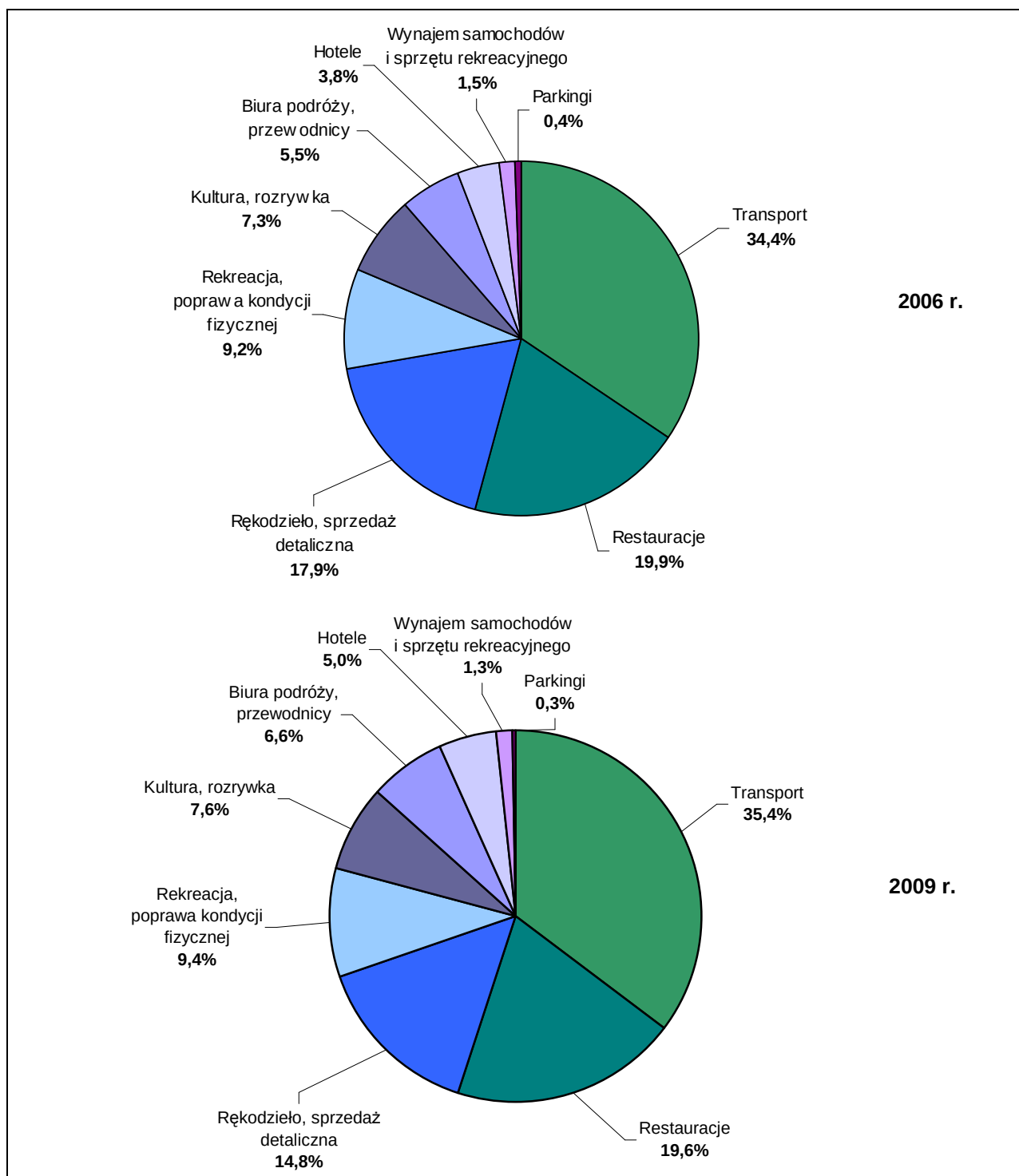

Spośród wszystkich grup tworzących gospodarkę turystyczną największą liczbą działających podmiotów wyróżniały się: „Transport” (ok. 35%), i „Restauracje” (ok. 20%). Najmniej podmiotów występowało w grupie: „Parkingi” (ok. 0,4%) oraz „Wynajem samochodów i sprzętu rekreacyjnego” (ok. 1,4%). Zarówno na początku badanego okresu, jak i na końcu udział procentowy podmiotów w poszczególnych grupach w rynku turystycznym nie wykazywał większych zmian z wyjątkiem grupy „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna”, gdzie różnica pomiędzy skrajnymi okresami wynosiła 3,1%. (wykres 17 – patrz strona 51).

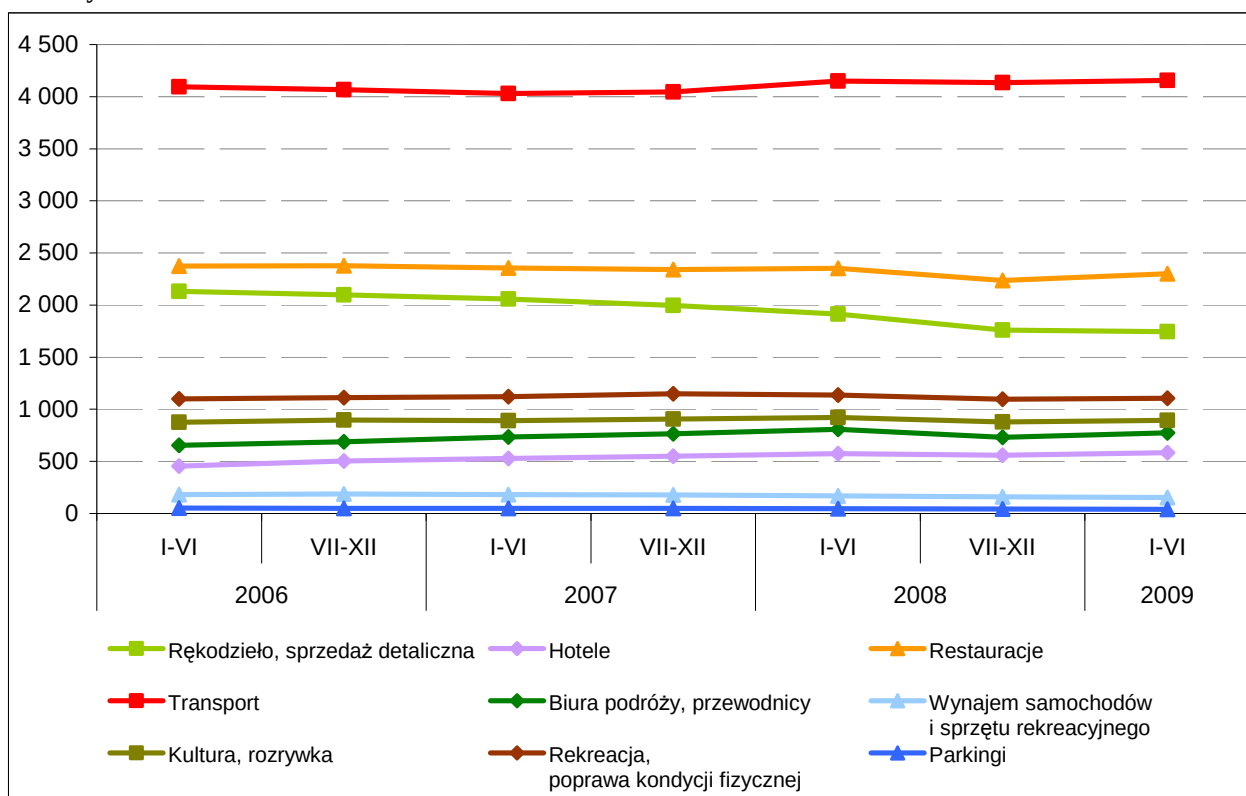
Wykres 18 (patrz strona 53) przedstawia liczbę podmiotów według grup z obszaru gospodarki turystycznej działających w latach 2006 – 2009. Stałym wzrostem liczby działających podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wyróżniały się grupy „Hotele” i „Biura podróży,

przewodnicy”, natomiast w grupach „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” oraz „Parkingi” liczba podmiotów systematycznie maleje. W pozostałych grupach występowały niewielkie wahania w liczbie działających jednostek.

Wykres 17. Obszar gospodarki turystycznej Krakowa według grup branżowych na koniec I półrocza 2006 roku oraz I półrocza 2009 r.

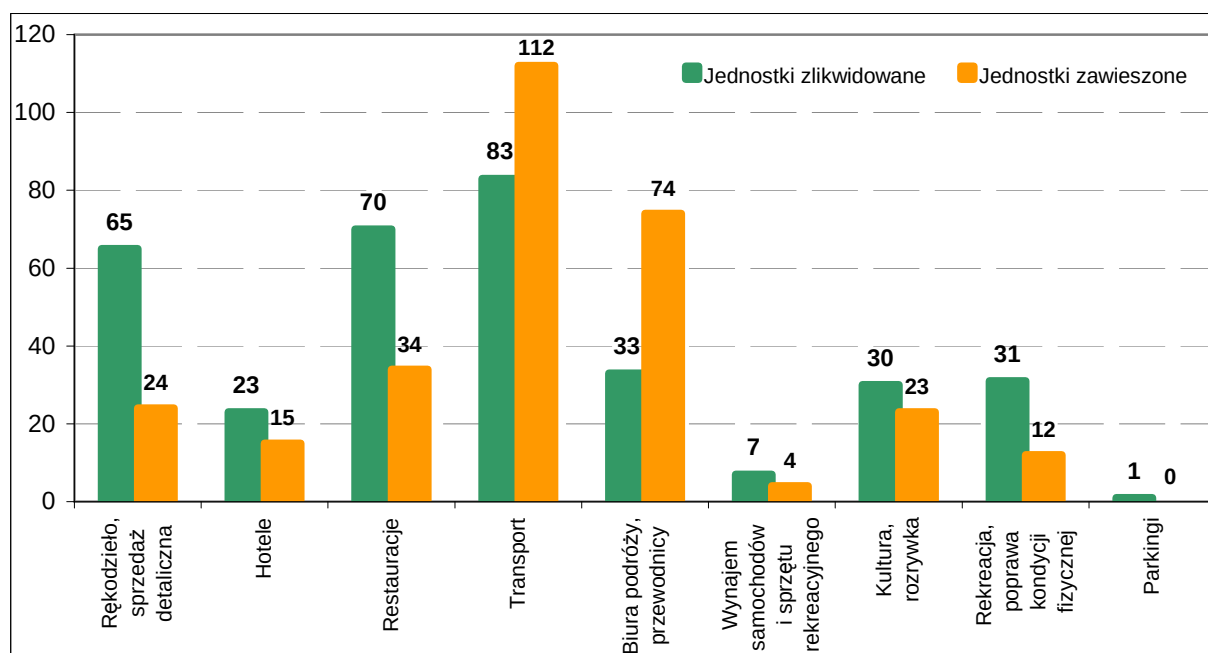

Wykres 18. Liczba podmiotów gospodarki turystycznej zarejestrowanych w rejestrze REGON według grup branżowych w latach 2006-2009

W pierwszym półroczu 2009 roku liczba działających podmiotów w grupach „Hotele” oraz „Biura podróży i przewodnicy” w stosunku do I półrocza 2006 roku wzrosła odpowiednio o 127 (ok. 30%) i 118 (ok. 20%) podmiotów. Znacznie mniejszy wzrost odnotowano w grupach „Kultura i rozrywka” (2%), „Transport” (1,5%) i „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” (0,6%). W czterech pozostałych grupach wystąpił spadek - „Parkingi” (20%), „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (18%), „Wynajem samochodów i sprzętu rekreacyjnego”(14%) oraz „Restauracje”(3%).

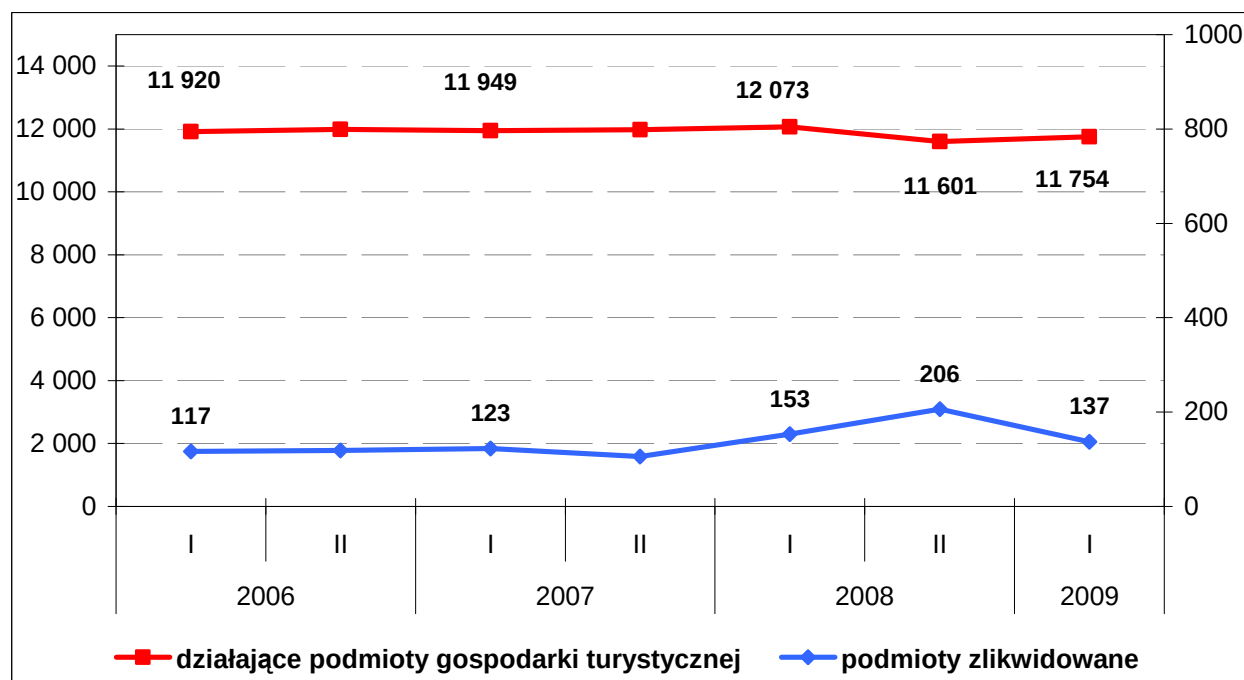
Wykres 19. Jednostki zlikwidowane oraz zawieszone w II półroczu 2008 r. i I półroczu 2009 r. wg grup

W latach 2006 - 2009 najwięcej podmiotów zlikwidowało swoją działalność w grupach „Restauracje” (215), „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (209) oraz „Transport” (208).

Liczba podmiotów zlikwidowanych w poszczególnych półroczach w latach 2006 - 2009 mieściła się w przedziale od 1% do 2% liczby podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej (wykres 20).

Wykres 20. Działające i zlikwidowane podmioty gospodarki turystycznej w latach 2006 - 2009

Dla podmiotów zarejestrowanych w województwie małopolskim ogółem, w Krakowie ogółem oraz działających w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie obliczony został **wskaźnik przeżycia** kolejnych lat. Przy naliczaniu wskaźnika przyjęto ich zaklasyfikowanie według cech w momencie rejestracji podmiotu bez względu na to, czy uległy one zmianie w roku badania. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku dla 2008 r. dla gospodarki turystycznej wynoszący 83,2% oznacza, że spośród wszystkich jednostek nowozarejestrowanych w 2007 r., po roku działalności w 2008 r. aktywnych jest nadal 83,2% jednostek z wybranego obszaru.

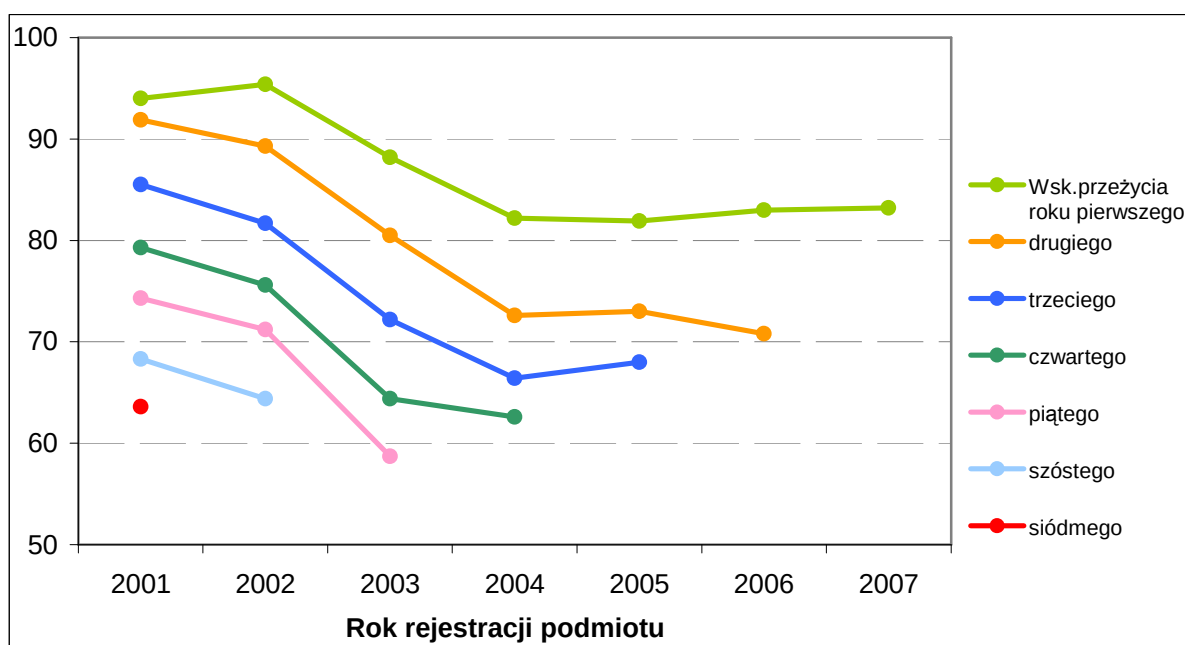
Tabela 21. Przeżywalność podmiotów w kolejnych latach aktywności na rynku w latach 2002-2008

Wyszczególnienie	Nowo-zarejestrowane	Wskaźnik przeżycia w %						
		pierwszego roku	drugiego roku	trzeciego roku	czwartego roku	piątego roku	szóstego roku	siódmego roku
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
woj. małopolskie	19434	93,8	89,6	83,1	77,3	71,2	66,6	63,1
m. Kraków	7265	96,1	93,9	89,1	83,6	78,6	73,0	68,2
gosp. turyst. Kraków	615	94,0	91,9	85,5	79,3	74,3	68,3	63,6
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
woj. małopolskie	16735	93,4	84,2	76,8	69,4	64,6	60,3	
m. Kraków	5863	95,7	88,2	80,4	73,4	68,1	61,7	
gosp. turyst. Kraków	747	95,4	89,3	81,7	75,6	71,2	64,4	
	2003	2004	2005	2006	2007	2008		
woj. małopolskie	20377	83,8	76,0	68,7	63,9	59,2		
m. Kraków	6668	88,3	80,2	73,2	67,7	61,9		
gosp. turyst. Kraków	838	88,2	80,5	72,2	64,4	58,7		
	2004	2005	2006	2007	2008			
woj. małopolskie	18650	82,6	73,4	67,5	63,4			
m. Kraków	6406	84,6	75,6	69,5	65,2			
gosp. turyst. Kraków	827	82,2	72,6	66,4	62,6			
	2005	2006	2007	2008				
woj. małopolskie	20564	81,4	71,2	65,7				
m. Kraków	6967	83,4	74,4	68,8				
gosp. turyst. Kraków	899	81,9	73,0	68,0				
	2006	2007	2008					
woj. małopolskie	24367	82,6	71,4					
m. Kraków	8199	83,7	74,1					
gosp. turyst. Kraków	1033	83,0	70,8					
	2007	2008						
woj. małopolskie	24119	85,1						
m. Kraków	7884	85,9						
gosp. turyst. Kraków	861	83,2						

Patrząc na wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie widać, że coraz trudniej jest przedsiębiorstwom przetrwać pierwszy rok. Wskaźnik przeżycia

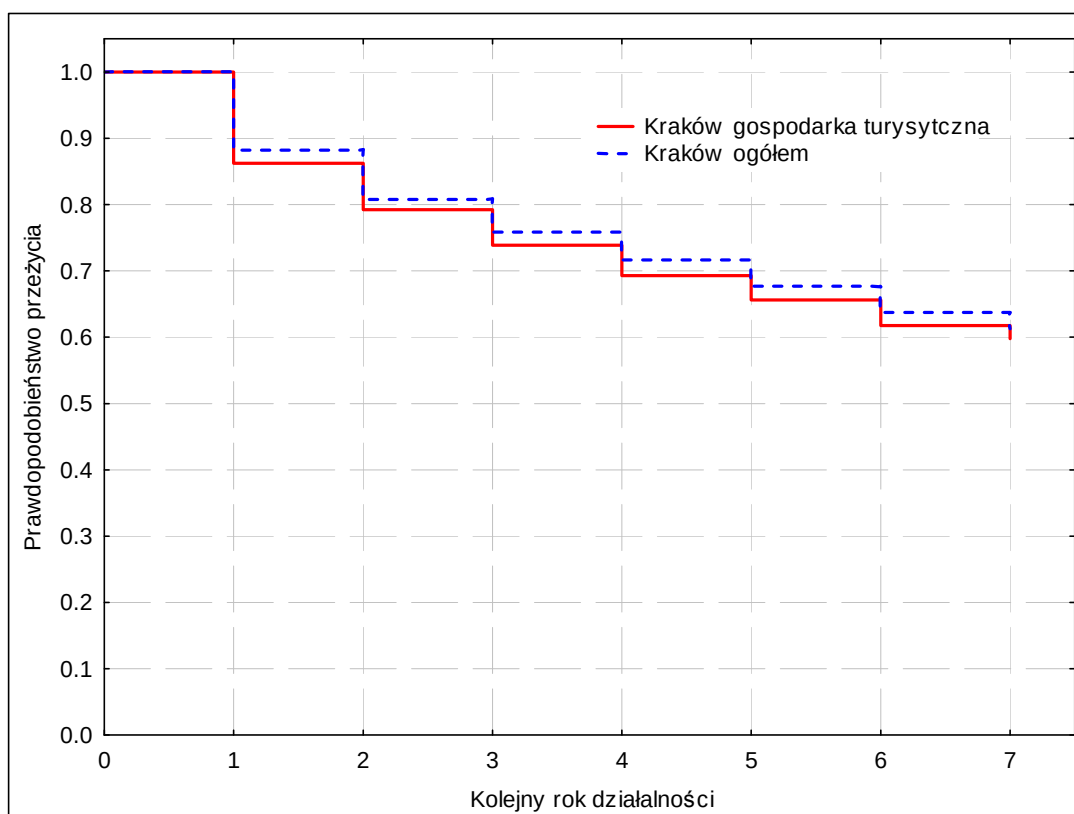
pierwszego roku od 2002 do 2004 r. gwałtownie spadał. Od 2004 r. wskaźnik przeżycia pierwszego roku ustabilizował się na poziomie 82-83%. Z podmiotów zarejestrowanych w 2001 r. pierwszy rok przeżyło 94%, w kolejnych latach działalności coraz większy odsetek był likwidowany. Wśród podmiotów zarejestrowanych od 2004 roku najwięcej zlikwidowanych zostało po pierwszym roku działania, a w kolejnych latach działalności odsetek przedsiębiorstw likwidowanych był coraz mniejszy. Szczegółowe zestawienie zawiera wykres 21.

Wykres 21. Wskaźnik przeżycia podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

Funkcja przeżycia podaje prawdopodobieństwo tego, że podmiot będzie obecny na rynku przynajmniej daną liczbę lat. Funkcja przeżycia podmiotu z obszaru gospodarki turystycznej na rynku, przedstawiona na wykresie 22, została oszacowana metodą Kaplana-Meiera, która umożliwia wykorzystanie danych uciętych, czyli podmiotów, które w dalszym ciągu są na rynku (koniec 2008 roku).

Wykres 22. Funkcja przeżycia podmiotu z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

Funkcja przeżycia jest przedstawiona jako funkcja schodkowa, co związane jest ze skokowym wyrażaniem zmiennej czasowej. Można z niej odczytać prawdopodobieństwa czasu „przeżycia” podmiotu z obszaru gospodarki turystycznej na rynku. Powyższy wykres wyraźnie potwierdza, że dla przedsiębiorstwa decydujące są pierwsze lata działalności. W przypadku podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej Krakowa po 3 latach aktywności 26% podmiotów nie jest już obecnych na rynku, w kolejnych 3 latach, czyli po 6 roku działalności przedsiębiorstw jest zaledwie o 12% mniej. W porównaniu z ogółem podmiotów gospodarczych Krakowa prowadzenie działalności w obszarze gospodarki turystycznej niesie za sobą wyższe ryzyko.

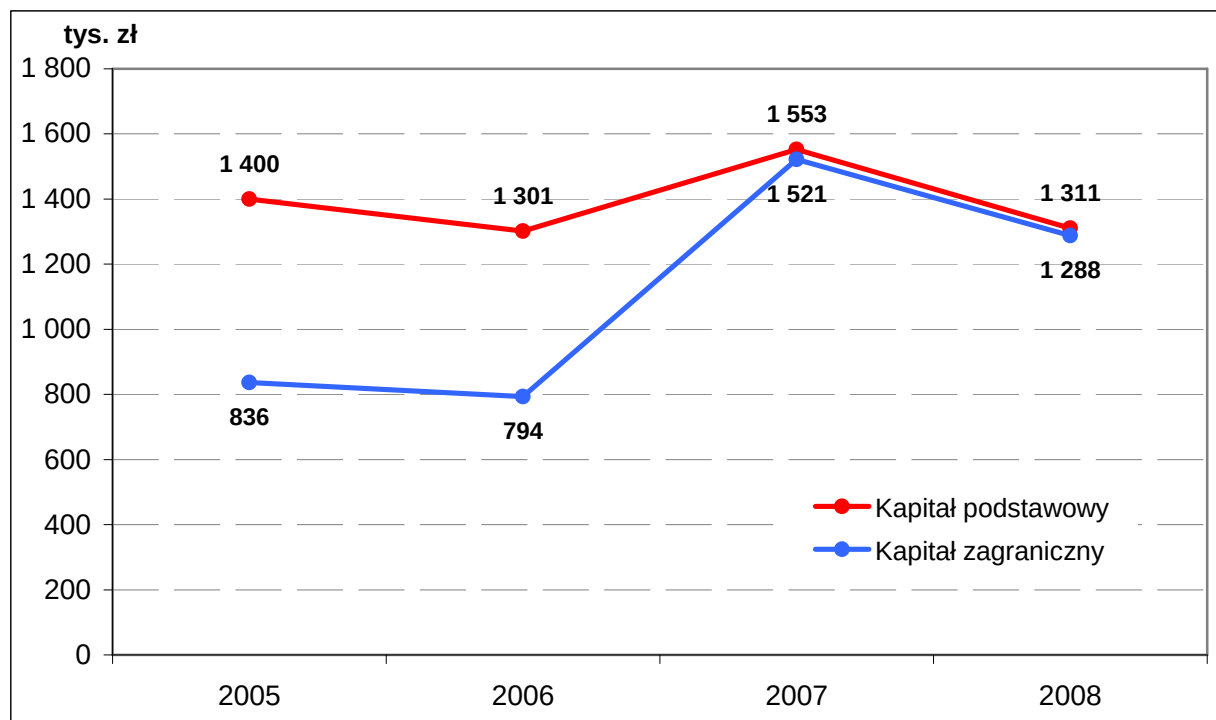
2.2. Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego, wartość kapitału podstawowego i zagranicznego

Źródłem danych, które wykorzystano do scharakteryzowania zbiorowości podmiotów, w których udziały posiadali inwestorzy zagraniczni było roczne sprawozdanie statystyczne dla podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. Badaniem objęto podmioty, w których w końcu roku ulokowany był kapitał zagraniczny, niezależnie od ich formy prawnej i wielkości.

Kapitałem (funduszem – dla jednostek Skarbu Państwa) **podstawowym (zakładowym)** jest oznaczona kwota pieniężna stanowiąca sumę udziałów wszystkich wspólników, a zarazem będąca pierwotnym majątkiem przedsiębiorstwa. Jest to wartość majątku, którą przedsiębiorstwo w interesie wierzycieli zobowiązuje się utrzymywać w całości i nie rozdzielać między wspólników. Kapitał podstawowy stanowi podstawę odpowiedzialności spółki wobec wierzycieli i gwarancję jej wypłacalności, ma także znaczenie przy ubieganiu się o kredyty bankowe.

W 2006 roku liczba podmiotów gospodarczych z udziałem kapitału zagranicznego, które złożyły sprawozdania, w całym obszarze gospodarki turystycznej wzrosła w porównaniu z rokiem 2005 z 43 do 48, rok 2007 przyniósł jej spadek do 43, zaś w 2008 r. nastąpił znaczny wzrost – do poziomu 55. W roku 2008 w porównaniu do 2007 największy przyrost liczby jednostek z udziałem kapitału zagranicznego nastąpił w grupie „Restauracje”, w żadnej z grup nie zanotowano spadku ilości podmiotów.

Wykres 23. Wartość kapitału podstawowego i zagranicznego przypadająca na 1 podmiot gospodarki turystycznej z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2005-2008

Wartość kapitału podstawowego przypadająca na jedną jednostkę w omawianej grupie podmiotów w końcu 2005 roku wynosiła 1,4 mln zł (w tym kapitału zagranicznego 0,8 mln zł). W roku 2006 nastąpił spadek wielkości kapitału podstawowego, po czym w roku 2007 wzrósł on do poziomu 1,6 mln zł i w kolejnym roku - 2008 spadł do 1,3 mln zł przypadającego na jeden podmiot. Na wykresie 23 widać, że w 2007 r. nastąpił wzrost kapitału podstawowego, który był związany ze znacznym zwiększeniem wkładu zagranicznego. Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego wzrósł z poziomu 60-61% w 2006 i 2007 r. do 98% w 2007 i 2008 r.

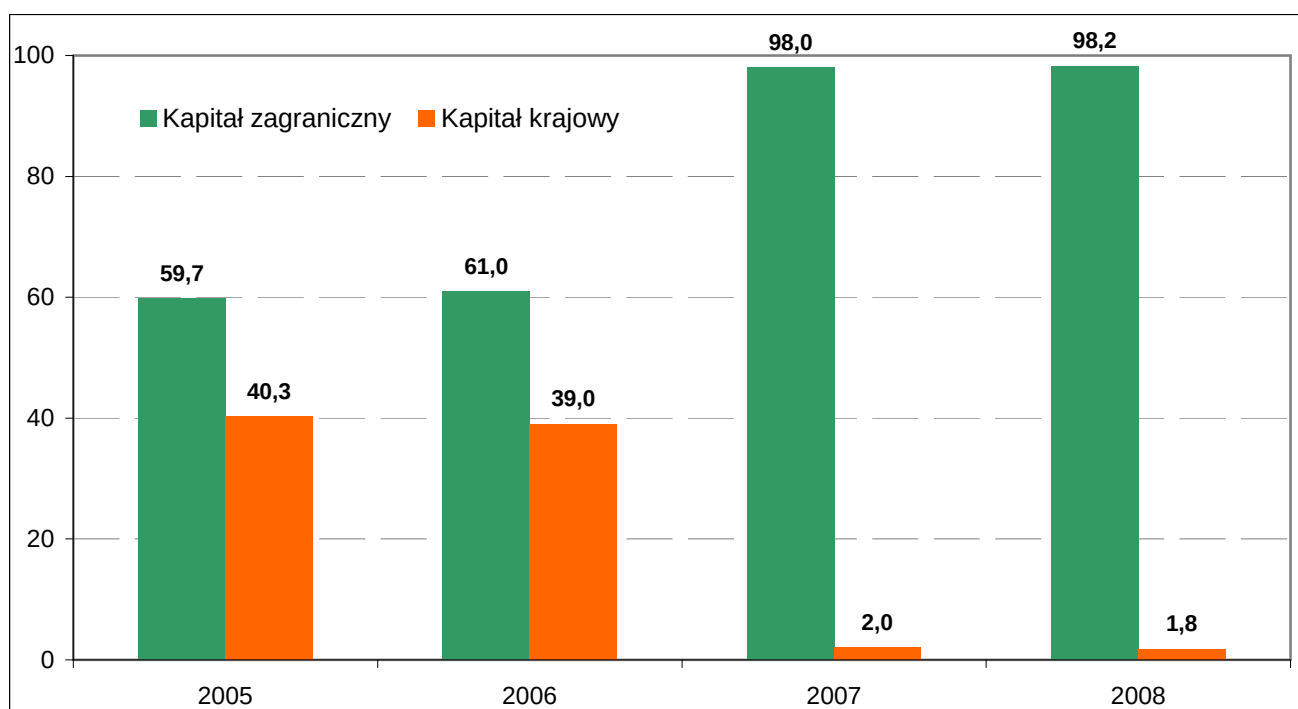
Tabela 22. Odsetek kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego gospodarki turystycznej Krakowa według wybranych grup

Nazwa grupy	2005	2006	2007	2008
	%			
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	54,3	82,9	67,0	100,0
Hotele	54,8	54,3	99,4	99,3
Restauracje	94,4	96,6	91,6	98,7
Transport	62,2	62,2	66,5	62,3
Biura podróży, przewodnicy	99,1	99,5	99,3	99,7

W 2008 r. w porównaniu do roku 2007 największy procentowy wzrost kapitału podstawowego nastąpił w grupie „Biura podróży, przewodnicy”, dla których kapitał podstawowy wzrósł o 184%,.

Kolejną grupą, w której wzrósł kapitał podstawowy jest „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, w której odnotowano wzrost o 62%. W 2008 r. najwięcej kapitału zagranicznego ulokowanego było w grupie „Hotele” (83% kapitału zagranicznego ulokowanego w całym obszarze gospodarki turystycznej). Najmniej kapitału zagranicznego znajdowało się w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” oraz „Transport” (po 1%). W grupie „Transport” również udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym w podmiotach z udziałem kapitału zagranicznego był najniższy – 62,3%, w pozostałych grupach udział ten kształtował się na poziomie ok. 99%.

Wykres 24. Podział kapitału podstawowego w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2005 - 2008

2.3. Pracujący i wynagrodzenia

Informacje o liczbie pracujących i wynagrodzeniach dotyczą podmiotów gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób, bez rolnictwa indywidualnego, osób zatrudnionych poza granicami kraju (z wyjątkiem liczby pracujących), zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związkach zawodowych i in. oraz zatrudnionych w działalności w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane o pracujących i wynagrodzeniach zostały przedstawione dla okresu od I półrocza 2006 r. do I półrocza 2009 r.

Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli, współwłaścicieli oraz pomagających im członków rodzin, agentów, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Dane o wynagrodzeniach dotyczą wynagrodzeń brutto.

Liczba pracujących

Udział liczby pracujących w Krakowie w obszarze gospodarki turystycznej w liczbie pracujących ogółem wahał się w badanym okresie między 4,9% a 5,3%. Porównując liczbę pracujących w Krakowie ogółem w pierwszym półroczu roku 2006 i 2009 otrzymujemy wzrost wynoszący 5,8%. Największy wzrost liczby pracujących w porównaniu do pierwszego półrocza 2006 r. przypadł na pierwsze półrocze 2007 r. (6,4%). W żadnym półroczu liczba pracujących w przedsiębiorstwach w Krakowie ogółem nie spadła poniżej poziomu z początku badanego okresu, czyli I połowy 2006 r.

W obszarze gospodarki turystycznej porównując liczbę pracujących w pierwszym półroczu roku 2006 i 2009 otrzymujemy spadek wynoszący 0,5%. Do I połowy 2008 r. liczba pracujących w przedsiębiorstwach obszaru gospodarki turystycznej stale rosła. Największy wzrost liczby osób w porównaniu do I półrocza 2006 r. przypada na I półrocze 2008 r. (6,8%). W ostatnim analizowanym roku, a więc w II półroczu 2008 r. oraz w I półroczu 2009 r., zanotowano spadek liczby pracujących w stosunku do pierwszej połowy 2006 r. o odpowiednio 0,3% i 0,5%.

Tabela 23. Pracujący w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa oraz w Krakowie ogółem w latach 2006-2009

GRUPA	2006		2007		2008		2009
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
	Średnia liczba pracujących						
Obszar Gospodarki Turystycznej w Krakowie	13179	13355	14027	14059	14070	13142	13114
Miasto Kraków	252696	258007	268839	266441	263126	265749	267249
Udział liczby pracujących w gospodarce turystycznej w liczbie pracujących w Krakowie ogółem	%						
	5,2	5,2	5,2	5,3	5,3	4,9	4,9

Wykres 25. Liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w gospodarce turystycznej w Krakowie w latach 2006-2009

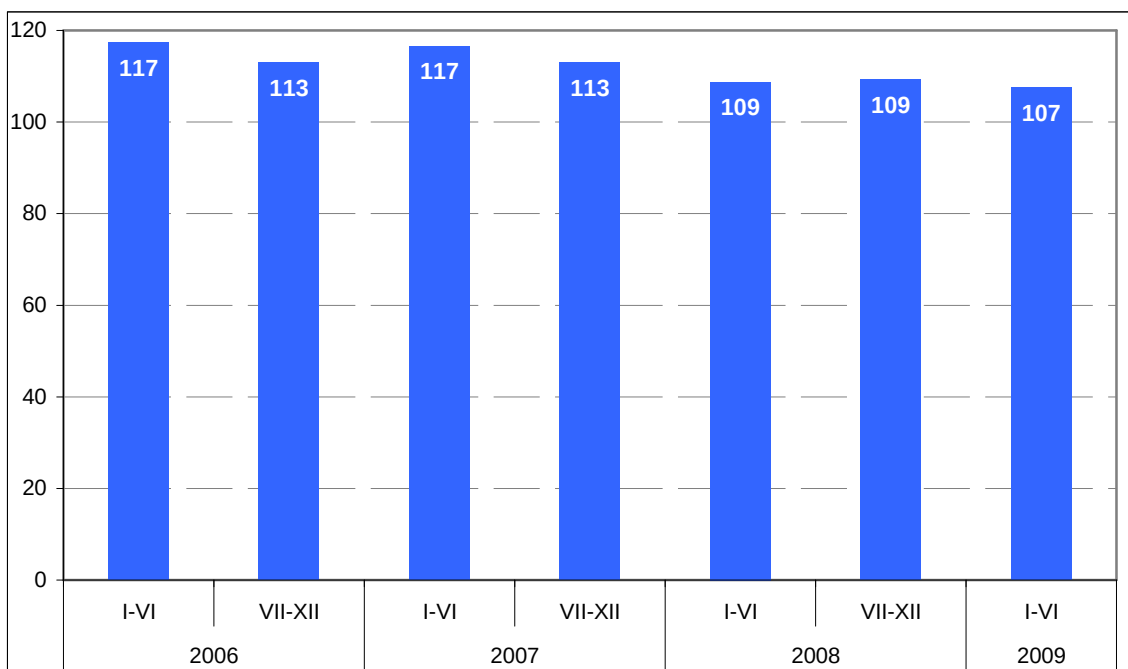
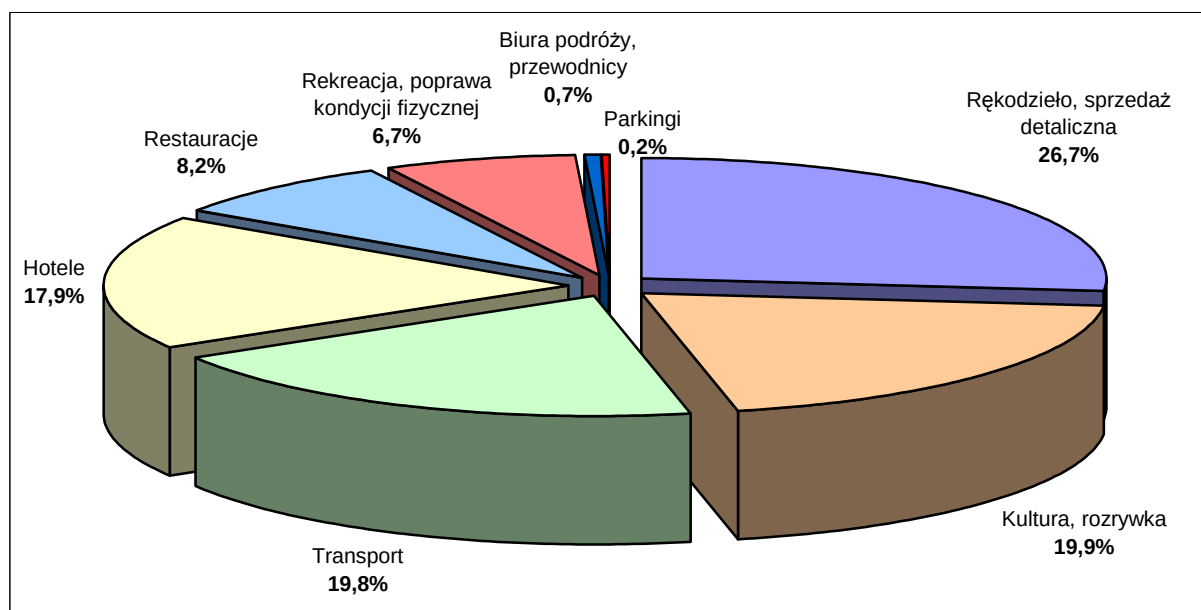

Tabela 24. Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa według grup

GRUPA	2006		2007		2008		2009
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	296	296	308	298	221	226	234
Hotele	61	59	63	65	66	57	55
Restauracje	61	59	68	52	57	61	63
Transport	700	553	910	933	948	938	698
Biura podróży, przewodnicy	39	34	33	33	33	30	24
Kultura, rozrywka	141	141	139	139	136	129	124
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	57	54	57	55	48	53	53

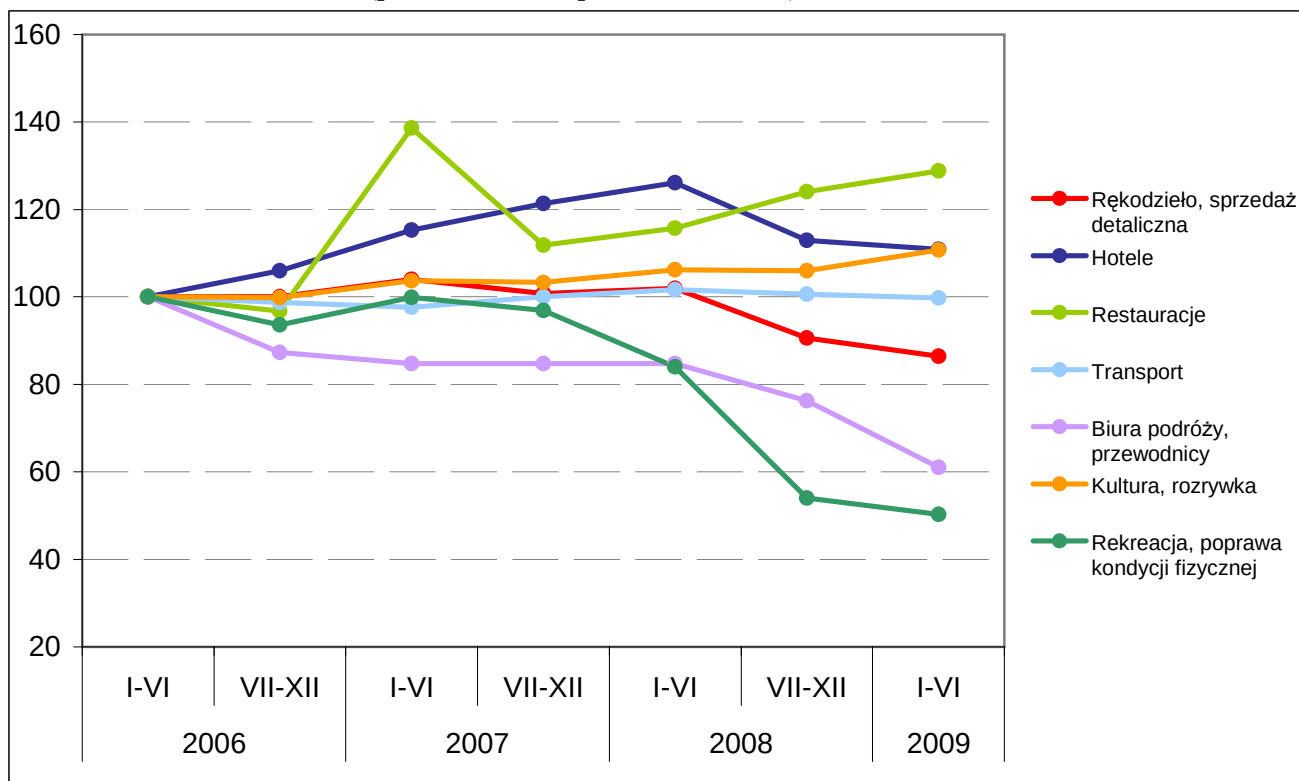
Wykres 26. Pracujący w gospodarce turystycznej w Krakowie według grup branżowych w 2008 r.

W obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie w 2008 r. najwięcej osób (26,7%) zatrudnionych było w grupie „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna”. Kolejnymi grupami zatrudniającymi najwięcej osób są „Kultura, rozrywka” i „Transport” (po ok. 20%). Najmniej osób pracowało w grupie „Biura podróży i przewodnicy” (0,7%) oraz „Parkingi” (0,2%).

Procentowy wzrost liczby pracujących w I półroczu 2009 r. względem analogicznego półrocza 2006 r. zanotowano w trzech grupach: „Restauracje” (o 29%), „Hotele” (o 11%) oraz „Kultura, rozrywka” (o 11%). Porównując pierwsze półrocza lat 2009 i 2008 należy zauważyć, że tylko w dwóch grupach nastąpił wzrost liczby pracujących, były to „Restauracje” oraz „Kultura, rozrywka”. Tylko w grupie „Kultura, rozrywka” przez cały analizowany okres liczba pracujących stale rosła. W I półroczu 2009 r. dwukrotnie zmniejszyła się liczba pracujących w grupie „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” w porównaniu z I półroczem 2006 r.

Wykres 27. Dynamika liczby pracujących w poszczególnych grupach obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie w latach 2006-2009 (podstawa stała: I półrocze 2006=100)

Przeciętne wynagrodzenie w obszarze gospodarki turystycznej

Średnie miesięczne wynagrodzenie w gospodarce turystycznej w Krakowie od I-VI 2006 do I-VI 2009 r. wzrosło o 23,8%. Dla porównania przyrost przeciętnego wynagrodzenia w Krakowie wyniósł 30,7%, natomiast w Małopolsce 31,2%. Wykres 28 (patrz strona 65) pokazuje, że po II półroczu 2008 r. tempo wzrostu płac uległo osłabieniu zarówno w Małopolsce, jak i Krakowie, w tym również w obszarze gospodarki turystycznej.

Wykres 28. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie, ogółem w Krakowie oraz ogółem w Małopolsce w latach 2006 - 2009

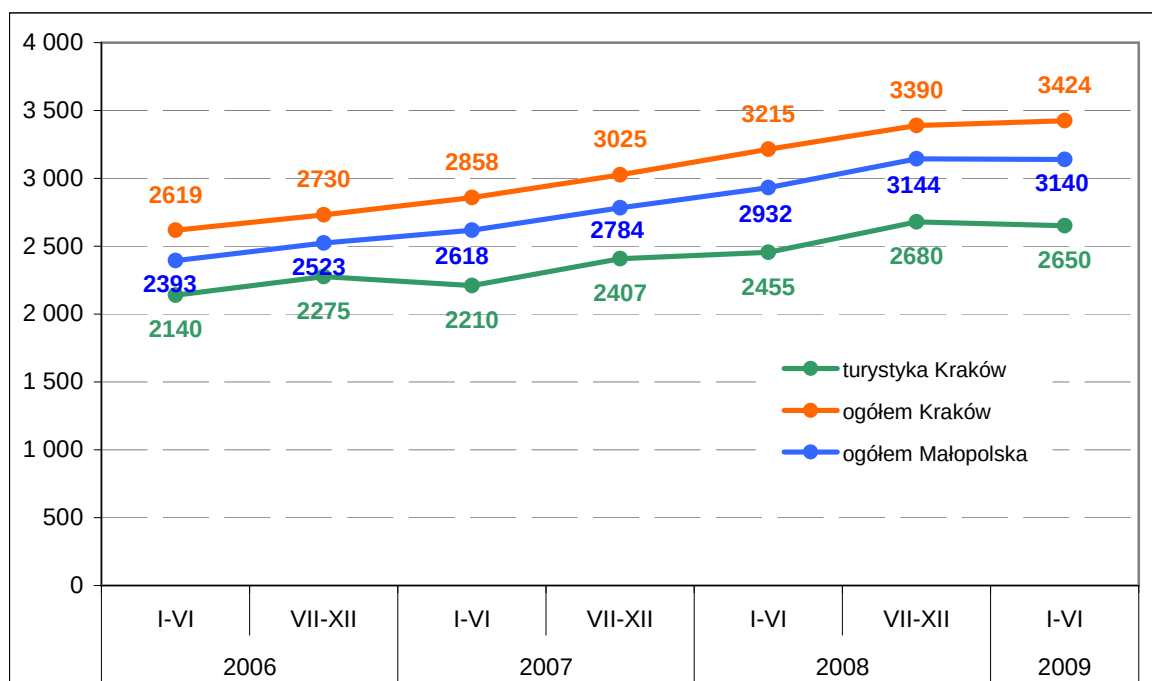

Tabela 25. Dynamika przeciętnego wynagrodzenia w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie, ogółem w Krakowie oraz ogółem w Małopolsce

Wyszczególnienie	I-VI 2007	VII-XII 2007	I-VI 2008	VII-XII 2008	I-VI 2009
	Analogiczny okres roku poprzedniego = 100				
Turystyka Kraków	103	106	111	111	108
Ogółem Kraków	109	111	113	112	107
Ogółem Małopolska	109	110	112	113	107

Największy procentowy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zanotowano w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, który w okresie I-VI 2009 r. w stosunku do I-VI 2006 r. wyniósł 32,2%. Mimo dużego wzrostu wysokość wynagrodzenia w tej grupie nadal znajdowała się zdecydowanie poniżej średniej dla całej gospodarki turystycznej Krakowa. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie otrzymywały osoby pracujące w grupie „Transport”, a wzrost ich płac o ok. 21% od początku roku 2006 był zbliżony do ogólnego trendu notowanego w obszarze gospodarki turystycznej (23,0%).

W I półroczu 2009 r. najwyższy wzrost wynagrodzeń nastąpił w grupie „Kultura, rozrywka” w porównaniu do I półrocza 2008 r. Z kolei w grupie „Restauracje” zaobserwowano najniższy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w ciągu analizowanego okresu. Należy dodać, że

w tej grupie stwierdzono również najniższą wartość średniego wynagrodzenia w każdym badanym okresie w porównaniu z pozostałymi grupami.

Wykres 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie według grup branżowych w latach 2006-2009

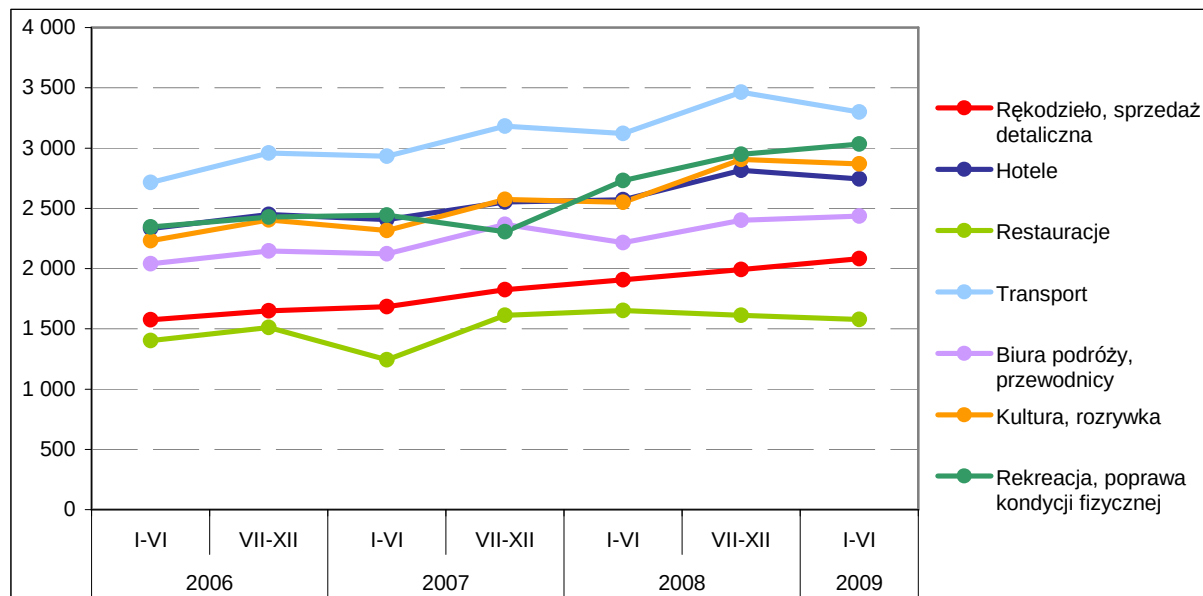

Tabela 26. Dynamika przeciętnego wynagrodzenia w poszczególnych grupach obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

Wyszczególnienie	I-VI 2007	VII-XII 2007	I-VI 2008	VII-XII 2008	I-VI 2009	I-VI 2009
	Analogiczny okres roku poprzedniego = 100					I-VI 2006=100
Turystyka ogółem	103	106	111	111	108	124
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	107	111	113	109	109	132
Hotele	103	104	107	110	107	118
Restauracje	89	107	133	100	96	113
Transport	108	108	107	109	106	121
Biura podróży, przewodnicy	104	110	104	101	110	119
Kultura, rozrywka	104	107	110	113	113	129
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	104	95	112	128	111	129

2.4. Wolne miejsca pracy

Dane o wolnych miejscach pracy pochodzą z kwartalnego, reprezentacyjnego badania popytu na pracę, które obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych 1 lub więcej osób.

Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku, do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

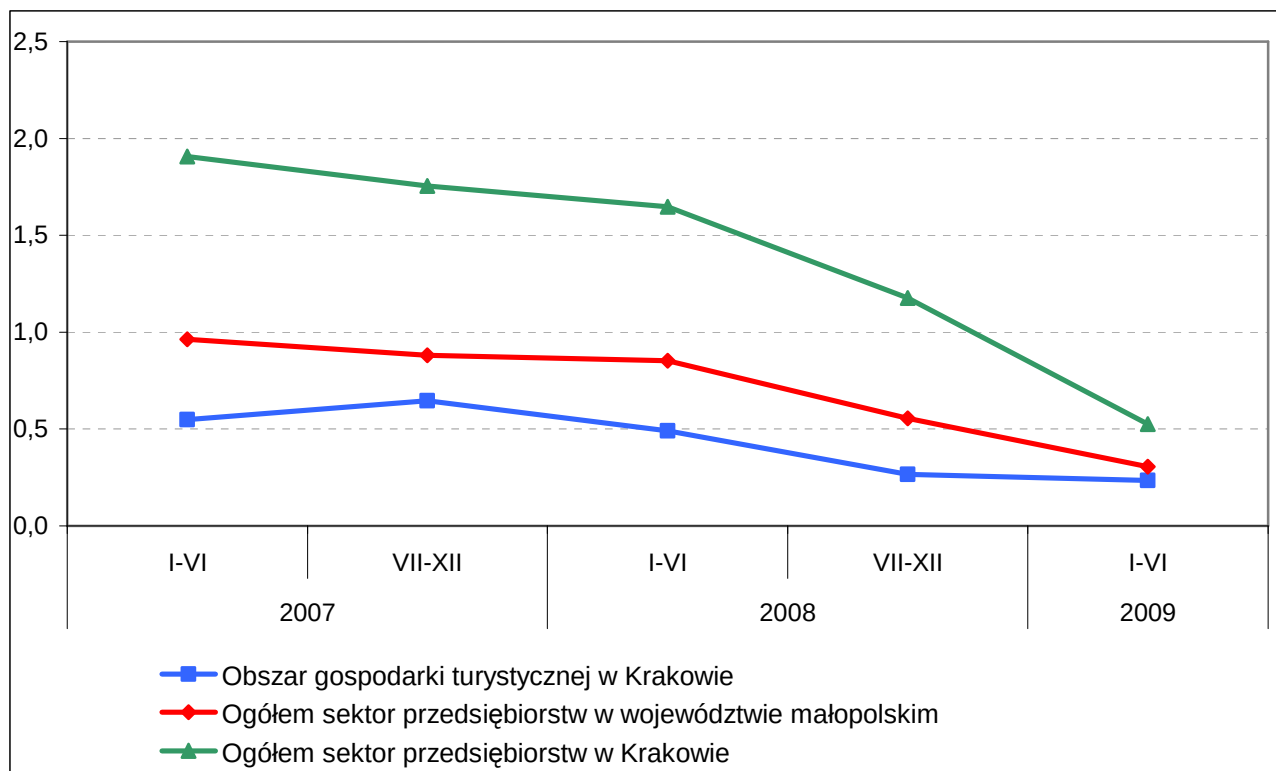
Uzyskane z badania popytu na pracę dane wykorzystano do obliczenia średniej liczby wolnych miejsc pracy przypadającej na 1 podmiot w poszczególnych kwartałach. Obliczeń dokonano w trzech następujących kategoriach: obszar gospodarki turystycznej w Krakowie, sektor przedsiębiorstw w Krakowie oraz sektor przedsiębiorstw w województwie małopolskim.

W obszarze gospodarki turystycznej największa średnia liczba wolnych miejsc pracy występowała w II półroczu 2007 r. Największy jej spadek widoczny jest w II połowie roku 2008, kiedy to liczba wolnych miejsc pracy przypadająca na jeden podmiot była niższa nie tylko w stosunku do analogicznego okresu roku 2007, ale również I połowy 2008 r. W sektorze przedsiębiorstw ogółem w Krakowie oraz w Małopolsce najwyższa średnia liczba wolnych miejsc pracy również przypada na I półrocze roku 2007, a w kolejnych okresach stale spada. Najbardziej widoczny spadek w stosunku do poprzedniego półrocza nastąpił w okresie VII-XII 2008 oraz I-VI 2009 r. Szczegółowe dane zawarte są w tabeli 27 oraz na wykresie 30 (patrz strona 68).

Tabela 27. Średnia liczba wolnych miejsc pracy (etatów) przypadająca na 1 podmiot w poszczególnych półroczach

Wyszczególnienie	2007		2008		2009
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Obszar gospodarki turystycznej w Krakowie	0,55	0,65	0,49	0,27	0,23
Ogółem sektor przedsiębiorstw w Krakowie	1,91	1,76	1,65	1,18	0,52
Ogółem sektor przedsiębiorstw w Małopolsce	0,96	0,88	0,85	0,56	0,31

Wykres 30. Średnia liczba wolnych miejsc pracy przypadająca na 1 podmiot w poszczególnych półroczach lat 2007 - 2009

Po rozbiciu badanego obszaru gospodarki turystycznej na grupy w analizowanym okresie – w pierwszej połowie 2009 r. w stosunku do pierwszej połowy roku 2006 - największy spadek liczby wolnych miejsc pracy przypadających na jeden podmiot nastąpił w grupie „Transport” (o 2,3 miejsca). Liczba wolnych miejsc pracy przypadająca na jeden podmiot spadła również w grupach: „Hotele” (o 0,6 miejsca), „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (o 0,3 miejsca) oraz „Kultura, rozrywka” (o 0,1 miejsca). Liczba wolnych miejsc pracy nieznacznie wzrosła w grupie „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” (o 0,3 miejsca przypadającego na jeden podmiot) oraz „Restauracje” (o 0,2 miejsca), zaś w grupie „Biura podróży, przewodnicy” pozostała na stałym poziomie.

Najwięcej wolnych miejsc pracy w I półroczu 2007 r. przypadało na „Transport” (2,7 miejsc przypadających na jeden podmiot). W drugiej połowie 2007 r. zapotrzebowanie to wzrosło do poziomu 3,5, a w kolejnych półroczach zmniejszyło się poniżej poziomu 0,5.

W pierwszej połowie 2009 r. najwięcej wolnych miejsc pracy na jeden podmiot przypadało na podmioty z grupy „Restauracje” (0,6 miejsca), „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” (0,5), „Transport” (0,4). Natomiast najmniej wolnych miejsc pracy w I półroczu przypadało na „Rękodzieło, sprzedaż detaliczną” (0,0), „Biura podróży, przewodnicy” (0,0), „Hotele” (0,1), „Kultura, rozrywka” (0,2).

Tablica 28. Średnia liczba wolnych miejsc pracy (etatów) przypadająca na 1 podmiot według grup branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2007 - 2009

GRUPA	2007		2008		2009
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
Hotele	0,7	0,5	0,9	0,1	0,1
Restauracje	0,4	0,3	0,3	0,3	0,6
Transport	2,7	3,5	0,3	0,1	0,4
Biura podróży, przewodnicy	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Kultura, rozrywka	0,3	0,2	0,6	0,4	0,2
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	0,2	0,1	0,2	0,0	0,5

2.5. Finanse

Prezentowane w tej części dane przedstawiają wyniki finansowe przedsiębiorstw dużych i średnich. Źródłem danych było sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe sporządzane przez podmioty prowadzące księgi rachunkowe. Podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób, tzn. jednostki duże, sporządzają to sprawozdanie kwartalnie. Podmioty, w których liczba pracujących wynosi od 10 do 49 osób, tzn. jednostki średnie, sporządzają sprawozdanie za pierwsze i drugie półrocze. W odniesieniu do grupy „Kultura, rozrywka” wykorzystano dane pochodzące z rocznych sprawozdań o finansach instytucji kultury. Sprawozdanie to sporządzają instytucje kultury posiadające osobowość prawną, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej (za 2006 rok) oraz bez względu na liczbę pracujących (za lata 2007 i 2008).

Z analizy sprawozdań finansowych przekazanych przez podmioty gospodarcze duże i średnie za lata 2006-2009 wynika, że spośród podmiotów działających w Krakowie i prowadzących działalność w obszarze gospodarki turystycznej zdecydowaną większość stanowią podmioty należące do następujących grup działalności:

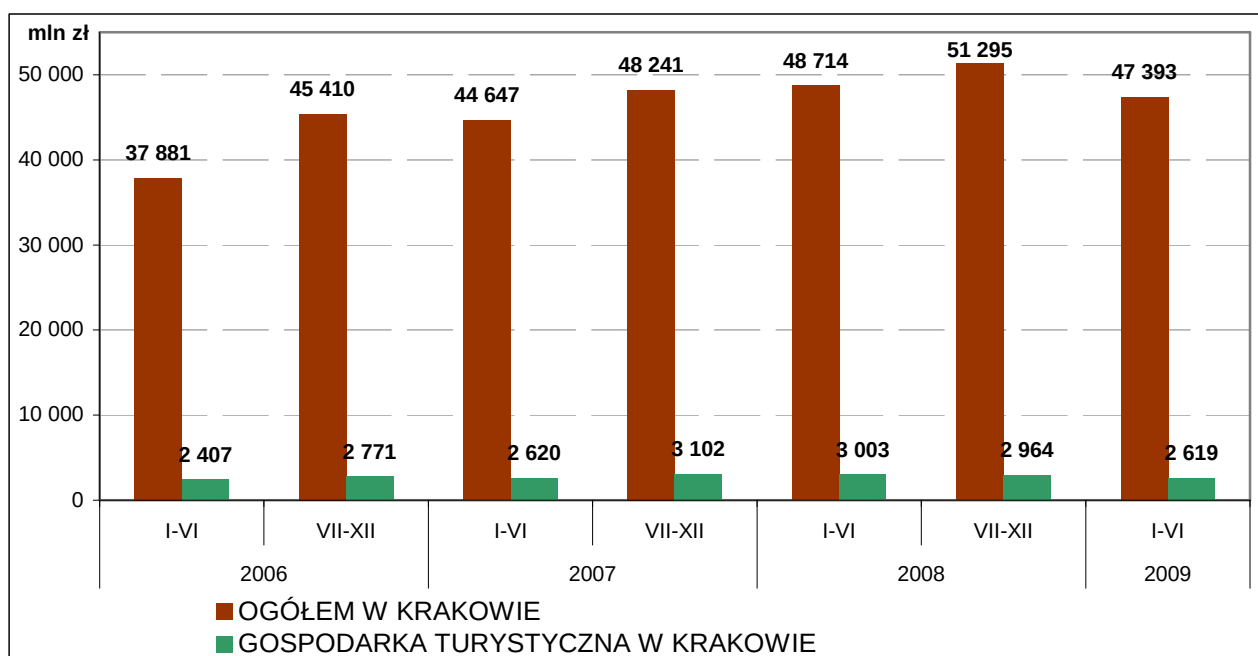
- „Rękodzieło i sprzedaż”,
- „Hotele”,
- „Restauracje”,
- „Transport”,

oraz „Biura podróży, przewodnicy” w odniesieniu do zbiorowości jednostek średnich.

W zakresie działalności należących do pozostałych grup dane przekazały pojedyncze podmioty gospodarcze. W związku z tym w niektórych agregacjach dane nie występują lub ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej nie mogą być zaprezentowane.

Wynik finansowy – różnica pomiędzy przychodami a kosztami ich uzyskania obliczona dla określonego przedsiębiorstwa w wybranym okresie sprawozdawczym. Dodatni wynik finansowy jest nazywany **zyskiem**, zaś ujemny **stratą**. Wynik finansowy przedsiębiorstwa obliczony na podstawie rachunku zysków i strat tworzonego zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz z uwzględnieniem ustaw podatkowych stanowi podstawę naliczenia podatku dochodowego.

Wykres 31. Przychody przedsiębiorstw dużych i średnich w Krakowie ogółem oraz z sektora gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2006-2009

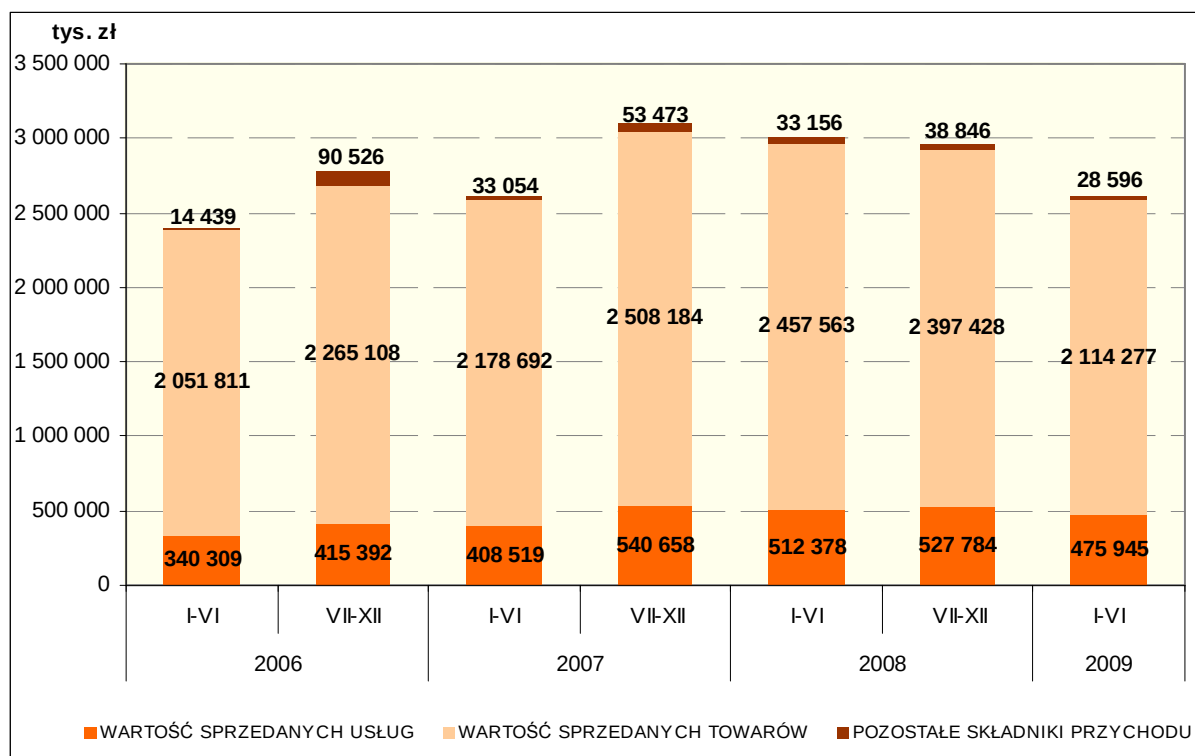
Wykresy 31 i 32 (patrz strona 71) prezentują przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw (dużych i średnich) działających w Krakowie oraz działających w obszarze gospodarki turystycznej. Analizowane przychody z całokształtu działalności obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży usług i towarów,
- pozostałe przychody operacyjne,
- przychody finansowe.

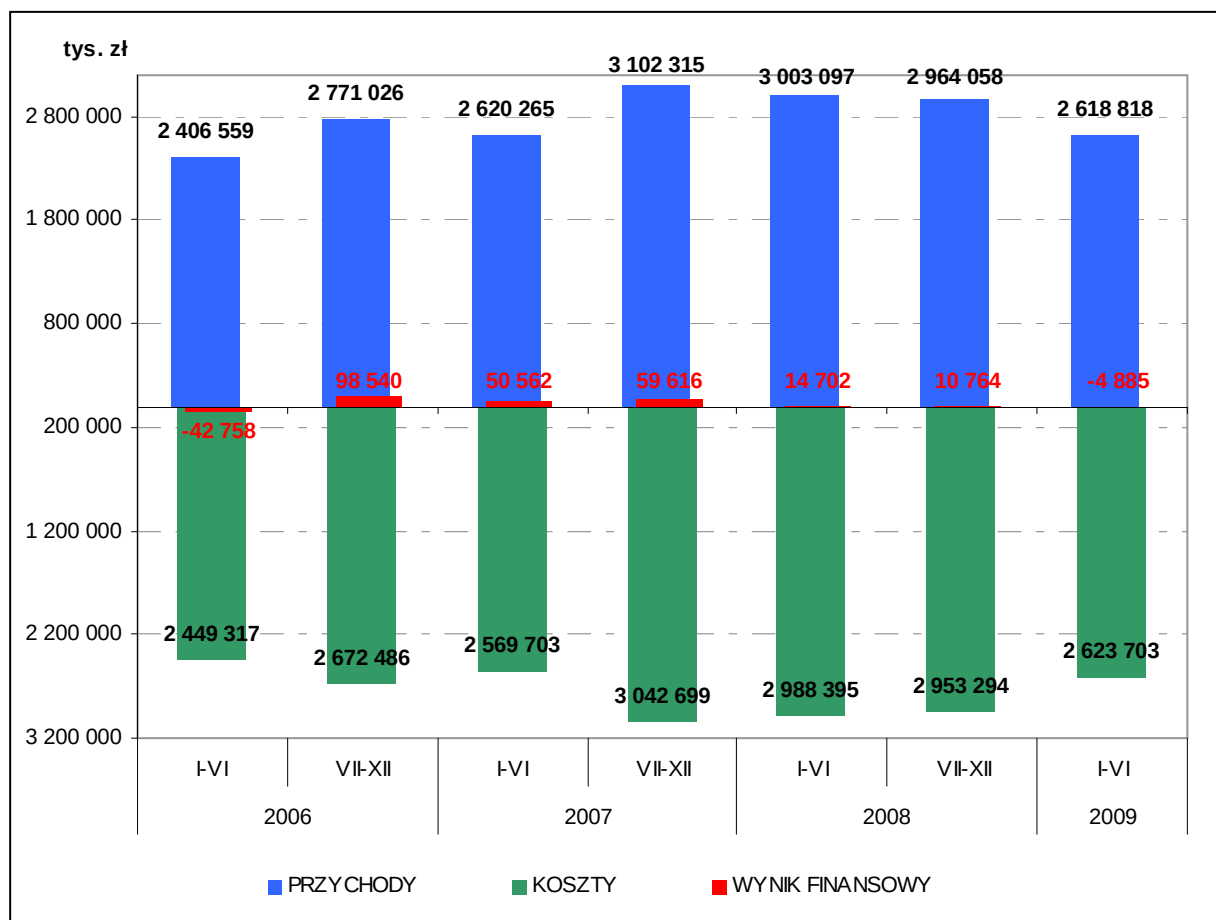
Przychody podmiotów z wyodrębnionego obszaru gospodarki turystycznej stanowią średnio około 6% przychodów krakowskich przedsiębiorstw ogółem. Dla krakowskich firm najlepsze były lata 2007 – 2008, w których przychody stale rosły. Przychody z obszaru gospodarki turystycznej

najwyższy poziom osiągnęły w drugiej połowie 2007 roku oraz w pierwszej roku 2008. W drugim półroczu 2008 roku oraz w pierwszym 2009 w przychodach przedsiębiorstw gospodarki turystycznej widać pewne spowolnienie. Po raz pierwszy drugie półrocze przyniosło mniejsze przychody niż początek roku, natomiast w okresie I-VI 2009 roku przychody spadły do poziomu z pierwszej połowy 2007. Na wykresie 33 (patrz strona 72) widać, że począwszy od drugiego półrocza 2006 do końca 2008 roku przedsiębiorstwa z obszaru gospodarki turystycznej osiągały dodatnie wyniki finansowe (mimo, że w 2008 są one z półrocza na półrocze niższe, to nadal dodatnie). Dopiero pierwsza połowa 2009 roku przyniosła ujemne wyniki finansowe i niewielką stratę w obszarze gospodarki turystycznej.

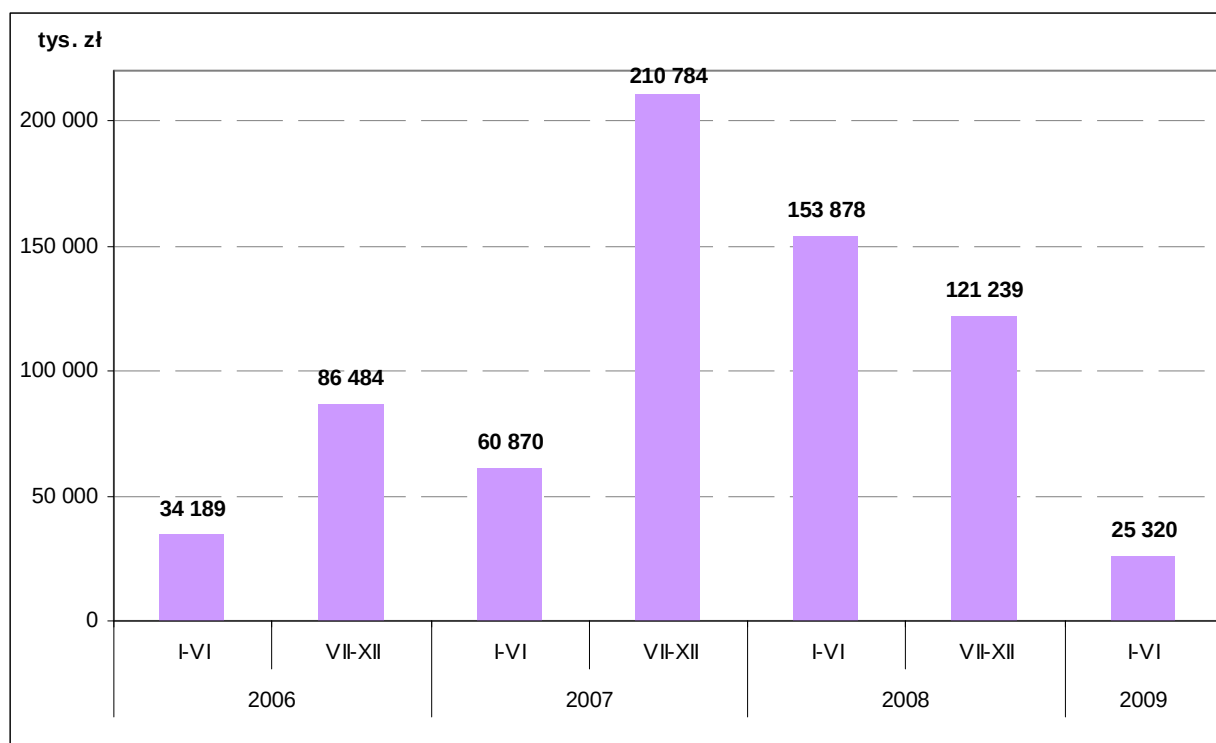
Wykres 32. Wartość sprzedanych usług i towarów przedsiębiorstw gospodarki turystycznej Krakowa (dużych i średnich) w latach 2006 - 2009

Wykres 33. Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw (dużych i średnich) gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2006-2009

Wykres 34. Nakłady na środki trwałe wśród przedsiębiorstw (średnich i dużych) gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2006 - 2009

Ze względu na obowiązującą tajemnicę statystyczną dane finansowe o przedsiębiorstwach w poszczególnych grupach branżowych gospodarki turystycznej przedstawione są jako wskaźniki – średnie wartości przypadające na jeden podmiot.

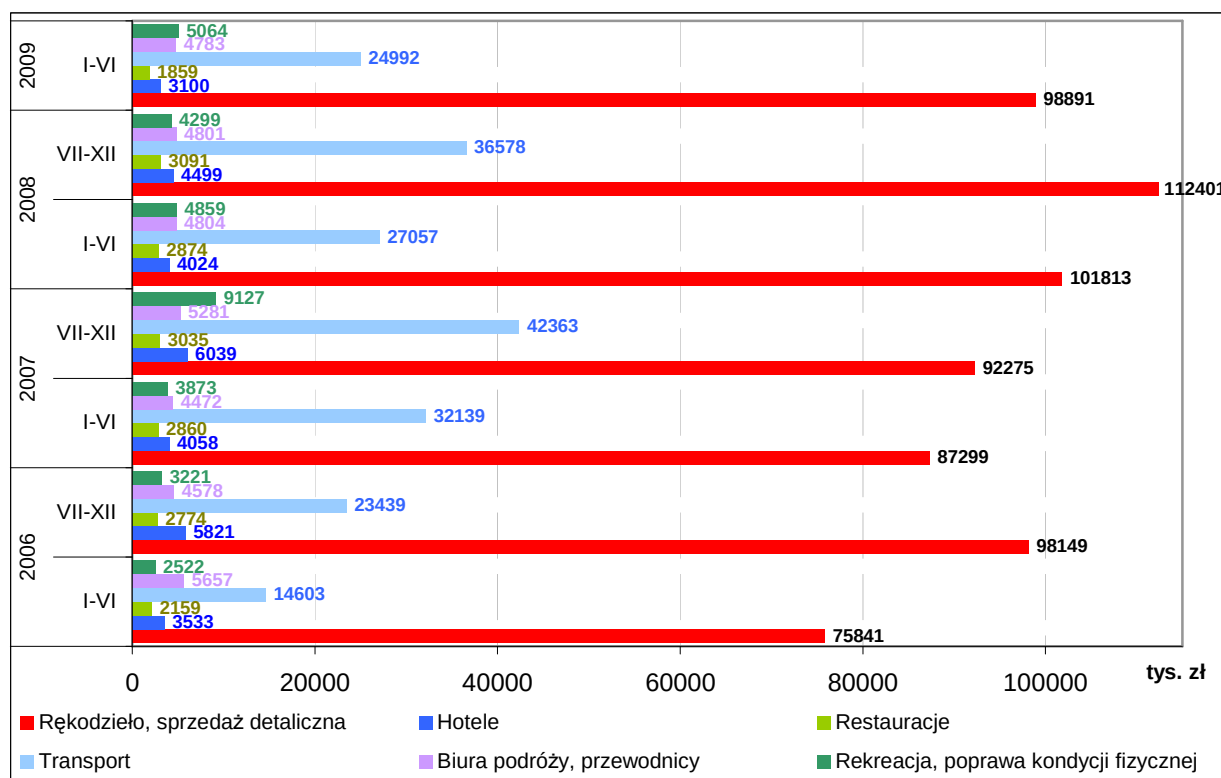
Najwyższy wskaźnik przychodów w każdym z badanych półroczy w okresie 2006 – 2009 osiągała grupa „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, która niemal przez cały badany okres odnotowywała wzrost przychodów w analogicznych okresach kolejnych lat. Dopiero pierwsze półrocze 2009 przyniosło nieznaczny spadek wskaźnika przychodów. Analogiczna sytuacja ma miejsce w grupie „Transport”, drugiej pod względem wielkości wskaźnika przychodów.

W grupie „Hotele” najwyższy wskaźnik przychodów odnotowano w 2007 roku (zarówno w I, jak i II półroczu), a więc w roku najlepszym pod względem turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zakwaterowania. W kolejnych półroczach roku 2008 i 2009 przychody w tej grupie podmiotów zaczęły maleć.

W grupie „Restauracje” rok 2007 również należał do udanych, jednak ta korzystna sytuacja utrzymała się także w 2008 roku, a niewielkie spowolnienie nastąpiło w pierwszym półroczu 2009 roku. Nieco inaczej przychody kształtowały się w grupie „Biura podróży, przewodnicy”. Najlepszy okres przypadł na półrocza lat 2006 – 2007, natomiast w kolejnych półroczach nastąpił nieznaczny spadek wskaźnika przychodów w tej grupie. Wiąże się to niewątpliwie z mniejszym ruchem w turystyce odnotowanym w okresie I-VI 2008 – I-VI 2009.

W grupie „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” najwyższy wskaźnik przychodów odnotowano w drugim półroczu 2007 roku, w kolejnych półroczach nieco spadł, choć nadal utrzymywał się na poziomie wyższym niż w okresie I-VI 2006 – I-VI 2007.

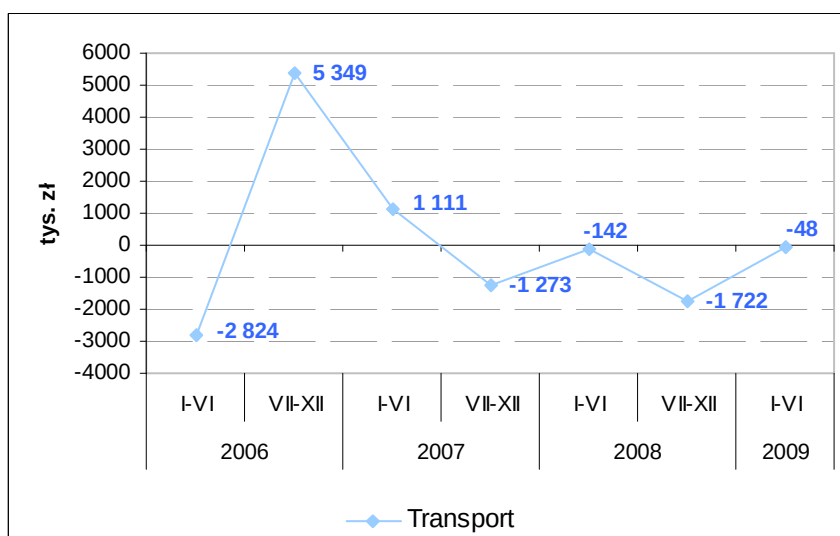
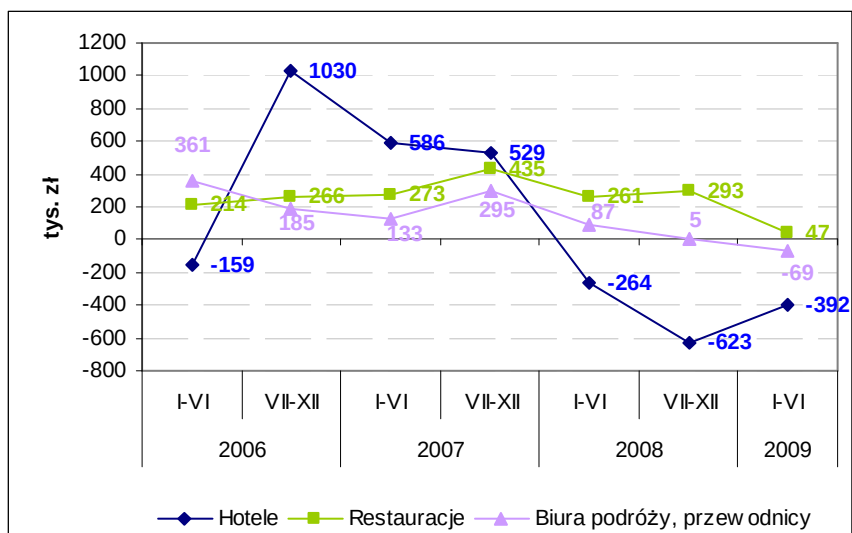
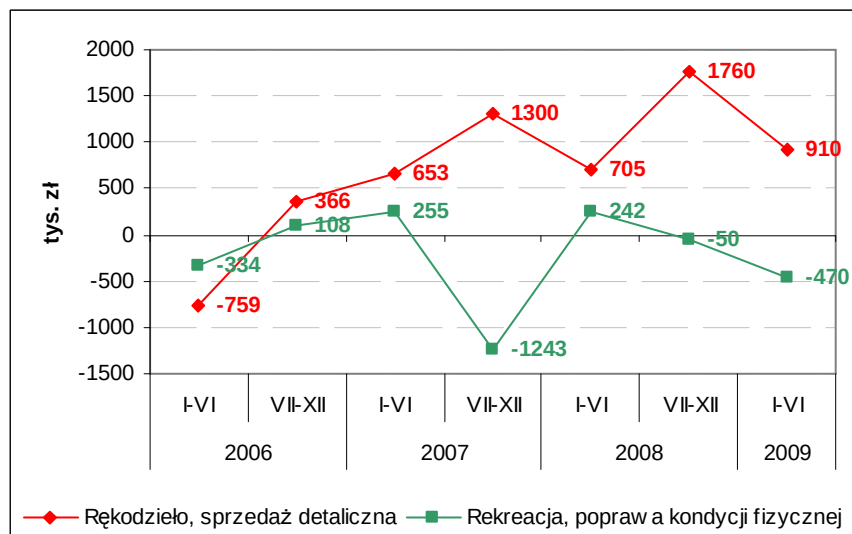
Wykres 35. Wartość przychodów przypadająca na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw (dużych i średnich) w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej

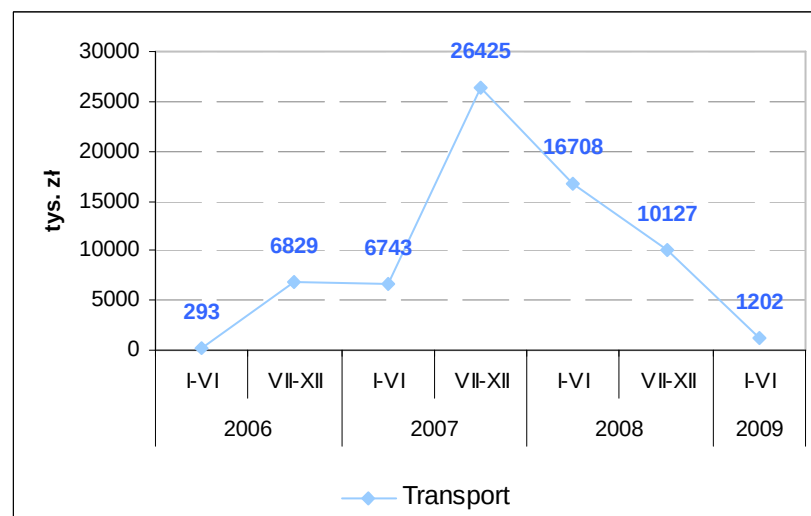
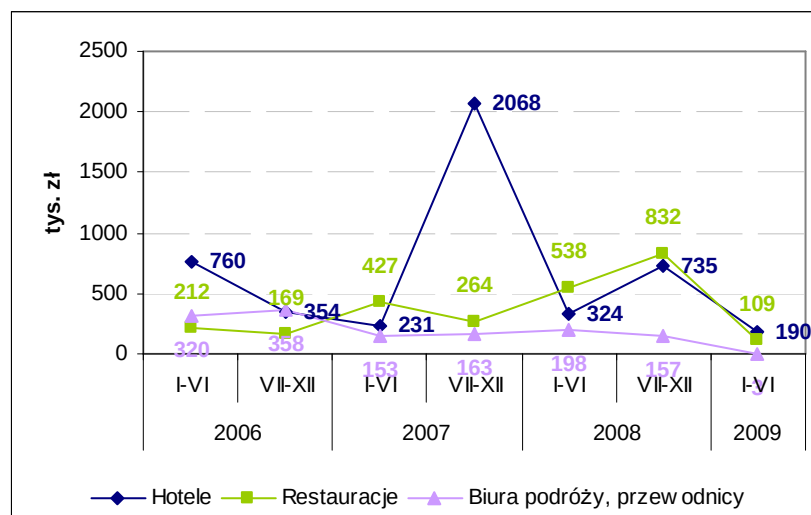
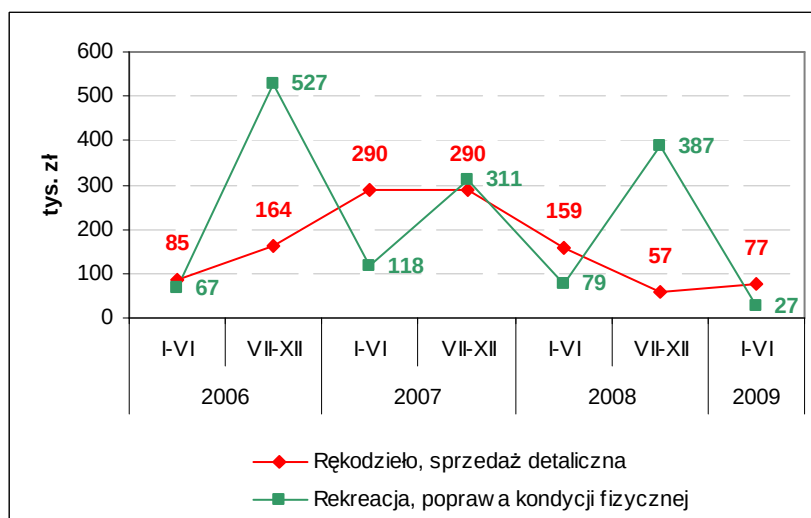
Patrząc na wskaźnik wyniku finansowego przedsiębiorstw z poszczególnych grup branżowych gospodarki turystycznej zaprezentowany na wykresie 36 (patrz strona 75) widać, że najlepsze wyniki osiągają przedsiębiorstwa z grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”. Przedsiębiorstwa te osiągając najwyższe przychody potrafiły jednocześnie ograniczyć koszty i wypracować zysk w niemal każdym z badanych półroczy. Dodatkowo saldo wyniku finansowego przez cały okres I-VI 2006 – I-VI 2009 zachowały jedynie przedsiębiorstwa z grupy „Restauracje” mimo, że w pierwszym półroczu 2009 odnotowały najniższy od 3 lat zysk.

Po dobrych trzech półroczach w okresie VII-XII 2006 – VII-XII 2007, w których przedsiębiorstwa z grupy „Hotele” osiągnęły zyski, nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji finansowej. Spadek liczby osób korzystających z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz mniejsze przychody spowodowały, że w grupie tej odnotowano ujemny wynik finansowy (stratę). Najniższa wartość wskaźnika przypadła na VII-XII 2008 roku, kolejne półrocze przyniosło zmniejszenie straty. Grupa „Biura podróży, przewodnicy” niemal przez cały badany okres osiągała dodatni wskaźnik wyniku finansowego (choć od II półrocza 2007 zaczął spadać), dopiero pierwsze półrocze 2009 przyniosło stratę wśród podmiotów tej grupy.

Wykres 36. Wynik finansowy przypadający na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw (dużych i średnich) w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2006 - 2009

Wykres 37. Wartość nakładów inwestycyjnych przypadająca na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw (dużych i średnich) w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2006 - 2009

Patrząc na wskaźnik nakładów inwestycyjnych (wykres 37 – patrz strona 75)) widać, że największe nakłady ponoszą podmioty z grupy „Transport” – najwyższy wskaźnik odnotowano w II półroczu 2007. Mimo, że wielkość nakładów maleje z półrocza na półrocze, nadal są one znaczne, podmioty z tej grupy inwestują pomimo notowanych ujemnych wyników finansowych. Świadczyć to może o istniejącej w tej branży silnej potrzebie modernizacji i podniesienia jakości usług transportowych oferowanych pasażerom.

Wysoki wskaźnik nakładów inwestycyjnych wykazują także podmioty z grupy „Hotele”. Podobnie jak w „Transportie” największe nakłady poniesione zostały w II półroczu 2007. Pomimo ujemnych wyników finansowych podmioty kontynuują inwestycje w bazę noclegową, co jest niezwykle istotne dla gospodarki turystycznej, nowe obiekty i podnoszona jakość świadczonych usług powinny pozytywnie wpłynąć na liczbę korzystających z noclegów turystów.

Nieco niższe od „Hoteli” nakłady inwestycyjne ponoszą podmioty z grupy „Restauracje”, nakłady rosły przez trzy kolejne półrocza, począwszy od drugiej połowy 2007 roku.

Tabela 29. Dane finansowe przedsiębiorstw (dużych i średnich) z obszaru gospodarki turystycznej według grup branżowych w latach 2006 - 2009

GRUPA	OKRES		WARTOŚĆ SPRZEDANYCH USŁUG	WARTOŚĆ SPRZEDANYCH TOWARÓW	PRZYCHODY	KOSZTY	WYNIK FINANSOWY	NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE
			Przypadające na 1 podmiot (w tys. zł)					
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	2006	I-VI	1355	74413	75841	76600	-759	85
		VII-XII	1907	96112	98149	97783	366	164
	2007	I-VI	2154	85003	87299	86646	653	290
		VII-XII	2250	89838	92275	90976	1300	290
	2008	I-VI	2640	98984	101813	101108	705	159
		VII-XII	1904	110288	112401	110641	1760	57
	2009	I-VI	1526	97248	98891	97981	910	77
Hotele	2006	I-VI	2975	440	3533	3692	-159	760
		VII-XII	4458	850	5821	4791	1030	354
	2007	I-VI	3145	429	4058	3472	586	231
		VII-XII	4490	950	6039	5510	529	2068
	2008	I-VI	3100	609	4024	4288	-264	324
		VII-XII	3624	477	4499	5122	-623	735
	2009	I-VI	2530	351	3100	3492	-392	190
Restauracje	2006	I-VI	1090	1035	2159	1945	214	212
		VII-XII	1310	1228	2774	2507	266	169
	2007	I-VI	1413	1243	2860	2587	273	427
		VII-XII	1761	1263	3035	2600	435	264
	2008	I-VI	1524	1252	2874	2612	261	538
		VII-XII	1421	1595	3091	2798	293	832
	2009	I-VI	825	1006	1859	1811	47	109
Transport	2006	I-VI	13811	209	14603	17426	-2824	293
		VII-XII	16236	166	23439	18091	5349	6829
	2007	I-VI	30978	193	32139	31028	1111	6743
		VII-XII	40056	332	42363	43636	-1273	26425
	2008	I-VI	25474	218	27057	27199	-142	16708
		VII-XII	35055	226	36578	38300	-1722	10127
	2009	I-VI	23822	65	24992	25040	-48	1202
Biura podróży, przewodnicy	2006	I-VI	5384	49	5657	5296	361	320
		VII-XII	4517	19	4578	4394	185	358
	2007	I-VI	4257	22	4472	4339	133	153
		VII-XII	5105	20	5281	4986	295	163
	2008	I-VI	4679	25	4804	4718	87	198
		VII-XII	4575	30	4801	4796	5	157
	2009	I-VI	4618	21	4783	4851	-69	3
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	2006	I-VI	2339	94	2522	2856	-334	67
		VII-XII	3051	124	3221	3113	108	527
	2007	I-VI	3739	53	3873	3618	255	118
		VII-XII	6705	149	9127	10370	-1243	311
	2008	I-VI	4169	562	4859	4617	242	79
		VII-XII	4011	166	4299	4349	-50	387
	2009	I-VI	4374	324	5064	5534	-470	27

W latach 2006-2008 w grupie „Kultura i rozrywka” w Krakowie widoczny jest systematyczny wzrost przychodów z całokształtu działalności z 180 125 tys. zł w 2006 roku do 241 705 tys. zł w roku 2008. Równocześnie odnotowano szybszy wzrost kosztów niż przychodów z całokształtu działalności. W 2006 r. koszty z całokształtu działalności osiągnęły poziom 97,5% przychodów z całokształtu działalności (175 558 tys. zł), w 2007 r. 98,9% (200 698 tys. zł), natomiast w 2008 r. koszty przewyższyły przychody o 0,6% (243 152 tys. zł). Poniższa tabela prezentuje wybrane dane finansowe krakowskich teatrów i muzeów, ponieważ mają one największy udział w przychodach z całokształtu działalności grupy „Kultura i rozrywka”.

Tabela 30. Teatry i muzea w Krakowie-wybrane dane finansowe za lata 2006 - 2008 (w tys. zł)

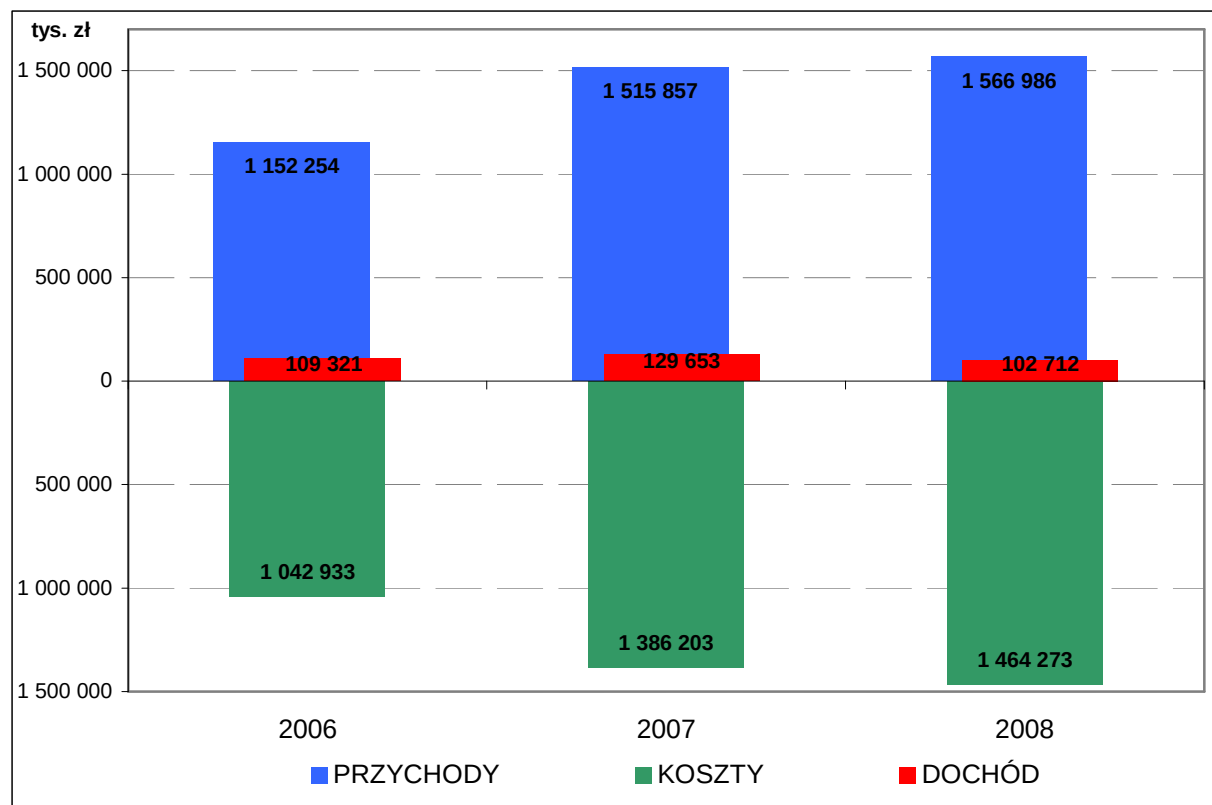
Wyszczególnienie	2006	2007	2008
TEATRY			
Przychody z całokształtu działalności	88 255	96 681	114 313
Przychody netto ze sprzedaży	24 913	27 781	32 596
Koszty z całokształtu działalności	87 361	95 913	115 900
MUZEA			
Przychody z całokształtu działalności	75 163	85 019	93 762
Przychody netto ze sprzedaży	15 932	19 554	19 880
Koszty z całokształtu działalności	73 992	84 209	93 995

Finanse małych przedsiębiorstw

Prezentowane w tej części dane z lat 2006 – 2008 pochodzące z rejestrów administracyjnych Ministerstwa Finansów przedstawiają finanse małych przedsiębiorstw tj. podmiotów zatrudniających do 9 osób. Do małych przedsiębiorstw obszaru gospodarki turystycznej Krakowa zaliczono ponad 11 tys. podmiotów. Wśród nich najliczniejsze grupy stanowią: „Transport” (35,1%), „Restauracje” (18,0%), „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” (15,2%), „Rekreacja i poprawa kondycji fizycznej” (9,2%) oraz „Kultura i rozrywka” (7,1%).

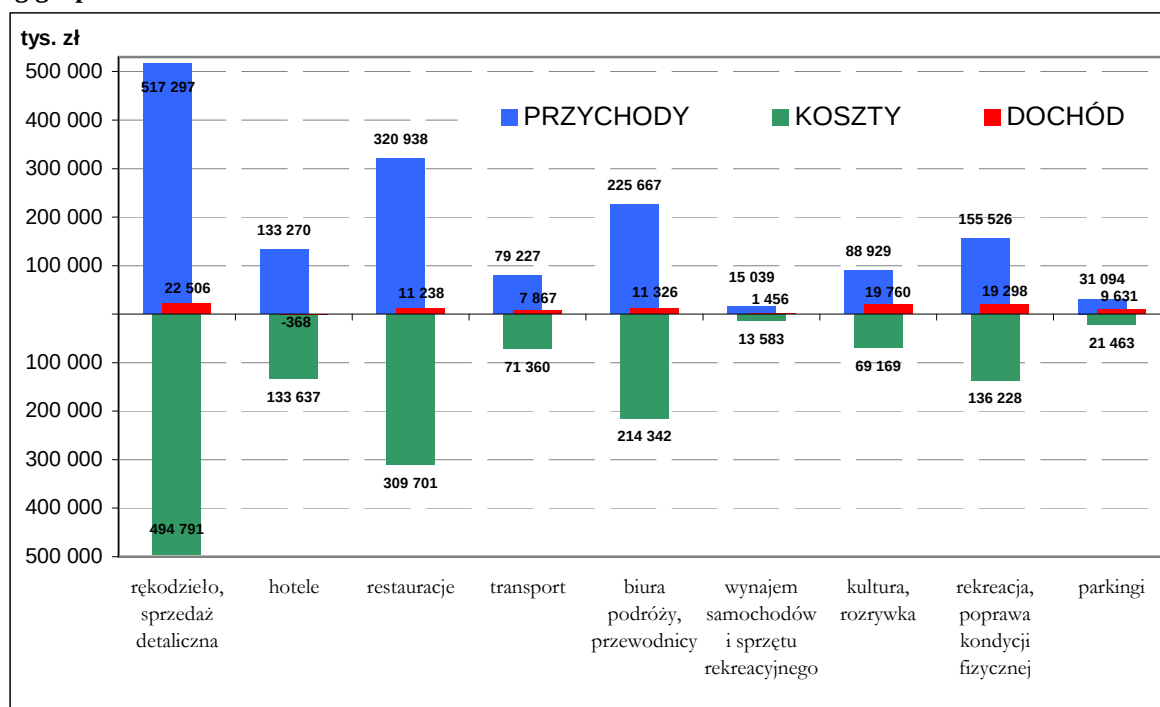
W wybranych małych przedsiębiorstwach średnia liczba pracujących wynosiła 1,8. Najwięcej pracujących przypadających na jeden podmiot odnotowano w grupie „Restauracje” (2,9 pracujących), „Hotele” (2,7) oraz „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” (2,1).

Wykres 38. Przychody, koszty i dochód małych przedsiębiorstw gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2006-2008

W analizowanym okresie jednostki małe największe dochody osiągnęły w 2007 r. W 2008 roku ich łączny dochód spadł, jednak nie można mówić o niekorzystnej sytuacji, gdyż przychody małych przedsiębiorstw stale rosły. Ten spadek dochodu związany jest z wyższymi kosztami wykazanymi przez te jednostki.

Wykres 39. Przychody, koszty, dochód małych przedsiębiorstw gospodarki turystycznej w roku 2008 według grup

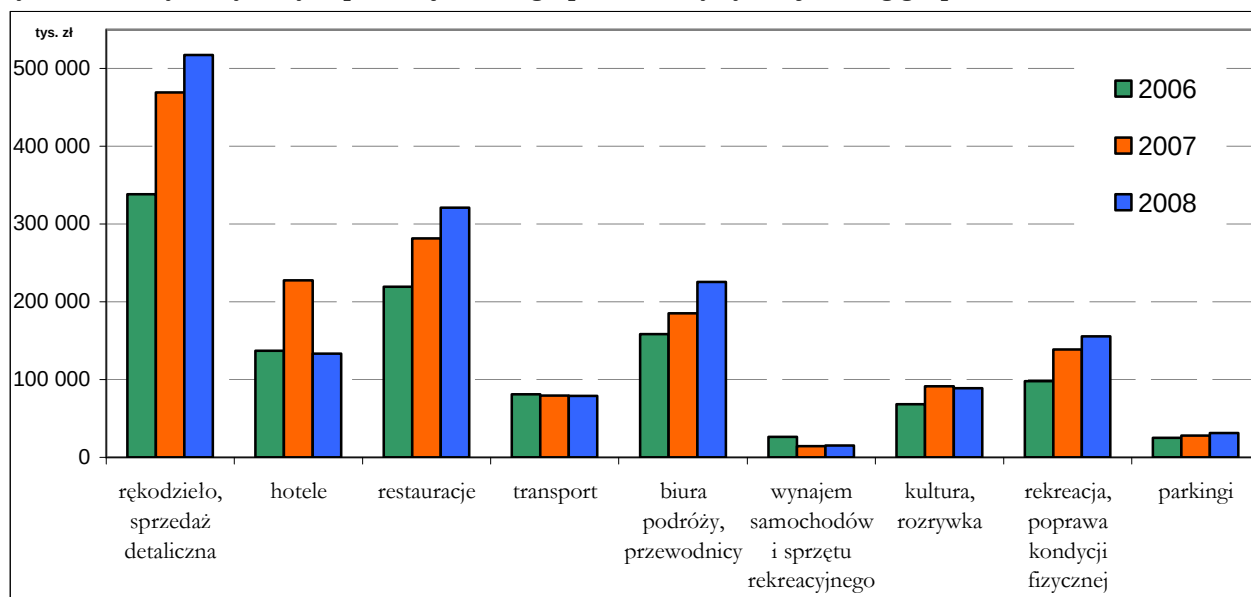

Najwyższe przychody w 2008 roku osiągnęły podmioty gospodarcze z grupy „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna”, „Restauracje” oraz „Biura podróży i przewodnicy”.

Jeśli chodzi o rozkład dochodów w poszczególnych grupach, to w 2008 r. największy dochód odnotowano również w grupie „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna”. Kolejnymi pod względem dochodowości grupami były „Kultura i rozrywka” oraz „Rekreacja i poprawa kondycji fizycznej”. Jediną grupą, która odnotowała stratę były „Hotele”.

Z analizy poziomu przychodów małych podmiotów w kolejnych latach wynika, że w 2008 r. w porównaniu do roku 2007 największy spadek był w grupie „Hotele”. Stały wzrost przychodów w analizowanym okresie występuje w takich grupach, jak: „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna”, „Restauracje”, „Biura podróży i przewodnicy” oraz „Rekreacja i poprawa kondycji fizycznej”.

Wykres 40. Przychody małych przedsiębiorstw gospodarki turystycznej według grup w latach 2006-2008

2.6. Wartość podatku VAT z Obszaru Gospodarki Turystycznej miasta Krakowa

Podatek VAT należny to taki, który jest obliczany w odniesieniu do przychodów ze sprzedaży. Jest to podatek, który dotyczy sprzedaży usług lub produktów i "należy się" Urzędowi Skarbowemu. Innymi słowy podatek VAT należny to podatek naliczony przez przedsiębiorcę przy sprzedaży towarów lub usług i który należy odprowadzić do Urzędu Skarbowego. Podatek VAT należny obliczany jest od podstawy opodatkowania, ale do zapłaty przypada nie cała kwota w ten sposób obliczona, lecz pomniejszona o kwotę **podatku naliczonego** przy nabyciu towarów lub usług.

Podatek VAT naliczony wynika z faktur zakupu otrzymanych przez podatnika przy nabyciu towarów i usług. Podatek naliczony w danej fazie to podatek zapłacony w poprzedniej fazie, który pomniejsza podatek należny. Różnica między podatkiem od towarów i usług naliczonym i należnym polega na tym, że ten policzony w fakturach własnych, wystawionych przez firmę to VAT należny, a ten zawarty w fakturach otrzymanych od dostawców to podatek naliczony.

Gdy podatek należny jest wyższy od naliczonego to różnica odprowadzana jest do budżetu państwa. Gdy natomiast podatek należny jest niższy od naliczonego to owa różnica zwracana jest przez budżet państwa podatnikowi.

Wartość należnego podatku VAT, która została obliczona przy sprzedaży towarów i usług oraz wartość podatku VAT naliczonego przy zakupach dla jednostek dużych i średnich działających w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie pokazuje poniższa tabela.

Tabela 31. Wartość podatku VAT należnego i naliczonego w przedsiębiorstwach (dużych i średnich) z obszaru gospodarki turystycznej Krakowa (w tys. zł)

Wyszczególnienie		2006		2007		2008		2009
		I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
VAT należny (do zapłaty)		486787	535926	518774	596462	585857	573984	502533
VAT naliczony (zapłacony)		487091	535299	505846	601341	585089	566330	487034
Różnica (należny-naliczony) wpłacana do budżetu lub zwracana podatnikowi	dopłata		627	12928		768	7654	15499
	zwrot	-304			-4879			

Tabela 32. Wartość podatku VAT należnego i naliczonego przypadająca na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw (dużych i średnich) z obszaru gospodarki turystycznej według grup branżowych (w tys. zł)

Grupa	Wyszczególnienie		2006		2007		2008		2009
			I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	VAT należny (do zapłaty)		16384	21347	18958	19995	22273	24589	21619
	VAT naliczony (zapłacony)		16150	20824	18210	19447	21337	23343	20764
	Różnica (należny-naliczony) wpłacana do budżetu lub zwracana podatnikowi	dopłata	234	523	749	548	936	1246	855
		zwrot							
Hotele	VAT należny (do zapłaty)		376	578	430	550	329	478	309
	VAT naliczony (zapłacony)		450	474	397	558	366	527	313
	Różnica (należny-naliczony) wpłacana do budżetu lub zwracana	dopłata		105	32				
		zwrot	-73			-8	-37	-49	-5
Restauracje	VAT należny (do zapłaty)		282	283	283	376	304	364	202
	VAT naliczony (zapłacony)		304	232	298	349	391	523	170
	Różnica (należny-naliczony) wpłacana do budżetu lub zwracana	dopłata		51		27			32
		zwrot	-22		-14		-86	-159	
Transport	VAT należny (do zapłaty)		1993	1890	3191	3266	2145	2803	1802
	VAT naliczony (zapłacony)		2601	3687	4798	8672	4898	5627	2590
	Różnica (należny-naliczony) wpłacana do budżetu lub zwracana	dopłata							
		zwrot	-609	-1798	-1607	-5406	-2753	-2824	-788
Biura podróży, przewodnicy	VAT należny (do zapłaty)		442	147	201	235	312	226	206
	VAT naliczony (zapłacony)		437	181	240	286	220	229	148
	Różnica (należny-naliczony) wpłacana do budżetu lub zwracana	dopłata	5				92		57
		zwrot		-34	-39	-50		-3	
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	VAT należny (do zapłaty)		470	564	659	1219	1014	629	742
	VAT naliczony (zapłacony)		262	446	332	846	585	361	437
	Różnica (należny-naliczony) wpłacana do budżetu lub zwracana	dopłata	208	118	327	373	430	268	304
		zwrot							

Patrząc na tabele 31 i 32 widać, że największe wpływy do budżetu państwa z obszaru gospodarki turystycznej z tytułu podatku VAT odnotowano w 2007 roku, a więc w „najlepszym” roku dla turystyki Krakowa. Ponieważ wartość odprowadzanego podatku VAT zależy od wielkości przychodów, zmiany jego wartości pokrywają się ze zmianami wielkości przychodów przedsiębiorstw. Z pośród prezentowanych grup gospodarki turystycznej, najwięcej podatku VAT odprowadziły podmioty z grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”.

2.7. Wartość sprzedaży detalicznej i infrastruktura handlowa

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej pochodzą z rocznego sprawozdania o sieci handlowej sporządzanego przez jednostki o liczbie pracujących 10 osób i więcej.

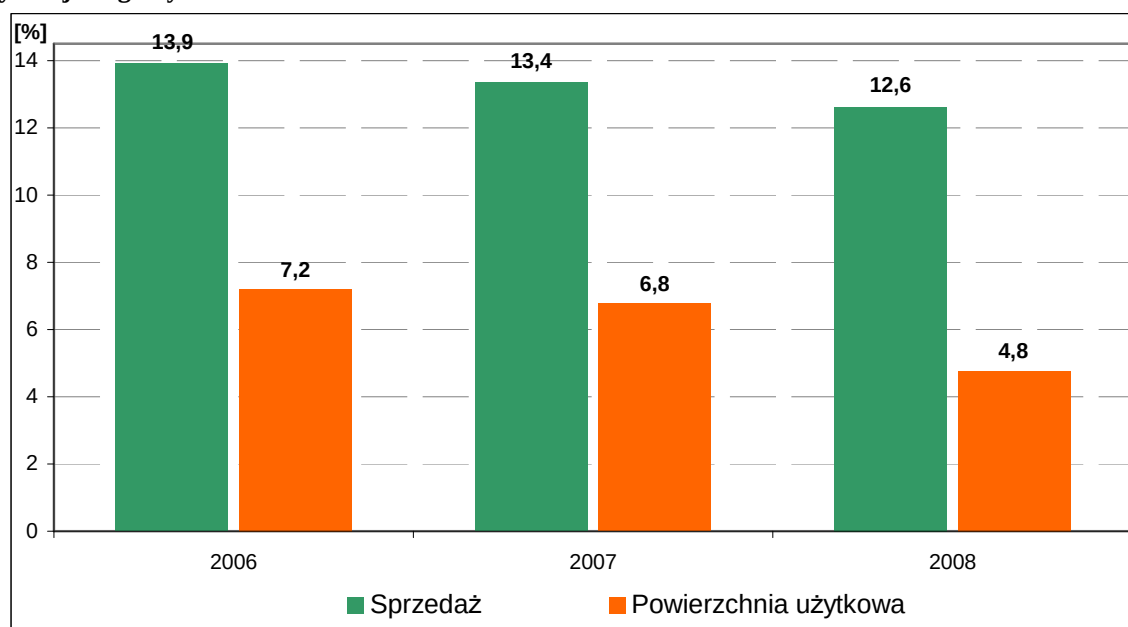
Wartość sprzedaży detalicznej podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej (jednostki duże i średnie) w 2006 roku wyniosła 513,3 mln zł i była prowadzona na 14,7 tys. m² powierzchni sprzedażowej. W 2007 roku nastąpił wzrost sprzedaży o 6,8% do wartości 548,0 mln zł, zaś w kolejnym – 2008 r. wartość sprzedaży (520,5 mln zł) była niższa niż w roku 2007, ale ciągle wyższa od poziomu z 2006 r.

Sprzedaż w 2007 roku prowadzona była na nieco mniejszej powierzchni sprzedażowej (14,5 tys. m²) niż w roku 2006. Znaczny spadek powierzchni sprzedażowej widoczny jest w 2008 r., w którym spadła nie tylko powierzchnia sprzedaży podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej, ale również we wszystkich podmiotach prowadzących sprzedaż w Krakowie. Porównanie powyższych danych z danymi uzyskanymi z tych samych sprawozdań w odniesieniu do całego miasta Krakowa przedstawia tabela 33 (patrz strona 84).

Tabela 33. Powierzchnia i wartość sprzedaży

Rok	Powierzchnia sprzedaży (m ²)	Wartość sprzedaży (tys. zł)
Obszar gospodarki turystycznej		
2006	14 664	513 255
2007	14 549	548 032
2008	9 194	520 473
Wszystkie rodzaje działalności		
2006	203 389	3 687 417
2007	214 868	4 104 362
2008	192 571	4 125 345

Wykres 41. Udział wartości sprzedaży i powierzchni użytkowej podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej w ogólnych wartościach w Krakowie w latach 2006 - 2008

Warto zauważyć, że udział wartości sprzedaży uzyskanej przez podmioty z obszaru gospodarki turystycznej stanowił w 2006 roku aż 13,9% wartości sprzedaży deklarowanej przez wszystkie podmioty z Krakowa. W kolejnych latach udział ten był nieco niższy i wynosił 13,4% w roku 2007 i 12,6% w roku 2008. Powierzchnia sprzedażowa zajmowana przez podmioty z obszaru gospodarki turystycznej malała w kolejnych latach, dodatkowo spadał jej udział w łącznej powierzchni sprzedażowej podmiotów krakowskich. Można zatem powiedzieć, że powierzchnia sprzedaży w obszarze gospodarki turystycznej spadała szybciej niż we wszystkich rodzajach działalności ogółem.

Pomimo spadającego udziału powierzchni sprzedaży, przeciętna wartość sprzedaży przypadająca na jeden podmiot działający w gospodarce turystycznej w Krakowie z roku na rok rośnie, co obrazuje wykres 42.

Wykres 42. Przeciętna wartość sprzedaży rocznej przypadająca na 1 podmiot działający w gospodarce turystycznej w Krakowie w latach 2006 - 2008

